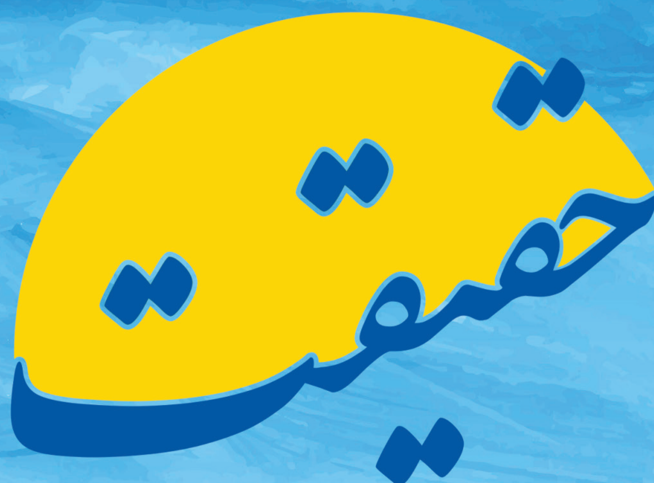

سال دهم
شماره ششم
ویژه سال‌نامه

مجلۀ علمی، فرهنگی و جهادی

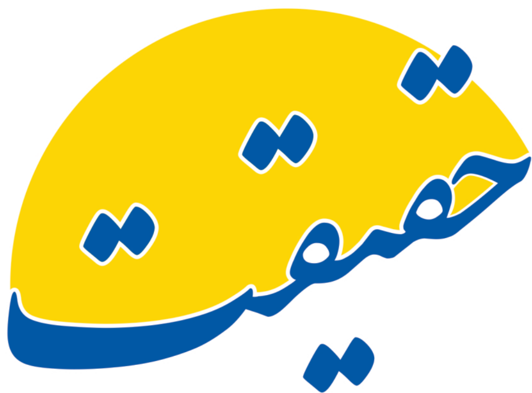
محرم الحرام و صفرالمظفر ۱۴۴۵
اسد و سنبله ۱۴۰۲
آگست و سپتمبر ۲۰۲۳

در این شماره می‌خوانید

مجلهٔ علمی، فرهنگی و جهادی

محرم الحرام و صفرالمظفر ۱۴۴۵
اسد و سنبله ۱۴۰۲
آگست و سپتمبر ۲۰۲۳

فهرست مطالب

کمیسیون امور فرهنگی ا.ا.ا

مؤسس و مدیرمسؤول: احمد تنویر (مولانا نعیم‌الحق حقانی)

هیئت تحریریه: محمد داوود مهاجر- سعید مبارز
عبدالله هروی - احمدالله مسلمیار
صلاح‌الدین نیمروزی - یاسر فدایی

مصحح: مولوی حمیدالله غیاثی

صاحب امتیاز: کمیسیون امور فرهنگی ا.ا.ا

صفحه‌آرا: وحید حاجی‌زاده

 haqiqat_mag@yahoo.com

 @HaqiqatMagazine

 ۰۰۹۳-۷۹۹۷۰۰۴۰۴

حکایت

درویشی را شنیدم که در آتش فاقه می‌سوخت و رقعه بر خرقه همی‌دوخت و تسکین خاطر مسکین را همی‌گفت:

به نان خشک قناعت کنیم و جامه دلق
که بار محنت خود به که بار منت خلق

کسی گفت اش: چه نشینی که فلان در این شهر طبعی کریم دارد و کرمی عمیم، میان به خدمت آزادگان بسته و بر در دل‌ها نشسته.
اگر بر صورت حال تو چنان که هست وقوف یابد پاس خاطر عزیزان داشتن منت دارد و غنیمت شمارد.
گفت: خاموش! که در پسی مردن به که حاجت پیش کسی بردن.

هم رقعه دوختن به و الزام کنج صبر
کز بهر جامه رقعه بر خواجگان نبشت
حقا که با عقوبت دوزخ برابر است
رفتن به پایمردی همسایه در بهشت

گلستان سعدی

سخن نخست

استقلال،
آیینه دار عزت و اقتدار یک ملت بیدار

استقلال، کلمه‌ای آشنا و نامی ماندگار در تاریخ افغانستان است که مردم باعزت و غیور افغانستان، بارها بخاطر داشتن آن و گرفتن اش از اشغالگران، مبارزه کرده، جان باخته و بدست اش آورده اند.

در تاریخ کشور عزیز ما افغانستان، روزهای ۲۴ اسد، ۲۸ اسد و ۲٦ دلو، یادآور تلاش ها و زحماتی اند که مجاهدین مسلمان افغانستان پس از سال ها مبارزه، توانستند وطن شان را از تسلط و حضور نیروهای اشغالگر پاک کنند.

در هر سه روز، یکی از قدرت های نظامی و اقتصادی وقت، در برابر ملت مجاهد دست خالی اما با دلی سرشار از ایمان و اخلاص، روبرو شده و شکست خورده اند.

بریتانیا، شوروی و اخیرا، کشورهای غربی به رهبری آمریکا، وطن ما را اشغال کرده بودند که با جانفشانی و جان نثاری ملت مسلمان و مجاهد افغانستان، از، این سرزمین اشغالگرستیز، اخراج شدند.

هموطنان عزیز! امسال در حالی دومین سالگرد پیروزی ملت مجاهد افغانستان علیه جهان غرب را گرامی‌داشت کردیم که افغانستان به عنوان یک کشور مستقل، بدون

حمایت خارجی‌ها به حیات عزتمندانه به توفیق الله متعال ادامه می‌دهد.
سه شنبه، ۲۸ محرم الحرام ۱٤٤٥ هجری قمری، دومین سالگرد پیروزی ملت قهرمان افغانستان در برابر متجاوزان غرب است که در دومین سال، حکومت فعلی افغانستان ثابت کرده، توانایی مدیریت منابع اقتصادی و تامین امینت افغانستان را به تنهایی دارد و این یعنی، استقلال.
روزهایی که مسمی به روز پیروزی ملت مجاهد و مسلمان افغانستان و شکست کشورهای اشغالگر اند، به مردم ما درس ها دارند. درس آزادی، درس عزت، درس سربلندی، درس فداکاری بخاطر ارزش های اسلامی و ملی، درس اتحاد و همدلی، درس وطن دوستی، درس متجاوزستیزی و هزاران درس دیگری که جزئی از افتخارات ملی و میراث خجسته و نیکی برای نسل‌های آینده خواهد بود.
از سویی هم، جهان دانست که افغانستان سرزمینی برای اشغال کردن نیست و افغان‌ها، اشغالگران را با دست خالی، درسی می‌دهند که از تمام جهان دریافت نکرده باشند.
جهاد مردم ما نتیجه داد و ملت مسلمان افغانستان توانستند سه متجاوز شرق و غرب را در تاریخ شان شکست دهند و این افتخار بنام ملت مسلمان افغانستان ثبت تاریخ شده است.
مردم افغانستان از عزت، سربلندی و اقتدار کشور شان همواره با گرفتن استقلال و تلاش برای حفظ آن، به هرقیمتی که شده، حفظ کرده اند.
اکنون که بیش از دو سال از روز پیروزی امارت اسلامی افغانستان می گذرد، مردم افغانستان ثابت ساختند که توانایی مدیریت داشته های شان را دارند و می توانند بدون دخالت اشغالگران، از وطن و امنیت کشور شان دفاع کنند.
حالا پس از دو سال تلاش و فداکاری، وقت پاسداری از جانفشانی‌های شهدای راه استقلال و آزادی افغانستان فرارسیده است که با کار جهت رسیدن به تعالی و پیشرفت، اتحاد و همدلی، دلسوزی و خدمت به وطن عزیز و درد دیدهٔ ما میسر خواهد شد.
وقت آغاز جهاد سازنده‌گی فرارسیده و می‌طلبد که همه ما دست به دست هم داده، برای رسیدن افغانستان به خودکفایی و افغانستان متعالی، گام‌های اساسی را برداریم.
حفظ استقلال که در حقیقت، عزت و اقتدار کشور ما را بیان می‌کند، مسئولیت و وظیفه دینی و ملی هر افغان است.
جهاد سازنده گی از فرد آغاز و به تمام کشور و حتی دنیا و در نهایت تا دست یافتن به سازنده گی آخرت ادامه می یابد. این جهاد، استقلال کشور عزیز ما را حفظ کرده و تقویت می بخشد.

به امید افغانستان همیشه مستقل و آباد!

د أمير المؤمنين اطاعت

خالـد له نـورو استشـهاديانو سـره په شـوراوک کـې د امریکایانـو په لـوی بیس د ډلـه ییز برید په تیـاری کـې وو، چـې د استشـهادی کنډک مشـر أميـر المؤمنيـن تـه پيغـام ور واسـتاوه: ستاسـو زوی ډېـر ښـه قائدانـه صفـات لـری، کـه ستاسـو اجازه وی نـو دی بـه پاتـې کـړو، څـو آینـده کـې د استشـهاديانو مشـر وی.

أميـر المؤمنيـن شـيخ هبـة اللـه صاحـب جـواب ورکـړ چـې: نـه، زه غـواړم چـې دی پـه جنـت کـې د استشـهاديانو مشـری وکـړی. خالـد استشـهاد تـه ولاړ او لـه امريکايانو سـره تـر يـوې خونړۍ جګړې وروسـته شـهيد شـو.

دا بـه د دې جهـاد اعجـاز وی چـې: مشـران يـې يـو تـر بلـه د ښـو اسـتعدادونو خاوندانـو وی، دا هـم د دې پاکـو شـهيدانو برکـت وو چـې د لويـې فتحـې پـر مهـال داسـې يـو سـتر او ځواکمـن لـه علم تقـوا عزيمـت او تدبيـر نـه ډک انسـان قيـادت تـه را مختـه شـي.

او دا هم د مرحوم أمیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد اخلاص وو چې یون یې له یوه ستر او سترې مزل وروسته د یو داسې چا سالارۍ په برخه کړه چې د هغه مرحوم ټول ارمانونه یې پوره کړل.

افغانستان پدې شل کاله انقلاب کې ټولې دنیا ته کرکې جوړې کړې، او تقریبا هر افغان په ډېرو ساده لارو د دنیا د هر ملک له سیاست او چاپیریال څخه خبر شو، دنیاوالو هم افغانستان د یو مشترک بازار په څېر ارزیابي کړ، او افغانان یې د نړیوالو سیالیو او عالمي فکر لائق وګڼل.

نو د دوی د سیاسي مکرونه، سیاسو او اخلاقي ګرنګونه هم همدومره مخفي مرموزه او مختلف الأبعاد پاتې شول، چې تعامل او ځان ساتل ورڅخه اسان کار نه وو، رښتیا هم که یو باعلمه او با عزیمته قیادت نه وای نو کیدای شي مونږ د اسلامي قوانینو له ډېرو اسرارو ور تېر شوي وای.

کافرانو او ورسره مل ټیم یې په ډېره سپین سترګۍ او هوښیارۍ سره خپلو ځینو لویو اهدافو ته کمپاین وکړو، او تقریبا ډېر لوړ او متوسط خلک یې له خپلې مدعا څخه متأثره هم کړل، خو له ټولو رنګینیو نه لرې د أمیر المؤمنین محترم مقام دغه دسیسې درک او شنډې کړې، او هره هغه کرکۍ چې د د وی اهدافو ته ور خلاصېده بنده شوه.

اوس هم لا مونږ د لارې په منځ کې یو، منزل لرې دی، مشکلات ډېر او دښمن په ډېرو خورږو تصویرونو کې پټ دی.

متأسفانه چې په ډېرو مجالسو کې د افغانستان د اسلامي تاریخ، او د اسلام د مقدس قانون په خلاف په رڼا ورځ کمپاین روان وي. حتی چې ځینې د دوهم صف حکومتي مامورین په ډېر مهارت د اسلامي قانون او حتی ځینو وزیرانو بلکه د امیر المؤمنین د پالیسو خلاف ذهنیتونه جوړوي.

یوه ورځ یوه دفتر ته ولاړم، مشر مصروف وو، زه یې له سکرتر سره ناست وم، مشر ځنډېدلو نو سکرتر یې خپلې خبرې پیل کړې: چې باید له نرې سره ځان برابر کړو، د ښځو ازادي وي، مکتبونه ازاد او په دفتر او بازار کې ښځه او نر په ګډه کار وکړي، کنه نو نړۍ به له مونږ نه خفه شي.

ما یې خبرې واورېدې په آخر کې مې ورته اوویل: ګوره وروره! زمونږ مخته دوه شیان دی، اول نړۍ، دوهم زمونږ هغه ملګري چې دا شل کاله له مونږ سره را روان وو، قرباني یې ورکړې او اوس په ډګر ولاړ دی. که مونږ دغه پورتني فرمایشونه نه منو کومو ته چې تاسو اشاره وکړه، نو نړۍ به له مونږ نه خفه وي، خو د نړۍ خوابدي مونږ تجربه کړه،

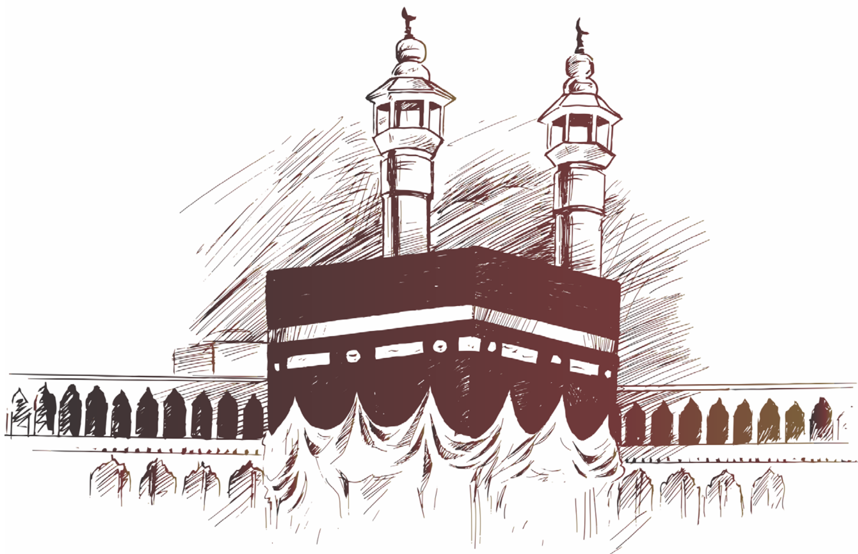
خپـل راسـره وو، نـو نـرۍ مـو ماتـه کـړه، او کـه د دوی فرمايښـونه ومنـو، اسـلامي قوانيـن يـو څـه سسـت ونيسـو، ښـځو تـه د دوی پـه فرمايـش ازادي ورکـړو، نـو زمونـږ خپـل د کاروان خلـک را څخـه خوابـدی کېـږي، هغـوی وايـې چـې: ستاسـو خـو شـعار وو چـې راځـئ جهـاد کـوو څـو وطـن ازاد او اسـلامي نظـام تطبيـق شـي، اوس چېرتـه دی اسـلامي نظـام؟ نـو يقينـا چـې دوی بـه زمونـږ څخـه جلا او بيـل سـنګر نيسـي، او کنـه نـو لـږ تـر لـږه خـو بـه دښـمن زمونـږ لـه دغـو اسـلامي غلطيـو څخـه عنوانونـه جـوړ او ولـس پـه را پـاروي، لکـه لـه امـان اللـه خـان سـره چـې وشـول.

مطلـب دا چـې زمونـږ پـه هـر دفتـر او وزارت کـې د هغـه ځـای د کيفيـت پـه مطابـق خلـک شـته چـې پـه ډېـر مهـارت او مؤثـر انـداز بانـدې د مشـرانو او کشـرانو ذهنيتونـه جـوړوي.

دا زمونـږ د مشـرانو دنـده چـې کشـران وخـت پـه وخـت لـه اهدافـو خبـروي، د داسـې کسـانو تشـخيص وکـړي چې پـه ادارو کـې د نظـام او أمير المؤمنيـن پـر خـلاف پارونـې کـوی او د عـلاج لارې يـې ولټـوی. دفرهنګـی کميسـون، راديـو تلويـزون او نـورو مؤثـرو ذرائعـو دنـده ده چـې: اسـلامي اهـداف او قانـون وخـت پـه وخـت تشـريح او حکمتونـه يې بيـان کړی، د اسـتخباراتو دنـده ده چـې ملحديـن زنادقـه او کاږه خلـک پـه نښـه او عـلاج يـې وکـړی، د دفـاع وزارت او نـورو مقتـدرو قطعاتـو دنـده ده چـې د بغـاوت فکـر د هـر چـا پـه ذهـن کـې خنثـا کـړی، بايـد دومـره حساسـيت وی چـې څـوک جـرأت ونکـړی چـې زمونـږ پـه تاريـخ مقدسـاتو روان بهيـر او ارمانونـو ملنـډې اووهـی.

ابـن کثيـر رحمـه اللـه د ٢٨٩ه کال پـه حوادثـو کـې ليکلـی چـې: عباسـی خليفـه أميـر المؤمنيـن أحمـد المعتضـد يـو وخـت د خپـل مجلـس يـو سـړی اووژلـو چـې أحمـد بـن الطيـب نوميـدو، نـو ځينـو نـږدې ملګـرو ورڅخـه د سـبب پوښـتنه وکـړه: أحمـد بـن الطيـب دې ولـې او وژلـو؟ دی خـو سـتا خـاص ملګـری وو، او کـوم خيانـت يـې هـم نـه وو کـړی؟ أميـر المؤمنيـن ورتـه اوويـل: هغـه زه پـه خـاص مجلـس کـې کفـر او الحـاد تـه دعـوت کـړم، چـې کلـه يـې دعـوت کـړم نـو مـا ورتـه اوويـل: ای سـړيه زه خـو د صاحـب شـريعت(محمد صلـی اللـه عليـه وسـلم) د تـره زوی يـم، او اوس يـې پـر ځـای ناسـت يـم، زه کفـر وکـړم چـې د هغـه لـه دلـې څخـه اووځـم؟! نـو بيـا مـې د کفـر او زنديقتـوب لـه املـه قتـل کـړو. البدايـة والنهايـة (١١ / ٨٦) دار الفکـر، بيـروت.

مفتی محمد شريف راشد ٩ سنبله ١٤٠٢ه ش

اسلام؛
سلامتی دنیا و آخرت

نویسنده: عبدالله هروی

اسلام؛ همانگونه که از لفظ کلمه اش معلوم است، دین صلح، آرامش و سلامتی دنیا و آخرت برای انسان ها است. دین مقدس اسلام با دستورات و آموزه‌هایی که به پیروان و شیفته‌گان اش دارد، چنان جامعه‌ای را رقم می‌زند که در آن، خبری از ناامنی و ضرر رساندن نیست.

کسانی که به این دین مقدس اعتراض می‌کنند، یا آموزه‌های آن را نمی‌دانند و یا آن را با ادیانی که منسوخ شده و قابل قبول نیستند، مقایسه می‌کنند. اگر به گونه درست آموزه های این دین مقدس را مطالعه کنیم و حکمت هر گفته آن را مورد بررسی قراردهیم، بدون شک، این دین را دین سلامتی دنیا و آخرت برای انسان ها خواهیم یافت.

اعمالی را که یک مسلمان مطابق به ارزش‌ها و گفته‌های دین مبین اسلام انجام می‌دهد، در همه اش، هم به جامعه خیر می‌رسد و هم خود فرد از مزایای آن مستفید می‌شود. در تمام آموزه های دین مبین اسلام، نمی‌توان جایی را یافت که بخاطر انجام آن، به خود فرد و یا دیگران ضرر برسد.

در قدم اول، مسلمانان برادر یک دیگر گفته شده اند، چنان که در قرآن کریم آمده: مومنین برادران یکدیگر اند. حالا، برادر در برابر برادرش چقدر خود را مسئول میداند و چی کارهایی بخاطر برادر انجام می‌دهد؟ شکی نیست که فایده و ضرر برادر اش را، فایده و ضرر خود می‌پندارد.

وقتی کسی به ضرر برادرش کاری نکند و

اعمال اش را بخاطر خداوند متعال و برای رضای او تعالی، طوری انجام دهد که به خودش و برادرانش فایده برساند، آن جامعه چگونه جامعه‌ای خواهد بود؟

جواب این سوال کاملا واضح است، یک جامعه‌ای خواهد شد که حتی بدون قوه قهریه حکومتی، از امنیت و نظم برخودار باشد و آرامش همه اقشار و مخلوقات خداوند متعال در آن جامعه تامین گردد.

اسلام دین امنیت است و این امنیت، تنها امنیت فزیکی نیست بلکی شامل امنیت غذایی، فکری و ... نیز می‌شود و اسلام مقدس چنان دستوراتی داده که همه جوانب را دربرگرفته و امنیت را به صورت کل، تامین می نماید.

اسلام چه راه‌کارهایی دارد و چه می‌گوید که باعث ایجاد نظم در جامعه می‌گردد؟ جواب آن، احکامی است که این دین مبین در تمام عرصه‌های زنده‌گی ارائه کرده است.

دوری از گناه‌های کبیره، هر کدام حکمتی در خود دارد که به تنهایی اگر مورد بحث قرار بگیرد، از حوصله این مقاله و تمام مجله، بیرون است.

وقتی اسلام می‌گوید که دروغ گفتن گناه کبیره است، غیبت کردن گناه کبیره است، دزدی گناه کبیره است و هزاران مورد دیگر، این‌ها همه بهترین راه‌کاری اند که دین مقدس اسلام ارائه کرده است.

وقتی یک فرد مسلمان می پذیرد که دینش اسلام و پروردگارش الله متعال است، این فرد؛ بدون آن که کسی، وی را به زور وادار به انجام یا ترک عمل مجبور کند، مطابق به ارزش های دین مبین اسلام رفتار خواهد نمود.

مگر نابسامانی‌ها در اجتماع را چه اعمالی شکل می‌دهند؟ با بررسی دقیق، می توان به این نتیجه رسید که نابسامانی ها از اعمالی شکل می‌گیرند که اسلام عزیز آن را منع قرار داده است. یعنی نابسامی شکل میگیرد از دزدی، از خیانت، از دورغ، از غیبت و اعمال دیگری که در دین مبین اسلام، منع قرار گرفته اند.

یک مسلمان، فردی است که دیگران از دست و زبان اش در امان اند. این یعنی امنیت اجتماعی، یعنی امنیت روحی و روانی، یعنی آرامش در جامعه. وقتی اعضای یک جامعه از دست و زبان همدیگر در امان باشند و ضرر نبینند، شکی نیست که آن جامعه امنیت دارد.

همین راه کار اسلام کافی است تا امنیت و آرامش در جامعه اسلامی تامین شود.

البته، این ها در زمانی محقق خواهند شد که همه افراد یک جامعهٔ اسلامی از احکام دین شان باخبر بوده، و از جان و دل پایبند به احکام دین مبین اسلام باشند.

تنها به گفتن برابر نمی آید. عمل مهم است. یک مسلمان باید در عمل اش، چنان فضایی را باید ایجاد کند که اسلام گفته و در این شکی نیست که احکام دین مبین اسلام، همه، به

نفع جامعه است و ثبات را در حالتی تضمین و حمایت می‌کند که هیچ قوه ای قهریه ای، نمی‌تواند آن را تامین نماید.
علامه اقبال لاهوری چه زیبا می‌گوید:

گر تو میخواهی مسلمان زیستن
نیست ممکن جز به قرآن زیستن
حفظ قرآن عظیم آئین توست
حرف حق را فاش گفتن دین توست
از یک آئین مسلمان زنده است
پیکر امت ز قرآن زنده است

قرآنکریم، کتاب هدایت‌گری است که از جانب الله جل جلاله برای راهنمایی انسان فرستاده شده و در آن خوب و بد را روشن ساخته تا آن چه در این کتاب مقدس است، باعث درمان درد قلبها و نظم منسجم زنده گی جوامع انسانی شود.
درباره این کتاب مبارک، خداوند متعال می فرماید:
«کتابٌ أَنْزَلْناهُ إِلَیک مُبارَک لِیدَّبَّرُوا آیاتِهِ وَ لِیتَذَکرَ أُولُوا الْأَلْبابِ». (سورة‌ص، آیه ۲۹)
ترجمه: کتابی مبارک بر تو فرو فرستادیم، تا در آیات آن تدبیر کنند و خردمندان از آن پند گیرند.
در باره فضیلت تلاوت این کتاب الهی احادیث زیادی نقل شده اند، در حدیثی که حضرت ابوهریره رضی الله عنه روایت کرده است، رحمت للعالمین حضرت محمد صلی الله علیه و سلم می فرمایند: «وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فی بَیْتٍ من بُیوتِ اللَّهِ یَتْلُونَ کتاب اللَّه، ویتَدَارسُونَه بیْنَهُم، إلاَّ نَزَلَتْ علَیهِم السَّکِینَة، وغَشِیتْهُمْ الرَّحْمَة، وَحَفَّتْهُم الملائِکَة، وذَکَرهُمْ اللَّه فیمنْ عِنده » رواه مسلم.
از ابو هریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: و گرد نیامد گروهی در خانه ای از خانه های خدا که می خوانند کتاب خدا را و میان شان مذاکره می‌کنند، مگر این که بر آنها سکینه و آرامش نازل شده و رحمت عام شامل حال شان گشته و فرشتگان بر آنها احاطه نموده و خداوند تعالی آنها را به فرشتگانی که در نزد اویند، یاد می‌کند.
هر آن چیزی که در قرآن کریم و احادیث نبی مکرم اسلام صلی الله علیه و سلم آمده، به نفع جامعه و مردم است و می تواند سعادت و سلامتی را برای جامعه انسانی به ارمغان آورد.
امروز در پیشرفته ترین و قدرت‌مندترین کشورهای جهان، جرایم وجود دارند و افراد مرتکب جرم می‌شوند، زیرا پایبندی به ارزشی مانند اسلام در آن‌ها وجود ندارد. اما اگر فردی به اسلام پایبند باشند، حتی در ضعیف‌ترین و عقب‌مانده‌ترین کشور جهان هم، نه خیانت می‌کند، نه جرم می‌کند و نه عملی را انجام می‌دهد که به ضرر دیگران باشد و این یعنی امنیت، آرامش، زنده‌گی، انسانیت، حقوق بشر، خدمت به خلق در

چـوکات شـریعت مقـدس اسـلام و در نهایـت؛ رضایـت اللـه سـبحانه و تعالـی کـه هـم باعـث پیـروزی در دنیـا خواهـد شـد و هـم موفقیـت در آخـرت را سـبب می‌گـردد.

در پرتـو سـنت‌های نبـوی صلـی اللـه علیـه و سـلم، صحت‌منـدی بـرای انسـان نهفتـه اسـت کـه بـا هـزاران دوا و تـداوی، بدسـت نمـی آیـد.

سـنت نوشـیدن آن کـه بـه صـورت نشسـته و بـا بسـم اللـه شـروع و در سـه نوبـت صـورت گرفتـه و بـا الحمداللـه ختـم می‌شـود، یـک عالـم حکمـت در خـود دارد کـه بـه گونـه خلاصـه اشـاره می‌شـود.

بـه صـورت نشسـته آب را نوشـیدن، سـبب جـذب بهتـر آب و جریـان راحـت تـر آن بـه سیسـتم هضمـی انسـان مـی گـردد.

بـا بسـم اللـه شـروع کـردن، انسـان را فـردی قدرشـناس و نعمـت شـناس تربیـه می‌کنـد کـه قـدر نعمـت هـای الهـی را دانسـته و از آن هـا بـرای بهبـود زندگـی خـود و جامعـه اش، اسـتفاده می‌کنـد.

بـا سـه مرتبـه نوشـیدن، از وارد شـدن فشـار بـه سیسـتم هضمـی و گـرده هـا جلوگیـری می‌کنـد و بـا الحمداللـه ختـم کـردن، شـکرگزاری بـه خاطـر موجودیـت نعمـت آب و سـالم بـودن سیسـتم بـدن بخاطـر اسـتفاده از آب و جـذب آن بـه بـدن اسـت.

سـنت دیگـری کـه بـرای آب نوشـیدن وجـود دارد، ایـن اسـت کـه آب را بایـد در روشـنایی نوشـید، زیـرا در صـورت تاریـک بـودن، احتمـال موجودیـت مـواد مضـره در آب و یـا آب نبـودن مایعـی کـه قـرار اسـت نوشـیده شـود، مـی‌رود.

یکـی دیگـر از سـنت هـای نبـی رحمـت حضـرت محمـد مصطفـی صلـی اللـه علیـه و سـلم، قیلولـه یـا خـواب نیمـه روز اسـت کـه نتایـج یـک تحقیـق در ایـن اواخـر نشـان داده کـه چـرت کوتـاه روزانـه بـرای مغـز مفیـد اسـت و بـه تاخیـر رونـد پیـری کمـک می‌کنـد.

ایـن پژوهـش کـه دانشـمندان پوهنتـون یوسـی‌اِل لنـدن انجـام داده‌انـد، نشـان می‌دهـد کـه مغـز کسـانی کـه دقایقـی از روز را بـه خـواب کوتـاه یـا چـرت روزانـه اختصـاص می‌دهنـد، ۱۵ سـانتیمتر مکعـب در مقایسـه بـا دیگـران بزرگ‌تـر اسـت؛ امـری کـه معـادل تاخیـر در رونـد پیـری بیـن سـه تـا شـش سـال اسـت.

شـاید هـر کـدام از مـا، زمانـی ایـن مـورد را تجربـه کـره باشـیم کـه هـر چقـدر کـم تـوان و مانـده باشـیم، بـا یـک چـرت کوتـاه کـه حتـی ۵ دقیقـه را هـم دربرگرفتـه باشـد، خسـته گـی مـا رفـع و سـرحال گشـته ایـم. ایـن سـرحالی و نشـاط، از همـان چـرت کوتـاه و یـا خـواب قیلولـه اسـت کـه ۱۴۰۰ سـال قبـل، حضـرت محمـد مصطفـی صلـی اللـه علیـه و سـلم عملـی مـی کردنـد.

بـه نقـل از بـی بـی سـی، دکتـر ویکتوریـا گارفیلـد از پوهنتـون یوسـی‌اِل لنـدن یافته‌هـای ایـن تحقیـق را «بسـیار تـازه و هیجان‌انگیـز» توصیـف کـرده و گفتـه اسـت: «تحقیقـات مـا

نشان می‌دهد که همه بالقوه می‌توانند از مزایای چرت زدن بهره‌مند شوند.»

تحقیقات نشان داده است که چرت زدن برای رشد نوزادان حیاتی است. اما با این حال، چرت کوتاه روزانه با افزایش سن، کمتر رایج شده است و پس از بازنشستگی مجددا محبوبیت پیدا می‌کند. براساس آمارها ۲۷ درصد از افراد بالای ۶۵ سال روزانه دقایقی را به خواب کوتاه روزانه اختصاص می‌دهند.

یکی دیگر از سنت های مقبول آن حضرت صلی الله علیه و سلم، خوابیدن بعد از نماز خفتن و بیدار شدن قبل از نماز صبح است که می تواند زمان یا مقدار زمان برای خوابیدن را به خوبی تامین کند. از آن جا که انسان نیاز به خواب شدن دارد و مدت زمان آن نیز همواره از سوی دانشمندان و کارشناسان مورد تاکید قرار گرفته است، خوابیدن بین دو نماز (خفتن و صبح)، بهترین زمان برای خوابیدن است.

در حال حاضر، دانشمندان نیز به این نتیجه رسیدند که ساعت ده شب، بهترین زمان برای رفتن به خواب است و بیدار شدن صبح وقت، می تواند عملکرد بدن را تحت تاثیر قرارداده و به بهبود آن اثر بگذارد.

اگر نظری به اوقات شرعی بیاندازیم، نماز خفتن در کوتاه ترین شب های سال نیز قبل از ساعت ۱۰ شب ادا می‌شود و می بینیم که خوابیدن بعد از نماز خفتن، به فایده انسان است و به سلامتی وی، تاثیر مثبت دارد.

به گفته محققان، خواب ناکافی به مرور زمان با ایجاد التهاب و تاثیر روی ارتباط بین سلول‌های مغزی به مغز آسیب وارد می‌کند.

و اما بعد از فصل بهار تا اوایل خزان که شب ها کوتاه اند، بین دو نماز، مدت زمان خواب فرد مکمل نمی‌شود، در این زمان چی طرحی را اسلام برای پوره شدن خواب درنظر گرفته است؟ قیلوله را در نظرگرفته.

دین مقدس اسلام در جایی نیست که بیان های مفید نداشته باشد.

والنتینا پاز، یکی از محققان می‌گوید، در صورتی که خواب در شب کم باشد، چرتی کوتاه با جبران کمبود خواب، از مغز در برابر زوال عصبی محافظت می‌کند. به باور کارشناسان، این چرت کوتاه نباید بیشتر از نیم ساعت طول بکشد.

تا این جای از مقاله، من فقط چند مثال از سنت های حضرت محمد صلی الله علیه و سلم را با توضیحاتی خدمت شما ارائه کردم که بیان گر اهمیت دادن اسلام و آموزه های آن به سلامتی انسان است که سلامتی در دنیا باعث توانایی فرد جهت کسب رضای الله جل جلاله گردیده و سلامتی آخرت را با رفتن به بهشت جاویدان و دیدار رب العزت و الجلال، تامین می نماید.

۲۴ اسد، غروب اشغال، طلوع آزادی!

نویسنده: طلحه مبارز بدخشانی

اگر ما خط زرین تاریخ را مطالعه نمائیم، بدیهی است که، افغانستان را کشوری درمی‌یابیم که در طول سالیان متمادی تحت تاخت تاز و اشغال های نافرجام امپراتوری ها قرار گرفته است، و ملت مسلمان این سرزمین برای مقابله با اشغالگران و غلامان زرخزید آنها از هیچ نوع جانفشانی و قربانی های بی‌مثال دریغ ننموده اند.

محرک و دلیل اصلی آن منابع سرشار مادی و معنوی اهل این خطه می باشد، دشمنان بزدل همیشه از وجود مسلمانان شجاع در این سرزمین وارخطا بوده و عقیده محکم آنها را به دین و آین شان تحمل کرده نتوانسته به بهانه های مختلف به ظن تسخیر و اشغال این

سـرزمین لشکرکشـی نمـوده انـد کـه می‌تـوان از چنگیـز، انگلیـس و روس گرفتـه الـی آمریـکا و چهـل هشـت کشـور متحـد آن نـام بـرد کـه یکـی پـی دیگـر در ایـن سـرزمین بـه شکسـت هـای فاحـش روبـرو گردیـده انـد.

آمریـکا و هم‌پیمانانـش بـه معیـت غلامـان زرخریـد داخلـی زمانی‌کـه بـه افغانسـتان یـورش بردنـد و طاغـوت مسـتکبر جهانـی بنـام بـوش اعـلان کـرد کـه یـا بـا مـا باشـید یـا بـر علیـه مـا، حـکام ضعیـف الایمـان از اطـراف و اکنـاف منطقـه و جهـان همـه در پهلـوی کفـر قـرار گرفتنـد و بـه ایـن گمـان بودنـد کـه دیگـر صـدای جهـاد و اسـلام در ایـن سـرزمین را از بیـن بـرده انـد و هیـچ طاقـت و قوتـی نیسـت کـه در مقابـل آنهـا بایسـتد.

اگـر آمریـکا و متحدانـش بـا جـود اینکـه از راه هـای بـری بـا تانـک هـا و تسـلیحات مـدرن و گوناگـون وارد افغانسـتان شـده و ازطریـق هـوا بـا پیشـرفته تریـن نـوع طیـارات نیز هـوای افغانسـتان را کنتـرول کـرده بودنـد و در پهلـوی فشـار نظامـی نیـز بخاطـر اغـوا کـردن یـک تعـداد سـفهاء بـا دالـر نیـز مـی خواسـتند سـبب از بیـن بـردن دیـن و آیـن ایـن ملـت شـوند، لکـن ملـت مجاهـد افغانسـتان بـه غلامـی نـه گفتـه بـا دسـتان خالـی و قلـب هـای مملـو از ایمـان و باعشـق شـهادت ایـن همـه زر و سـیم اشـغالگران را پشـت پـا زده و در مقابـل آنهـا صـدای جهـاد را بلنـد نمودنـد. صـدای عدالـت خواهـی، جهـاد و مجاهـدت تـا آنجایـی موثـر تمـام شـد کـه، نیروهـای اشـغالگر بعـد از ضربـات کوبنـده مجاهدیـن و شکسـت آنهـا در میادیـن نبـرد بـه سـتوه آمـده و بـا پیشـنهاد نمـودن معاهـده‌ای سـند خروج‌شـان را در سـال ۱۳۸۹ ه ش در دوحـه بـا جانـب امـارت اسـلامی افغانسـتان امضـا نمودنـد، اینجـا بـود کـه شکسـت آنهـا بـه گونـه رسـمی متحقـق شـد و کارشناسـان مسـائل سیاسـی معاهـده دوحـه را شـروع زوال حکومـت جمهوریـت عنـوان نمـوده بودنـد کـه ایـن پیـش بینـی شـان بـه حقیقـت مبـدل گردیـد، نـه چنـدان در آینـده دور مجاهدین بـه حومـه هـای شـهر هـا رسـیدند و گلیم اشـغال را بـه تدریـج جمـع نمودنـد بلآخـره در ۲۴ اسـد کابـل و دیگـر ولایـات فتـح گردیـد و اشـغالگران بـا همپیمانـان و فـا دار شـان بـه میـدان هوایـی کابـل مسـتقر گردیـده وبـه تخیلـه افـراد و متبعیـن شـان الـی ۹ سـنبله ادامـه دادنـد کـه آخریـن سـرباز اشـغالگران در لیـل ۹ سـنبله افغانسـتان عزیـز را بـه سـر افکنـده گـی و رسـوایی تـرک نمود کـه غـروب اشـغال و طلـوع آزادی از سـر صبـح دمیـد و یکبـار دیگـر افغانسـتان اسـتقلال خویـش را از اشـغالگران بدسـت آورد.

نقش راه اندازی پروژه های توسعه ای در رشد و انکشاف اقتصاد ملی

نویسنده: عبدالله هروی

پنجشنبه ۱۵ صفرالمظفر که برابر بود با ۹ سنبله، خبر خوش و گام اساسی بخاطر استخراج معادن برداشته شد و قرارداد استخراج هفت معدن کشور با حضورداشت ملا عبدالغنی برادر معاون اقتصادی ریاست الوزراء و دیگر مقام ها، امضاء گردید.

شیخ شهاب الدین دلاور، سرپرست وزارت معادن و پترولیم کشور در برنامه‌ی امضای قراردادهای استخراج و پروسس ۷ معدن که در این برنامه سخن رانی می کرد، در قسمتی از سخنان اش گفت که در قراردادهای معدن شفافیت کامل وجود داشته و از قاچاق و استخراج غیرقانونی معادن نیز جلوگیری شده است.

این قرارداد به ارزش بیش از ۶ اعشاریه ۵ میلیارد دالر در حضور ملا عبدالغنی برادر معاون اقتصادی ریاست‌الوزرا و مقام‌های دیگر امارت اسلامی امروز به امضا رسید.

امضای این قراردادها، در حقیقت خبری خوش برای شهروندان کشور بود که هم زمینه کار را فراهم می آورد و هم در رسیدن افغانستان به خودکفایی، موثر واقع می‌شود. بلندبردن اقتصاد ملی، یکی از نیازهای اساسی شهروندان افغانستان است که می تواند به

زندگی شهروندان افغانستان تاثیرات مثبت به وجود آورده و فقر را در افغانستان از بین ببرد. کشور ما، از جمله غنی ترین کشورهای جهان از لحاظ معادن است اما آن طور که باید، از این فرصت برای رسیدن به خودکفایی و اقتصاد قوی ملی، استفاده به عمل نیامده است.

و اما در این اواخر، توجه بیشتر وزارت معادن و پترولیم کشور، بر استخراج معادن نهفته شده که از یک سو، به وضعیت عمومی اقتصادی مردم ما تغییر مثبت خواهد آورد و از جانبی، زمینه کار را به گونه مستقیم و غیرمستقیم، به هزاران شهروند به وجود خواهد آورد.

طبق معلومات ارائه شده از جریان امضای قرارداد هفت معدن، بلاک اول معدن آهن غوریان با سرمایه گذاری ۲.۸ میلیارد دالر، بلاک دوم معدن آهن غوریان با سرمایه گذاری ۸۷۴ میلیون دالر، بلاک سوم معدن آهن غوریان با سرمایه گذاری ۵۷۳ میلیون دالر و کان چهارم معدن آهن غوریان ولایت هرات به ارزش سرمایه گذاری یک میلیارد و ۱۷ میلیون دالر، به شرکت های برنده، واگذار شده اند.

از ولایت غور نیز معدن سرب بلاک دوم ولسوالی تولک ولایت غور به ارزش سرمایه گذاری ۵۳۷ میلیون دالر واگذار شده است.

معدن طلا در ولایت تخار با مساحت ۱۲ کیلومتر مربع که در آن ۳۱۰ میلیون دالر سرمایه گذاری می‌شود و کان دوم معدن مس عینک لوگر به مساحت ۲۴۰ کیلومتر مربع با سرمایه گذاری ۴۱۱ میلیون دالر به شرکت های برنده، واگذار شده اند.

افغانستان کشوری غنی از معادن و دارایی‌های طبیعی است که نیاز به کارشناسی، طرح برنامه های جامع برای استخراج و استفاده قانونی از آن ها است و در این راستا، حکومت و ملت باید دست به کار شوند و در کنار هم، زمینه را برای استخراج معادن کشور، فراهم نمایند.

کشور ما به عنوان یک منطقه کوهستانی، کشوری است غنی از معادن مختلف که تا حال نسبت به کشورهای جهان، کمتر مورد استفاده قرار گرفته است.

آن چه برای ما مهم است و می توانند ما را در رسیدن بیشتر به خودکفایی کمک کند، تحقیق به منظور شناسایی فرصت ها، پالیسی سازی جهت تشخیص راه درست استفاده از منابع، حمایت و همکاری ملت و حکومت در بخش های مختلف مربوط به اقتصاد، راهی برای رسیدن به خودکفایی اقتصادی در افغانستان است.

در گزارشی که در سال ۲۰۱۰ منتشر شد،

کارشناسان نظامی و زمین‌شناسی تخمین زدند که خاک افغانستان سرشار از منابع طبیعی است که ارزش آنها به یک‌هزار میلیارد دالر (معادل ۸۵۰ میلیارد یورو) می‌رسد؛ منابع آهن، مس، کبالت، لیتیوم و عناصر خاکی کمیاب، اما افغانستان تا هنوز هم با داشتن این همه ثروت، نتوانسته که به خودکفایی برسد.

در گذشته، یکی از مهمترین مشکلاتی که سد راه استخراج معادن در کشور وجود داشت، امنیت بود که در حال حاضر امنیت بخاطر استخراج معادن و راه اندازی پروژه های زیربنایی وجود دارد.

در کنار بحث معادن، پروژه های دیگر توسعه ای همچون تاپی، کانال قوش تیپه، تاپ و ده ها پروژه دیگر طی دو سال گذشته تحت بررسی و کار اند که می توانند نقش حیاتی را در رسیدن به خودکفایی بازی کنند.

سرپرست وزارت معادن و پترولیم در آخرین دیدار با محمد مراد امانوف رئیس اجرائیوی پروژه تاپی که در ماه صفرالمظفر سال جاری صورت گرفت، گفته است که امارت اسلامی افغانستان در راستای تطبیق پروژه تاپی از هیچگونه سعی و تلاش دریغ نمی نماید و آماده تطبیق آن است.

در این دیدار؛ رئیس پروژه تاپی در رابطه به پیشرفت های اخیر پروژه متذکره به سرپرست وزارت معادن و پترولیم معلومات داد؛ هر دو روی آغاز کار و فعالیت آن بحث و تبادل نظر کردند.

سرپرست وزارت معادن و پترولیم گفت ، ما خواهان آغاز کار و فعالیت این پروژه هستیم، و در چوکات مسوولیت ما؛ شرایط لازم از جمله امنیت برای تطبیق این پروژه فراهم شده است و امارت اسلامی در راستای تطبیق این پروژه از هیچگونه سعی و تلاش دریغ نمی نماید.

از سویی هم، آغاز کار کانال قوش تیپه زمینه کار را برای نزدیک به دو صد هزار تن به گونه مستقیم و غیرمستقم فراهم آورده و بعد از تکمیل شدن، مناطق مختلف را آبیاری می‌کند که از این طریق، بخش زراعت کشور را تقویت می بخشد.

این کانال به درازای ۲۸۰ کیلومتر و با پهنای ۱۰۰ متر از ولسوالی کلدار ولایت بلخ آغاز و با گذشتن از ولایت جوزجان به ولسوالی اندخوی ولایت فاریاب می‌رسد و ساخت این کانال پنج سال زمان می‌برد و در دو بخش به بهره برداری خواهد رسید.

هزینه برای ساختن این کانال شصت میلیارد افغانی پیش بینی شده است که از بودجه دولت پرداخته خواهد شد و این کانال ۶۵۰

مترمکعب آب را در یک ثانیه انتقال خواهد داد.

با تکمیل کار کانال قوش تیپه، نزدیک به سه میلیون جریب زمین کشاورزی آبیاری می‌شود و میزان فرآورده‌های داخلی کشور به گونه چشمگیری افزایش خواهد یافت.

فعالیت های اقتصادی امارت اسلامی افغانستان، توانسته دیدگاه های مثبت جهانی را نیز به خود جلب کند، چنان که گزارش اخیر بانک جهانی پیرامون وضیعت اقتصادی افغانستان که در ماه صفرالمظفر به نشر رسید، بیانگر این واقعیت است.

امارت اسلامی افغانستان، گزارش اخیر منتشر شده بانک جهانی پیرامون وضعیت اقتصادی افغانستان را یک واقعیت عینی خوانده و آن را تحسین کرد.

معاونیت اقتصادی ریاست الوزرا با نشر اعلامیه‌ی گفته است « بانک جهانی در ارتباط به وضعیت اقتصادی افغانستان گزارشی در ۳۱ ام اگست ۲۰۲۳ میلادی منتشرکرده است که در آن به پیشرفت های انجام شده در عرصه وضعیت اقتصادی افغانستان اشاره شده است٬در گزارش آمده است که سطح انفلاسیون نسبت به ماه‌های گذشته کاهش یافته، در تولید مواد خوراکی افزایش بعمل آمده، ارزش پول افغانی در برابر اسعار خارجی افزایش قابل ملاحظه یافته است، در قیمت مواد خوراکی و غیر خوراکی کاهش بوجود آمده، در سیستم بانکی پیشرفت صورت گرفته و خصوصا برای شرکت‌های تجارتی تسهیلات فراهم و فرصت های کاری بیشتر شده، ضمن صادرات٬ سطح واردات و عواید ملی نیز ازدیاد یافته، معاش کارمندان دولتی به وقت معینه تادیه و خدمات با کیفیت برای مردم عرضه شده است»

در اعلامیه٬ معاونیت اقتصادی ریاست الوزرا٬ گزارش منتشره بانک جهانی پیرامون وضعیت اقتصادی افغانستان را تحسین کرده و می گوید«واقعیت‌های آمده در گزارش و پیشرفت‌ها یک واقعیت عینی بوده که از سوی بانک جهانی ارائه شده است٬امارت اسلامی به این باور است، که اگر جامعه جهانی به تعامل مثبت روی آورد، محدودیت ها را کنار بگذارد و سرمایه منجمد شده افغانستان را آزاد سازد. در این صورت افغانستان در پهلوی سایر عرصه‌ها در بخش اقتصادی نیز پیشرفت قابل ملاحظه‌ای خواهد کرد.

طبق اعلامیه معاونیت اقتصادی ریاست الوزراء؛ «به همین شکل امارت اسلامی افغانستان از تمامی سازمان‌های بین‌المللی می‌خواهد که در مورد افغانستان پیشرفت‌های را آشکار سازند که با گذشت هر روز در

افغانستان به وجود میآید، با این حال جهان از وضعیت واقعی افغانستان و پیشرفت ها انجام شده، آگاه خواهند شد. »

گفته شده است: «امارت اسلامی از بانک جهانی خواستار آن است تا آن پروژه‌های که از سوی این سازمان تمویل می‌شد و اکنون نیمه‌تمام باقیمانده اند، دوباره آغاز و آنرا تکمیل کند.»

این همه تلاش و دست آورد می تواند امیدها برای آینده را زنده سازد و آینده افغانستان را که رسیدن به خودکفایی و ترقی می باشد، مشخص سازد.

پروژه های توسعه ای، ضمن آبادسازی کشور و فراهم آوری امکانات بهتر رفاهی، زمینه کاری را نیز به اقشار مختلف کارگران فراهم می سازد.

در کنار تلاش های حکومت، حالا میطلبد که مردم نیز در کنار حکومت، بخاطر زمینه سازی برای استخراج معادن و دیگر پروژه های اقتصادی - توسعه ای، تلاش کنند و با همکاری همراه نیروهای امنیتی بخاطر حفظ امنیت حاکم، به حکومت فرصت بدهند که به جای مصرف نیروی خود بخاطر تامین امنیت، نیروی خود را برای استخراج معادن و برنامه های توسعه ای به مصرف برساند.

قرار نیست که جهان برای ما امنیت اقتصادی را هم تامین کنند، خود ما به عنوان عضوی از جهان هستی و نماینده خداوند متعال در روی زمین، باید دست به اقدام بزنیم و خود ما از خواب خوش بیدار شویم و به سوی بیداری و هوشیاری گام برداریم.

کشورهای جهان نه تنها به فکر ما نیستند و هیچ وقتی بخاطر خودکفا شدن ما تلاش نخواهند کرد بلکه در هر موضوعی، به دنبال نفع خود می گردند.

این ما هستیم که باید منافع خود را جستجو و سیاست معین و مشخص در قبال وطن خود و منافع ملی خود اتخاذ نماییم.

همه ما در ابتدا باید این را بدانیم و قبول کنیم که بر یک ثروت بزرگ خواب هستیم. باید خود ما تلاش کنیم و وطن خود را به خودکفایی برسانیم، زیرا دیگران برای ما کار نخواهند کرد.

ما می توانیم به توفیق رب العالمین، تلاش کرده و مشکلات در کشور را با همکاری و همیاری همدیگر رفع کنیم و آینده درخشانی را برای وطن خود در پرتو ارزش های ملی خود بسازیم.

به خودکفایی و رفاه اقتصادی می رسیم اگر ملت و حکومت دست به دست هم داده، برای افغانستان عزیز تلاش کنیم.

جهان در حالت صلح چگونه به نظر می‌رسد!

نویسنده: احمدالله جلالی

صلح هدیه عدالت و همکاری است و همه می توانند مایحتاج خود را داشته باشند و جنگ و خشونت و درگیری وجود نداشته باشد. صلح یک جنبه حیاتی از زندگی انسان است، همه و هر موجود دیگری به آن نیاز دارد. در یک جامعه، هیچ کس نمی تواند یک زندگی راحت داشته باشد، آرامش وجود ندارد. در واقع هیچ چیز برای یک زندگی رویای وجود ندارد، بگذارید یک مثال بزنم، افغانستان یک کشور کوهستانی است و به طور کلی در چنین کشوری باید حیوانات زیادی مانند شیر، ببر، گرگ، گورخر و غیره وجود داشته باشد، اما هیچ کدام از آنها وجود ندارد و دلیل آن جنگ در این کشور است. نبود صلح دلیل اصلی همه ناملایمات در جهان است. ما می دانیم که دلیل برجسته جنگ در جهان تولید اسلحه است، زمانی که تولیدکنندگان محصولات خود را تولید می‌کنند به فروش آنها نیاز دارند و برای فروش به بازار نیاز دارند. به همین دلیل، آنها در هر کجا که بخواهند جنگ ایجاد می‌کنند. پس از ایجاد جنگ، آنها می توانند محصولات خود را به راحتی بفروشند. که فروش اسلحه آنها را ثروتمند می‌کند و دنیا را به یک نبرد تبدیل می‌کند، در نهایت، افراد همدیگر را با دست های خودشان می کشند. جهان در صلح چگونه به نظر می رسد؟ نسل جدید برای ساختن جهانی صلح آمیز چه کاری می تواند انجام دهد؟

این یک سوال برای همه است که جهان در صلح چگونه به نظر می رسد؟ همه می خواهند بدانند. صلح دنیا را به بهشت تبدیل می‌کند، زمانی که جنگ، درگیری، خشونت و بی عدالتی وجود ندارد، همه می توانند زندگی که آرزویش را دارند داشته باشند. وقتی هیچ فرزندی بدون پدر و مادر، مادر مجردی

با دو، سه یا چند فرزند، انفجار بمب و فقر در جهان وجود ندارد، همه آن را می خواهند. و این ظاهر دنیا در صلح خواهد بود. همه مردم می توانند کار کنند و همه تلاش می‌کنند تا به نیازهای خود برسند. هیچ کس به دلیل دسترسی نداشتن به بیمارستان نخواهد مرد، هیچ کس به دلیل گرسنگی نخواهد مرد، و هیچ کس از بی عدالتی شکایت نخواهد کرد. کسی نخواهد بود که علاقه مند به تحصیل باشد و نتواند تحصیل کند. و هیچ کس مجبور نخواهد شد کشور خود را ترک کند و از پشت یک هواپیما در ارتفاع بیش از صدها متر سقوط کند. هیچ مادری وجود نخواهد داشت که دختران خود را برای حفظ بقای اعضای فامیل به خانواده های دیگر بفروشد.

جوانان برای ساختن جهانی صلح آمیز چه کاری می توانند انجام دهند؟ این بهترین تصمیمی است که اجازه دهیم نسل های جوان از توانایی های خود برای ساختن جهانی صلح آمیز برای خود و نسل های بعدی استفاده کنند. مراحلی وجود دارد که می‌توانیم همه آن‌ها برای یک هدف به کار گیریم. اول، ما می‌توانیم با استفاده از رسانه‌های اجتماعی و دیگر پلتفرم‌ها، آنها را برای هدف ایجاد صلح آموزش دهیم. دوم، آنها باید از همه تفاوت‌های بین فرهنگ‌ها، مذاهب، نژاد و هر چیزی که بین مردم جنگ ایجاد می‌کند، دوری کنند. ثالثاً آنها باید از فرهنگ ها و مذاهب مختلف بدون در نظر گرفتن انواع آنها ایده بگیرند. چهارم، آنها حداقل بیشتر مردم را از تأثیر منفی جنگ آگاه کنند و به آنها آگای دهند که پول ارزش ساختن دنیایی را ندارد که در حال فروپاشی در هرج و مرج است. پنجم، همه جوانان باید تاریخ جهان را بیاموزند و همه علل درگیری ها را در جهان به خاطر بسپارند و مراقب باشند که چگونه تضادها از طریق مسالمت آمیز حل می شد. اول، آنها باید در مورد ریشه تضاد فکر کنند تا در زمان ما آن را تکرار نکنند.

همانطور که حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند که ریشه فقر را در جامعه از بین ببرید زیرا دلیل قوی برای درگیری است. یعنی اگر افراد جامعه به پول نیاز نداشته باشند، جامعه خود را نابود نمی‌کنند. وینستون چرچیل گفته است آنچه مردم جهان سوم نجات می دهند وطن آنها نیست! بلکه ابتدا باید خود را نجات دهند زیرا اکثر آنها توهم معرفت را در عمق جهل دارند. این بدان معناست که افراد بی سواد برای به دست آوردن پول دست به هر کاری می زنند، اگر بدانند کاری که برای کسب درآمد انجام می دهند، دنیا را بدتر از هر باری می‌کند که دیگر این کار را نکنند.

بررسی جرایم دیگرآزارانه(سادیسم) علیه اشخاص

نویسنده: پوهنیار اقبال «راقی»

چکیده:

اختلال شخصیت دیگر آزاری(سادیسم) نوعی ناهنجاری روانی است، که افراد مبتلا به آن با رنج دادن روحی، جسمی و جنسی دیگران، به ارضای روحی، جسمی و جنسی دست می‌یابند. طبق شواهد و مطالعات بالینی و درمانی، افرادیکه به اختلال سادیسم یا همان دیگر آزاری مبتلا هستند، در اکثر مواقع از دیدن رنج، سختی و اذیت شدن دیگران لذت می‌برند. این افراد ممکن است اطرافیان یعنی قوم، خویش و خانواده خود را نیز تحقیر و تمسخر کرده و فریب دهند. جالب اینجاست که نه تنها از این کار پشیمان نمی‌شوند، بلکه بیشتر از قبل نیز آنرا تکرار نموده و خوشحال می‌شوند. از همین رو بسیاری از رفتارهای مبتنی بر دیگر آزاری، مجرمانه تلقی می‌شوند.

سادیسم در دسته بندی اختلالات روانی طبق آخرین تحقیقات روانپزشکی و روان شناسی بالینی، یک اختلال روحی و روانی است که در آن، افراد مبتلا به اختلال سادیسم، از اینکه شخص دیگری را آزار دهند بسیار لذت می برند بدون اینکه ناراحتی آن‌ها را فرا بگیرد و از کار خود پشیمان شوند. اختلال شخصیت سادیسم را می‌توان به عنوان وضعیتی تعریف کرد که در آن فرد تحت فشار مشکلات فردی قرار می‌گیرد و حالاتی مانند خشم، سردرگمی، پرخاشگری و رفتارهای غیر متعارف از او دیده می‌شود.

منظور از مشکلات فردی، مشکلات معمولی است که برای همه افراد معمولی نیز وجود دارد اما افراد مبتلا به اختلال آنرا با خشونت جبران می‌کنند که خشونت یکی از بارزترین ویژگی‌های فرد سادیسمی می‌باشد. آنچه در این مقاله مورد بحث و بررسی قرار گرفته است جرایم دیگر آزاری(سادیسم) علیه اشخاص می باشد.

واژگان کلیدی: دیگر آزاری، سادیسم، اختلال روانی، اشخاص، جرایم.

مقدمه:

اصطلاح سادیسم به مفهوم لذت بردن از تماشای درد یا ناراحتی دیگران است یا سادیسم عبارت از علاقه به آزار دادن دیگران به صورت جسمی، روانی و جنسی، به گونه‌ای که این آزار رساندن موجب لذت و آرامش فرد آزار رسان شود. افراد مبتلا به این اختلال از تحقیر و تمسخر و آزار روحی، جسمی یا جنسی افراد به خصوص در حضور دیگران زیاد لذت می‌برند و گاهی رفتارهای پرخاشگرانه یا در شکل حاد آن جنایتکارانه از خود بروز می‌دهند که این عمل در جوامع گوناگون مرزها و محدودیت های متفاوتی دارد. بناءً سادیسم عبارت از رفتار انحرافی است که فرد با آزار وشکنجه دادن طرف جنسی خود، به کسب لذت نایل می‌شود فرد مبتلا به سادیسم را (سادیک) گویند. سادیک شخصی است که میل به آزار و اذیت دیگران دارد.

با بررسی فرآیند ارتکاب جرم به تخصیص عناصر تشکیل دهنده آن به سه عنصر مادی، معنوی و قانونی که یکی از آن‌ها (عنصر معنوی) مستقیماً و دو عنصر دیگر(مادی و قانونی) به تبع آن برآمده از کنش‌ها و واکنش‌های روانی انسان هستند. در این میان نقش بیماری‌های روانی به عنوان عاملی مؤثر برتفکر و تعقل انسانیکه زمینه‌ساز تصمیمات و رفتارهای اوست، از اهمیت بسیاری برخوردار است و اختلال شخصیت دیگر آزاری که با ایجاد انگیزش نسبت به تحمیل رنج و آزار به دیگران زمینهٔ بروز بسیاری از رفتارهای خشونت‌آمیز و مجرمانه را فراهم می‌سازد نه تنها از این قاعده مستثنی نیست، بلکه ایفاگر نقشی اساسی نیز می‌باشد .از این رو بررسی تأثیرات این اختلال شخصیت و عوامل آن در تکوین بسیاری از جرائم علیه اشخاص، حائز توجه و اهمیت است. که در این مقاله مفصلاً به تبیین آن می‌پردازیم.

جرایم دیگر آزارانه علیه اشخاص: جرائم دیگر آزارانه علیه اشخاص می‌توانند به دو شکل یعنی جرائم دیگر آزارانهٔ جسمی و جرائم دیگر آزارانهٔ روحی صورت بگیرد که در ادامه به توضیح هر دو نوع آن می‌پردازیم:

۱. جرائم دیگر آزاران‌های جسمی علیه اشخاص:

جرائم دیگر آزارانهٔ جسمی علیه اشخاص به اشکال مختلف صورت می‌گیرد که به موارد مهم آن می‌پردازیم.

۱. قتل دیگر آزارانه:

قتل عبارت از کشتن یك انسان به صورت عمد یا غیر عمد است، که نوع عمد آن می‌تواند دیگر آزارانه باشد. به این صورت که فردی با انگیزه کسب لذت، اقدام به کشتن افراد کرده و از دیدن رنج و درد آن‌ها و یا مشاهدهٔ خون به ارضا برسد، بدون آنکه دلیل موجهی برای کشتن آن افراد داشته باشد. به آن دست از دیگر آزارانیکه با دیدن خون به ارضا می‌رسند اصطلاحاً خون دوست نیز گفته می‌شود. این دسته از افراد با ایجاد بریدگی‌های عمیق بر جسم قربانی به تماشای خونریزی می‌ایستند و از آن به اوج لذت دست می‌یابند .در قتل‌های دیگر آزارانه، فرد جان دادن افراد را به سرگرمی لذت بخشی بدل می‌کند که هر روز بیشتر شوق آن را احساس می‌کند. به همین دلیل با هدف کسب لذت روز افزون به جنایات بیشتری دست می‌زند. درجریان قتل‌های سریالی نیز با افرادی مواجهیم که هیچ چیز برایشان جایگزین لذتیکه از دیدن زجر، خون ریزی و جان دادن دیگران به دست می‌آورند، نمی‌شود و به همین دلیل بدون هیچ هراسی اقدام به قتل‌های پیاپی می‌کنند. اکثر قتل‌های سریالی هر قاتل، معمولاً با روش مشابهی صورت می‌گیرند که بیشترین رضایت را برای او در بردارد. در روانپزشکی قانونی به زنجیرهای از قتل‌های دیگر آزارانه، قتل شهوانی نیز گفته می‌شود. «چنانچه گویی افراد توسط حیوانی درنده یکی پس از دیگری مورد حمله واقع شده اند. در اینجا با شهوتی در درون یك انسان مواجه هستیم که اورا به حرکتی بدون توقف در جهت از بین بردن مردم واداشته است و قاتل همانند سربازی همواره مشغول فرمانبرداری از این حس شیطانی است، شهوت در آخر آن سرباز را به ورطه نابودی خواهد کشاند، اما معلوم نیست که تا آن زمان چند نفر قربانی این سرباز و فرمانروا شوند».

۲. آدم خواری دیگر آزارانه:

خوردن گوشت انسان توسط فرد مبتلا به اختلال دیگر آزاری به هدف رسیدن به اوج لذت، آدم خواری دیگر آزارانه گفته می‌شود. آدم خواری آنقدر دور از طبع انسانی است که شاید در هیچ یك از قوانین جزایی کشورها صحبتی از آن به میان نیامده باشد و معمولاً هم در کنار جرائم دیگری مثل قتل و ضرب وجرح و... اتفاق می‌افتد. اما اصطلاح آدم

خواری جنایی رایج بوده است و معمولاً آن را به چهار دسته یعنی تغذیه‌ای، جنسی، تهاجمی و معنوی تقسیم می‌کنند که نوع تغذیه‌ای، جنسی و تهاجمی آن می‌تواند دیگر آزارانه باشد.

الف - آدم خواری تغذیه‌ای:

آدم خواری دیگر آزارانه، لزوماً همزمان با بریدن گوشت بدن انسان وخوردن آن به صورت خام نیست. بلکه آدم خواری تغذیه‌ای به این معنی است که دیگر آزار با نگهداشتن اعضای بدن افراد در منزل خود اقدام به پخت غذا با آن‌ها می‌کند و هر زمان که این مواد غذایی انسانی به پایان برسد، اقدام به ربودن افراد جدید و بریدن اعضا بدنشان می‌کند.

ب - آدم خواری جنسی:

در این نوع از آدم خواری دیگر آزارانه، فرد با خوردن اعضای بدن انسان به ارضا جنسی دست می‌یابد. همانند آندره چیکاتیلو(۱۹۹۴-۱۹۳۶) قاتل سریالی اوکراینی که «بعد از دیدن فیلم‌های غیراخلاقی و خشن به هدف ارضا، که توانایی انجام آنرا به صورت طبیعی نداشت اقدام به آدم خواری می‌کرد.

ج - آدم خواری تهاجمی:

آدم خواری تهاجمی به هدف ترساندن هرچه بیشتر قربانی و ایجاد حس تسلیم بودن کامل در وی صورت می‌گیرد. در این نوع از آدم خواری جنایی، معمولاً دیگر آزار با خوردن بخش کوچکی از بدن فرد اورا به وحشت انداخته و از این کار لذت می‌برد «آدم خواری تهاجمی معمولاً با بریدن قسمت‌هایی از گوشت بازو، ران و یا قطع انگشتان قربانی و خوردن آن‌ها همراه است».

۳. ضرب و جرح دیگر آزارانه:

ضرب و جرحی دیگر آزارانه محسوب می‌شود که بدون دلیل مشخصی نظیر دشمنی، عصبانیت، و... صورت می‌پذیرد و فرد در آن با ایجاد آزار به وسیلهٔ ضربه‌های بدنی، اشیای سخت یا برنده نسبت به دیگران و مشاهده رنج آن‌ها به ارضا می‌رسد.

٤. کودك آزاری مبتنی بر اختلال دیگر آزاری: «تحمیل هر گونه زجر و درد جسمی یا جنسی به کودکان برای رسیدن به کسب لذت را کودك آزاری بر آمده از اختلال شخصیت دیگر آزاری می‌گویند» اطفال به علت ضعف جسمانی و عدم آگاهی از ناهنجاری‌های اجتماعی همواره در معرض ارتکاب جرایم گوناگون قرار دارند و یکی از اهداف همیشگی دیگر آزاران هستند.

۵. همسر آزاری مبتنی براختلال دیگر آزاری:

همسر آزاری، یکی از بارزترین انواع دیگر آزاری است که در محدودهٔ خانه اتفاق می‌افتد .به این معنا که فرد به وسیله ایراد ضرب و جرح بی دلیل نسبت به همسر خود و یا اقدامات رنج آور جنسی به رضایت می‌رسد. «حدود۹۰ درصد از قربانیان خشونت خانگی در جهان را زنان و حدود۱۰ درصد را مردان تشکیل می‌دهند که بیش از ۴۸ درصد رفتارهای آزار دهنده علیه زنان و بیش از۳۵ درصد رفتارهای خشونت آمیز علیه مردان، مبتنی بر اختلال شخصیت دیگر آزاری هستند».

۶. معلول آزاری مبتنی بر اختلال دیگر آزاری:

معلولیت انسان‌ها به دو نوع جسمی و ذهنی تقسیم می‌شود که در هردو نوع، معلولین به علت آسیب پذیری فراوان به سوژه‌های مطلوبی جهت ارتکاب جرم دیگر آزارانه تبدیل می‌شوند .معلولین ذهنی به علت عدم توانایی در تشخیص خطر و انتخاب نحوهٔ مقابله و عدم توانایی در آگاه کردن دیگران و معلولان جسمی به علت عدم توانایی مطلوب در دفاع از خود، معمولاً به سادگی مورد آسیب‌های جنسی و جسمی قرار می‌گیرند. در بسیاری از آسایشگاه‌های معلولین ذهنی و جسمی، مدارس استثنایی، باشگاه‌های ورزشی ویژه معلولین و ...دیگر آزاران بسیاری به هدف ارضای خود دست به آزار معلولین می‌زنند که بسیاری از این موارد پنهان می‌مانند و یا درصورت پیگیری به سادگی به اقدامات تربیتی مرسوم تعبیر می‌شوند.

۷. سالمند آزاری مبتنی بر اختلال دیگر آزاری:

«سالمند آزاری بر آمده از اختلال شخصیت دیگر آزاری، فعل یا ترك فعلی است که موجب ایجاد رنج در سالمندان شده و رضایت درونی یك دیگر آزار را رقم بزند». سالمندان عموماً به علت مشکلات جسمی ناشی از بیماری‌ها و دشواری‌های حرکتی قادر به دفاع از خویشتن نیستند، مضافاً بالا بودن شاخص ترس وتهدید پذیری درسالمندان آن‌هارا به موجودات بی دفاعی در برابر خواست افراد مبتلا به دیگر آزاری تبدیل می‌کند .به موارد بالا می‌توان مشکلات ذهنی از قبیل آلزایمر را نیز افزود .عموماً آزار سالمندان به صورت روحی و روانی نظیر تحقیر و بعضاً ضرب و شتم است و به علت عدم جاذبهٔ جنسی، کمتر مورد تجاوز قرار می‌گیرند. اما در سالمند آزاری مبتنی بر دیگر آزاری از آنجاییکه تنها هدف دیگر آزار، ایجاد رنج وعذاب برای طرف مقابل است، می‌توان با تجاوز جنسی نیز رو به رو شد.

۲. جرایم دیگر آزاران‌های روحی علیه اشخاص:

جرایم دیگر آزارانه روحی علیه اشخاص، جرایمی هستند که در آن‌ها فرد به هدف رسیدن به ارضا و کسب لذت اقدام به آزردن روان اشخاص از طریق رفتار، گفتار یا نوشتار می‌کند. این جرایم از شیوعی به مراتب بیشتر نسبت به جرایم دیگر آزارانه جسمی علیه اشخاص برخوردارند اما نمی‌توان برای آن‌ها خطرات کمتری در نظر گرفت. زیرا آرامش ذهنی افراد را مختل می‌کنند و در صورت ادامه می‌توانند منجر به ایجاد اختلالات شدید روحی و ابتلا به امراض روانی در فرد شوند. انسان‌ها علیرغم تفاوت هاییکه دارند در اصل درد پذیری جسمی مشترك اند و آنچه برای یك انسان درد آور است برای تمام انسان‌ها با اندك شدت و ضعفی درد آور است، اما آزار روحی افراد وضعیت پیچیده‌تری دارد؛ زیرا وضعیت روحی هر فرد مرهون تجربیات، حوادث، محیط و ادوار گوناگون زندگی اوست و قابل تسری به دیگران نمی‌باشد. در جرم انگاری نیز، تشخیص آزار جسمی یك فرد، نوعی و به طبع ساده‌تر بوده اما تشخیص آزار روحی افراد، شخصی و از دشواری زیادی برخوردار است .گاهی دیدن یك تصویر خاص، شنیدن یك قطعه آهنگ، یا هر عامل دیگری که بتوان تصور کرد، برای یك فرد یادآور خاطره‌های دردناك بوده وممکن است فردی با استفاده از آن‌ها اورا رنج دهد. در صورتی که همین اقدامات برای دیگر افراد جامعه به هیچ عنوان عذاب آور نیستند .با این اوصاف بسیاری از اقدامات آزاردهنده روحی علیه افراد قابلیت جرم انگاری ندارند و جرائم روحی علیه افراد نیز از تنوع کمی برخوردار می‌باشند. اصولاً قانون‌گذاران نیز درکشورهای مختلف فقط به جرم انگاری مواردی می‌پردازند که قابلیت اثبات بیشتری دارند و از موارد دیگر صرف نظر می‌نمایند. از مصادیق مهم جرایم روحی علیه اشخاص می‌توان از توهین، تهدید و مزاحمت تیلفونی دیگر آزارانه نام برد که مورد توجه قانونگذاران نیز قرار گرفته اند.

الف - توهین دیگر آزارانه:

به توهینی گفته می‌شود که دیگر آزار بدون آنکه از فرد مقابل ناراحت باشد، یا سببی برای توهینش وجود داشته باشد، به هدف خُرد کردن شخصیت فرد و احساس لذت از این اقدام، فحاشی کند. توهین دیگر آزارانه را می‌توان در مزاحمت خیابانی و توهین بعضی از موتورسواران یا دریوارن درحال عبور نسبت به بانوان، نوشتن عبارات رکیك و ناشایست بر درب منازل یا ماشین‌های دیگران و نوشتن مطالب توهین آمیز بی دلیل در روزنامه‌ها یا محیط مجازی یافت. به علاوه بسیاری از دیگر آزاری‌های جسمی نیز آمیخته به توهین

مبتنی بر دیگر آزاری هستند. «تقریباً در تمامی موارد تجاوز جنسی دیگر آزارانه، قربانی با توهین‌های رکیك و بی‌دلیلِ متجاوز روبه رو می‌شود که گاهی تأثیر این توهین‌ها کمتر از آن عمل ناشایست نیست».

ب - تهدید دیگر آزارانه:

تهدید دیگر آزارانه به معنای ترساندن دیگران از ایجاد وقایع ناخوشآیند یا ارتکاب جرایمی برعلیه آنان است که به هدف لذت بردن از ترس و استیصال دیگران صورت می‌گیرد و دیگر آزار با تکرار این اقدامات هرچه بیشتر ارضا می‌شود. تهدید دیگر آزارانه می‌تواند شفاهی و به صورت رو دررو باشد، یا غیرمستقیم و به شکل مزاحمت تلفنی به وقوع بپیوندد. همچنین قابلیت ارتکاب به صورت نوشتار را نیز در قالب نامه، پیام کوتاه، نامه الکترونیکی و... داراست. آنچه برای یك دیگر آزار اهمیت دارد مشاهدۀ رنج، درد و ترس دیگران است. پس تا وقتی که واکنشی از فرد تهدید شده مشاهده نگردد حس رضایت او برانگیخته نمی‌شود. به همین دلیل اشتباهترین راه مقابله با تهدیدی با ماهیت نامعلوم، واکنش نشان دادن نسبت به آن و بهترین راه مقابله، اطلاع دادن به نیروی پولیس و پیگیری با روش‌های قانونی است.

ج - مزاحمت تلفنی دیگر آزارانه:

مزاحمت تلفنی از آن جرایمی است که می‌تواند هدف یا وسیله باشد. در جاییکه مزاحمت تلفنی وسیله است، معمولاً با وجود خصومت شخصی، کینه یا مواردی از این دست مواجهیم، اما وقتی مزاحمت تلفنی هدف مجرم قرار می‌گیرد با یك جرم دیگر آزارانه مواجه هستیم. مزاحمت تلفنی جرمی است که تمامی انواع آزارگری روحی افراد می‌توانند در آن تبلور یابند. افرادیکه بی دلیل شمارۀ تلفنی را می‌گیرند و شروع به فحاشی یا تهدید می‌کنند، خبرهای دروغین از مرگ یا بیماری اطرافیان افراد می‌دهند، در گوشی تلفن موسیقی، اصوات حیوانات یا صداهایی از فیلم‌های ترسناك و... را پخش می‌کنند. همگی زمینه‌های از بیماری دیگر آزاری را دارند.

نتیجه گیری:

اختلال شخصیت دیگر آزاری با ایجاد انگیزشی درونی افراد را به کسب لذت از رنج و درد دیگران سوق می‌دهد. به نوعی که فرد مبتلا، تنها طریق دست یافتن به ارضای جسمی، جنسی و روحی خود را در آزار دیگران می‌یابد. از این رو اختلال شخصیت دیگر آزاری با ارتکاب جرم پیوند می‌خورد و فرد را به هیولایی ضد اجتماعی بدل می‌سازد که

ارتکاب جرایم گوناگون را عادت رفتاری خود قرار می‌دهد. جرایمی‌که نه تنها می‌توانند جنبهٔ روحی و جسمی علیه اشخاص داشته باشند، بلکه اموال و مالکیت و امنیت و آسایش عمومی را نیز هدف قرار می‌دهند. شاید بتوان با نظر به اینکه درکلیه جرایم دیگر آزارانه هدف مجرم، آزار انسان‌ها است نتیجه گرفت که اصولاً تمامی جرایم دیگر آزارانه علیه اشخاص بوده و قرار دادن برخی از آن‌ها در زمره علیه اموال و مالکیت یا امنیت و آسایش عمومی نادرست است .این ایراد را می‌توان ناشی از نا آگاهی نسبت به تفاوت میان هدف جرم و ماهیت آن تفسیر کرد. هدف از انجام یك جرم می‌تواند هر موضوع قابل تصوری قرار گیرد. مثلاً می‌توان فردی را تصور نمود که به هدف انتقام از فردی، ماشین اورا به سرقت می‌برد. در اینجا هدف از ارتکاب جرم، انتقام از یك فرد است اما تأثیری در ماهیت جرم، که علیه مال و مالکیت است نخواهد داشت. پس ارتباط بین ارتکاب جرم و اختلال روانی بر این فرض مبتنی است که بیماران روانی به قوانین جامعه وقعی نمی‌نهند، رفتار آن‌ها غیر قابل پیش بینی است و نمی‌توانند اعمال خودرا مهار کنند و چون قادرند در هر زمانی به هرکاری دست بزنند پس بالقوه خطرناک هستند. از سوی دیگر، این فرض نیز پذیرفته شده است که اگر فردی به عمل خشونت آمیز، بی معنا و غیر قابل درک دست بزند، آشکارا بیمار است. پس چنین نتیجه گرفته می‌شود که نه تنها بیماران روانی خطرناک اند بلکه آن‌هایی هم که مرتکب جرایم عجیب می‌شوند از لحاظ روانی بیمارند

منابع:

ستوده، هدایت الله(۱۳۸۹)، روانشناسی جنایی، چاپ ششم، تهران نشر آوای نور.

می‌رمحمدصادقی، حسین (۱۳۸۸)، جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی، چاپ چهاردهم، تهران نشر می‌زان.

نعمتاللهی، جلال (۱۳۳٤)، چند اختلال روانی، چاپ اول، تهران: زوار.

دادستان، دکتر پریرخ(۱۳۸۷)، روانشناسی جنایی چاپ ششم، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها(سمت).

عظیمی، شرفالدین(۱۳۹٦)، روانشناسی جنایی، چاپ سوم، انتشارات امی‌ری.

دانش، تاج زمان (۱۳۹۳)، مجرم کیست؟ جرم شناسی چیست؟، چاپ دوازدهم، شرکت انتشارات کیهان.

دادستان، دکتر پریرخ(۱۳۸۹)، اختلالات رفتاری و روانی کودکان، تهران: انتشارات البرز فرجاد.

دادستان، دکتر پریرخ(۱۳٦۸)، بیماری‌های روانی، تهران: انتشارات ژرف.

برجعلی، احمد و عبدالملکی، سعید(۱۳۹۳)، روانشناسی جنایی، چاپ پنجم، انتشارات دانشگاه پیام نور.

د سپټمبر یوولسمه؛ پلمه او مبارزه د افغانانو په لاس د امرېکا د یکه تازۍ د راج خاتمه

لیکوال: میا هدایت الله محمدی

د سـپټمبر یوولسـمه، دا ورځ د افغانسـتان پـه تاریخ کـې د امرېـکا لـه لـوري پـر افغـان ولـس د ناحقـه تهمـت او یـوې مجهولـې جګـړې د پیلامـې تـوره او لاالهانـده ورځ ده، دا ورځ لکـه د ځینـو نـورو ورځـو پـه څېـر لـه ځان سره نړیوالـو او افغانانـو تـه ډېـر پیغامونـه لـري.

نړیوالـو تـه د فرعونـي یکـه تـازۍ او کاذب لیونـي غـرور لـه بـام څخـه د راښـکته کېـدو پـه اړه د عبـرت درس ورکـوي او افغانانـو تـه پـه دیـن، هېـواد او خپلـو خلکـو د غیرت، میړانې او اللهـي نصـرت درسـونه ورکـوي.

تېـر کال همـدا ورځ د امریـکا ولسمشر جوبایډن د سـپټمبر ۱۱ مـه پـه پنټاګـون کـې ونماځلـه او د وژلـو شـویو پـه یـاد یـې د ګلونـو ګېډۍ کېښـودې او وینـا یـې هـم وکـړه. پـه وینـا کـې یـې دا هـم ویلـې وو چـې د افغانسـتان بنـدې پیسـې بـه د سـپټمبر د ۱۱ د پېښـې د وژل شـویو کورنیو بانـدې تقسـیموي، چـې دې پرېکـړې یـې پـه امرېـکا کـې دننـه او پـه ټولـه نـړۍ کـې د مخالفت غبرونه راپورتـه کـړل او دا یـې د افغانانـو پـه حق لـوی ظلـم او د بشـري حقونـو خـلاف عمـل وباله.

امرېـکا لـه نـن څخـه څـه بانـدې دوه لسـیزې وړانـدې د افغانسـتان خـاوره د سـره اور لانـدې ونیـوه، دې پېښـې امریـکا تـه د دې فرصت پـه

لاس ورکـړ چـې د نړیوالـې ترهګـرۍ سـره د مبارزې پـه نامـه یـوه لیونـۍ او مجهولـه جګـړه پـر اسـلامي نـړۍ وتپـی او پـه همـدې پلمـه د اسـلامي نـړۍ مـادي او معنـوي زیرمـې کنټـرول کـړي.

د امریـکا پخوانـی ولسمشـر بـوش د دې پیښـې لـه رامنځتـه کېـدو سـره سـم پـه ټولـه نـړۍ کـې خپلـو مېشـتو وحشـي ځواکونـو تـه اعـلان وکـړ چـې د افغانسـتان پـه شـمول ځینـې اسـلامي هېوادونـه تـر خپـل کنټـرول لانـدې راولـي او د دوی پـه ژونـد کـې پرتـه لـه هـر ډول جـواز شخـه لاسـوهنه وکـړي؛ بلکـې لـه لاسـوهنې ور اخـوا یـې وخـاري، بندیـان یـې کـړي او ان پرتـه لـه پوښـتنې یـې ووژنـي، چـې بدبختانـه دغـې لـړۍ شـل، دوه وېشـت کالـه دوام وکـړ او پـه دې مـوده کـې ځینـو اسـلامي هېوادونـو خـو پـه ځانګـړې ډول افغانانـو ډېـرې لالهانـده، سـترې او بوربنوونکـې شـپې ورځـې تېـرې کـړې او پـوره شـل کالـه یـې د صلیبـي وحشـي یرغلګـرو ځواکونـو پـه مقابـل کـې خپلـې سـینې سـپر کـړې، د افغانسـتان او سـیمې خـاوره یـې ورتـه اور وګرځولـه او بلاخـره پـه اللهـي نصـرت سـره یـې لـه شـل کلـن وحشـي تجـاوز شخـه وروسـته سـرکوزي او شـرمنده لـه افغانسـتان شخـه وباسـل.

د دې بریدونـو لـه پیـل تـر اوسـه پوښـتنې او څېړنـې لکـه د لمـر پـه شـان روښـانه دي، چـې دا بریدونـه چـا او د څـه لـه پـاره وکـړل؟ امرېـکا ولـې د سـپټمبر د یوولسـمې پـه پلمـه اسـلامي نـړۍ پـه ځانګـړې توګـه د افغانانـو ګرېـوان تـه لاس واچـوه؟

د امرېـکا او متحدینـو دې لیونـي اقـدام یـې د دوی اصلـي څېـرې نـړۍ تـه ښـکاره کـړې، دوی پـه دې شـل کلنـه خونـړۍ دوره کـې د بشـر د حقونـو پـه نـوم، د بیارغونـې او ناتعریفـه شـوې ترهګریـزې جګـړې پـه پلمـه بـې خـوده انتهونـه، وحشـي او ځنګلـي کړنـې تـر سـره کـړې چـې نـن پـه ټولـه نـړۍ کـې د شـرم او سـرټیټي احسـاس کـوي.

نـن امریـکا لـه شـل کالـه پخوانـۍ امرېـکا سـره خـورا زیـات توپیـر لـري، ځکـه چـې افغانانـو دوی د یکـه تـازۍ او فرعونـي غـرور لـه کچـرو شخـه پـه زور راښـکته کـړل او دا یـې پـرې ومنلـه چـې افغانسـتان د سـترو امپراطوریـو هدیـره ده او دلتـه لـه افغانانـو پرتـه د هېچـا خبـره د منلـو وړ نـه ده.

دا ورځ مـوږ افغانانـو تـه او د سـیمې هېوادونـو او نړیوالـې ټولنـې تـه څـو څرګنـد او لمریـز پیغامونـه لـري.

مـوږ افغانانـو تـه لومـړی پیغـام د یووالـی لـري، مـوږ بایـد پـه هـر وخـت کـې یـو بـل وزغمـو، یـو بـل تـه درنـاوی وکـړو او د نـورو پـه لمسـون د یـوه او بـل وینـه تویـه نـه کـړو.

بـل دا چـې لـه زغـم سـره سـره بایـد اللهـي اوامـرو تـه غـاړه کېـږدو او لـه هغـو لارو شخـه

خپل ځان او ټولنه وژغورو چې د اللهي عذابونو لامل ګرځي.

پر دې سېږه دا ورځ موږ ته په دين، وطن او خپلو ولسونو د غيرت، ننګ او ميړانې درس راکوي، موږ ته لازمه ده چې په هر وخت کې د اسلام د مبارک دين په رڼا کې پر خپله پاکه خاوره او خپلو درنو او عزتمندو ولسونو ننګ وکړو او پرېنږدو چې دلته له افغان پرته بل څوک د واک او ځواک راج وچلوي؛ بلکې دا د افغانانو خاوره ده او دلته مطلق بايد افغانان واکداران وي.

بل پيغام موږ ته په صبر او استقامت راکوي، موږ تل بايد د دا ډول دسيسه يي پېښو په مقابل کې د استقامت تر څنګ صبر وکړو او اللهي او سنتي لارښوونو ته مخه وکړو، داسې نه، چې خدای مه کړه هر څه راڅخه تالاترغي شي او موږ د احساساتي سيلابونو خرې اوبه يوسي.

همدارنګه دا ورځ د سيمې هېوادونو په ځانګړې ډول ګاونډيو هېوادونو ته هم ځانګړې پيغامونه او د عبرت درس ورکوي.

موږ له تېرو خلورو لسيزو راهيسې د نيابتي جګړو په اور کې سوځوو او د دې اور خس او خشاک د همدې ګاونډيو هېوادونو په لارو او کوڅو تر موږ را رسېدل.

زموږ لمنې تل د دوی له سيمو را سوځول کېږي، موږ په سره اور کې سوځيدلو خو دوی د دغه اور په را انتقالولو کې خپل آسونه چاغول او خپلې خزانې او امکانات يې پرې غنی کولې.

ګاونډيان دې په افغانستان کې د عبرت په توګه د شوروی اتحاد، امريکا او نړۍ له ماتې پند واخلي او د افغانانو د صبر، اخلاقو او اسلامی رويې څخه دې، ناوړه ګټه نه اخلي.

اوس هر څه لکه لمر روښانه دي، موږ افغانان په دا دوو لسيزو کې لکه څرنګه چې د امريکايي يرغلګرو له لوری وځپل شولو، متأسفانه د دې ترڅنګ د ګاونډيو له خودغرضۍ او شومو موخو هم پوزې ته راغلي يو.

ګاونډيو ته بويه چې نور دې په نړيوال سټيج د افغانانو او نورو مسلمانانو په سرونو او خاوره د سوداګرۍ بولۍ ودروي، دا د صبر او انعطاف پذيرۍ کاسې نورې لبريزه شوی دی، داسې نه وي چې دا کاواکه، سوليدلی او شړيدلی نظامونه مو د مظلومو مسلمانانو په ښېراوو لولپه او له منځه ولاړ شي.

شاعر وايي چې:

زما د کور لمبو ته مه تودېږه!
دېوال شريک لا ليه اور به واخلي
بيا به يې په چل د مړه کېدو پوه نه شې
ته به يو ځای وژنې؛ خو نور به واخلي

موږ په دی اواخر کې ګورو چې په تورخم کې څه تېرېږي، د تورخم دروازه په نه توجيه

کېدونکې بهانه ترل شوې ده، کله هم چې د افغانستان د میوو وخت را رسېږي، دوزاره په یوه بهانه نه، په یوه بهانه وترل شي، د پښتو د یوه اصطلاح په مصداق چې وايي: (چرګه مې ناجوړه ده، بهانه مې ورته جوړه ده.) دا د بهانو، نازونو او له زخمي ګوتو نېول د باور فضاء ګردجنه کوي، دا لاره بندول ناخوالې او زړه بدوالې پیدا کوي، د دوارو هېوادونو په اقتصادي وضعیت ناوړه اغیزه کوي او دوارو غاړو ته د مېشت ولسونه او سوداګرو د ناهیلې او خفګان لامل ګرځي.

تر کله به دوه مسلمان ګاونډي هېوادونه یو بل ته ګوتې په ماشه ولاړ وي؟ د اسلامي امارت د بهرنیو چارو وزارت په یوه رسمي اعلامیه کې راغلي وو چې د تورخم دروازه بندول د ښه ګاونډیتوب خلاف کار دی او باید پاکستاني مسؤول چارواکي په دې اړه بیرني ګامونه پورته کړي، ترڅو دوارو خواوو ته بند پاتې مسلمانان، د دوی جنازې او د سوداګرو په میوو او نازکو خوراکي توکو بار موټر حرکت وکړي.

تر دې وړاندې د پاکستان چارواکو ضد او نقیض بیانونو هم د ټولو افغانانو زړونه زخمي کړي دي، دوی په کور دننه په سیاسي اخ و ډب کې دومره ورخطا شوي دي چې اوس یې که خپل سیاسي مشران او یا د حکومت مخالفې ډلې کوم اقدام کوي، دوی یې پړه پر افغانانو ور اچوي، په داسې حال کې چې موږ دوه وېشت کاله هېڅ ګاونډي ته د نېوکې نغوته نه ده کړې، سره له دې چې له امریکا او نړۍ سره زموږ ګاونډیو زموږ په تباهۍ کې له خپلې وسې او توان پورته همکاري کړې ده او دا هر څه لکه د لمر په شان روښانه دي؛ خو د ټولو افغانانو په ځانګړې توګه د اسلامي امارت د مشرانو سینې دومره لویې او له صبر ډکې دي چې تر اوسه یې حتی خپل ورین تندی د دوی په مقابل کې نه دی ګونځی کړی؛ نو دوی بیا ولې دومره لنډ ګامونه اخلي او ولې وخت ناوخت د اسلامي امارت په مشرانو تندې نیوکې کوي؟ افغانان د ګیلو او شکایتونو خلک نه دي او نه هم ګیله او یا نیوکه خوند ورکوي، خو د شاعر د شعر په مصداق چې وايي:

د خټک خوله په ګیلو اموخته نه ده
نن یې تا کې څه لیدلي خامخا دي

موږ ګیلې نه کوو او په ګیلو انسان کمزوری معلومیږي؛ خو دا حال به ترڅو پورې افغانان زغمي؟ ترڅو پورې دا د بې اعتمادۍ د ګردجنې فضاء له امله عام مظلوم خلک قرباني کیږي؟

د افغانستان له لوري خو د بهرنیو چارو وزیر ښاغلي مولوي امیر خان متقي په بار بار په لویو او ورو مجلسونو کې ګاونډیو او دنیاوالو ته د افغانستان له خاورې د پوره ډاډ خبر ورکړی او په کراتو کراتو یې دا ویلي چې د افغانستان خاوره به د هېچا پر ضد نه کارول

کېږي او نه هم کارول شوي ده؛ خو دا چې د دوی خاورې زموږ پر ضد کارول کېږي د دې مسؤول به څوک وي؟ له يوې خوا اخندانو او له بلې خوا چوهدريانو دواړه متې رانغاړلې دي او تر خپلې وسې هغه څه کوي چې نه د چم او ګاونډ په قاموس کې شته او نه هم په نړيواله ډيپلوماسۍ او سياست کې.

د دا ډول مغرضانه يارانې په اړه شاعر وايي چې:

هم مې ووژنې پخپله هم په ما باندې ژړا کا

څه ښه يار دی ښه يې مينه وژل هسې شيون هسې

په هر صورت خبره راڅخه اوږده نه شي د سپټمبر د ۱۱ مې پېښه نړيوالې ټولنې او امريکا ته تر بل هر چا خورا روښانه او لمريز پيغام لري، هغه دا چې نړيواله ټولنه په ځانګړې توګه امريکا دې هم نور د کاذب غرور ليونۍ نغارې بندې کړي او په خپلو کړو تېروتنو دې د ملامتۍ او شرمنده ګۍ احساس وکړي.

امريکا ته دا تر ټولو ستر عبرت او پند دی چې شل کاله يې له پوره زور او پراخو امکاناتو سربېره بيا هم ونه شو کړای چې افغانان غلامۍ ته اړ کړي او يا دې په ارامه ساه اخېستلو سره دا وطن هضم کړي، سره له دې چې دلته يې په ميلياردونو ډالر په مجهولو او بې هويته ادرسونو ووېشل، ترڅو د هغوی په مردارو لاسونو دا نه ماتېدونکي ولسونه وپاشي او افغانستان ټوټه ټوټه کړي؛ خو اللهي پرېکړې بيا دا ډول وې چې هغوی او باداران يې له تاريخي ماتې سره مخ کړل او يو له بل څخه ورانډې په تېښته بريالي شول.

اوس امريکا، نړيوالې ټولنې، د چم او ګاونډ هېوادونو ته لازمه ده چې د افغانانو د حوصلې جاج وانخلي؛ بلکې له شل کلنو ترخو تجربو دې ګټه واخلي او د افغانانو په زخمونو دې مالګې نه پاشي.

پرېږدئ!

چې افغانان په خپلو لاسونو خپل هېواد ښېرازه کړي!

موږ خپله خاوره ساتلی شو! دا خاوره او فضاء به د هېچا پر ضد استعمال نه شي او نه به هم لکه د ګاونډيو د خاورې او فضاء په څېر ستاسو د خدمت او يا کرايي سرای حيثيت ولري؛ بلکې افغانان خپلو چارو ته پرېږدئ د لاسوهنې مغرض طاغوتي جالونه مو در ټول کړئ او د افغانستان له هوايي حريم څخه د بيا ځلې له پاره په تېروتنه کې هم د استعمال اراده مه کوئ؛ ځکه چې دا ځل مو بيا د اسلامي امارت عمري لښکرې او زمريان تر کوره ځغلوی او تر هغو پورې به مو په سر سر وهي، ترڅو مو چې خپلو ښځو او مېندو ته د کورونو په انګړنو کې لوڅ لغ سرکوزي ونه دروي!

وما علينا الاالبلاغ

بخورید و بیاشامید، اسراف نکنید

خـوردن غـذا و نوشـیدن آب، از نیازهـای حیاتـی بـرای انسـان هـا محسـوب میگردنـد کـه حیـات بـدون ایـن دو عملیـه، ناممکـن می‌شـود. بـه دلیـل اهمیتـی کـه نعمـت هـای خوردنـی و نوشـیدنی حـلال خداونـد متعـال دارنـد، اللـه جـل جلالـه در کتابـش، بـه انسـان یـادآوری می‌کنـد کـه متوجـه باشـد و در اسـتفاده از ایـن دو نعمـت الهـی، اسـراف نکنـد.

در ایـن میـان، آب بیشـترین نقـش را در زنـده گـی انسـان هـا دارد و موجودیـت ایـن نعمـت الهـی اسـت کـه تمـدن هـای بشـری زاده شـده و پـرورش یافتـه انـد.

اگـر نظـری بـه تمـدن هـای گذشـته بشـری بیاندازیـم، مـی تـوان دریافـت کـه موجودیـت آب و دریاهـا باعـث شـده بودنـد تـا تمـدن هـا زاده شـده و مشـهور شـوند کـه از مشـهورترین ایـن تمـدن هـا، تمـدن آریایـی در بلـخ باسـتان و در کنـار دریـای آمـو، تمـدن مصـر در کنـار رود نیـل، تمـدن روم در کنـار آب هـا و ده هـا مثـال دیگـر را مـی تـوان نـام بـرد.

آب یکـی از نعمـات گـران بهـای خداونـد جـل جلالـه مـی باشـد کـه حیـات بـا آب شـروع مـی گـردد؛ و بـدون آن زنـده گـی ناممکـن اسـت. برعـلاوه انسـان هـا، تمـام زنـده جـان هـا بطـور مسـتقیم وابسـته بـه آب مـی باشـند. در سـال هـای اخیـر کـه خشکسـالی مناطـق مختلـف جهـان را تهدیـد کـرده اسـت، جهـان شـاهد منازعـات و گفـت وگوهـای جـدی آب اسـت کـه بیـن مسـئولان کشـورها بـه بحـث گرفتـه می‌شـود.

همچنان در عصر حاضر انسان ها از آب به حیث جزء عمده و مهم بخاطر آبیاری زمین های زراعتی و تولید برق برای صنعت و مقاصد دیگر استفاده می کنند.

زنجیر طبیعی عرضهٔ آب از همان آوان اولی آغاز گردیده است تا زمانی که توسط انسان ها تخریب و یا از بین نرود و از آن بشکل منصفانه استفاده شود ادامه دارد.

توجه در مصرف آب و جلوگیری از اسراف آن، از تاکیدات دین مبین اسلام و آموزه های این دین مبارک است که پیروانش را به استفاده درست از آب فرامیخواند.

با افزایش جمعیت نفوس در جهان، خشکسالی و تغییرات اقلیمی، مشکلات آب نیز افزایش یافته و استفاده بی رویه از آب های زیرزمینی، شمار زیادی از کشورها را با مشکل مواجه کرده است. حتی این استفاده بی رویه از آب های زیرزمینی، باعث کوچ مردم از محلات شان و خالی شدن برخی از مناطق شده است.

پیش از این مقدار کافی آب در کرهٔ زمین و بخصوص در کشور عزیز ما افغانستان موجود بود، دریاهای خروشان از آب، چشمه سارهای آب شیرین و رودهای جاری به تعداد زیاد وجود داشتند اما با گذشت زمان و با استفاده بی رویه از آب های زیرزمینی و تغییرات اقلیمی، در میزان آب های شیرین نیز در خیلی از مناطق، کاهش به میان آمده است.

نبود سیستم معیاری برای آبیاری زمین های زراعتی نیز باعث هدر رفتن آب در کشور ما می‌شود و این معضل با تغییرات اقلیمی، جدی تر شده است.

در جهان سه نوع آب شیرین موجود اند که شامل آب بارش برف و باران، آبهای سطحی و آب های زیر زمینی می باشند.

آب هایی که از بارش باران، ژاله و برف از آسمان فرو می‌ریزند، از جمله آب‌های پاکی اند که به شکل طبیعی فلتر شده اند.

آب های جاری و آب های دریاها، آب های سطحی و آب های زیر زمین آبی اند که در عمق زمین ذخیره می گردد.

آب یک عنصر مهم حیات بشریت و نیازمندی برای بقای همه انسان ها، حیوانات و موجودات است. مسئولیت هر مسلمان است که مطابق به ارزش های اسلامی دین مبین اسلام، از اسراف جلوگیری کنند، چنان که خداوند متعال می فرماید؛ ترجمه: «بخورید و بیاشامید، لیکن اسراف نکنید چون دوست ندارد خداوند (جل جلاله) اسراف کننده گان را».

مسئولیت نسل امروز آن است که در استفاده از آب های شیرین متوجه باشیم تا مبادا نسل های آینده با مشکلات بی آبی مواجه شوند و هم چنان از اسراف جلوگیری گردد تا الله متعال نیز از ما راضی بوده و به نعمت آب های شیرین در جامعه ما، برکت بدهد.

بررسی راهکارهای اصلاح و تربیت محبوسین در محابس

نویسنده: پوهنیار محمدعارف «عازم»

مقدمه:

نخستین اصلی که عملاً با جسم، جان و ضمیر انسان سروکار دارد، اصلاح و تربیت است. اصلاح و تربیت محبوسین، یکی از اهداف اساسی قوانین به شمارمی‌رود. کلمۀ اصلاح به معنای بی آلایش ساختن و پاک گردانیدن آمده است. «اصلاح مجرم» عبارت است از بهسازی تمایلات ویرانگرانه در ضمیر کسانیکه با رفتار خود، حقوق و آزادی‌های دیگران را نقض می‌کنند. اصلاح از ارکان اساسی تربیت می‌باشد. چون در تربیت نخستین اصل تخلیه است. تخلیه یعنی خالی کردن از رذایل و زدودن آن درعرصۀ وجود که همانا معنای اصلاح را می‌رساند. بعد ازتخلیه مرحلۀ تحلیه می‌رسد که مزین گردیدن به فضایل است. مجموع تخلیه و تحلیه را تربیت می‌نامند.

«تربیت» درلغت به معنای پرورش دادن و چیزی را درجه به درجه و پایه به پایه به حد کمال رسانیدن است. در اصطلاح عبارت است از پرورش دادن تدریجی استعدادهای نهفته در انسان و باز داشتن دایمی وی از گفتار و رفتار بد و وا داشتن وی به رفتار وگفتار نیک تا به آدم نیک و صالح تبدیل شود. اصلاح و تربیت درحق مجرمان، بهسازی و به کمال مناسب رسانیدن آنهاست تا با اجتماع سازگاری یابند، از اضرار به دیگران باز داشته شوند و برای خود و دیگران مفید باشند. هدف اصلی اصلاح و تربیت مجرمان؛ نیز بهبود اوضاع اجتماعی و تأمین امنیت جامعه است که مردم در فضای مسالمت آمیز زیست نموده وحقوق یکدیگر را رعایت کنند تا عدالت اجتماعی به نحو بهتر تأمین گردد. ازنگاه آموزه‌های دینی اصلاح، یکی از

اهداف بعثت پیامبران بوده و بهترین عبادت به شمارمی‌رود. هدف از اصلاح مجرم، مبارزه با جرایم به طریق اصلاحی است. برخی روش‌های اصلاح و بهسازی مجرمان پیشگیرانه و اصلاحی و برخی دیگردرمانی می‌باشند که در این مقاله نخست به بیان فضیلت و شرایط اصلاح و تربیت محبوسین می‌پردازیم. سپس راه کارهای اصلاح و تربیت آنها بصورت مفصل تبیین و بررسی می‌گردد.

۱. فضایل و شرایط اصلاح و تربیت:

این حقیقت را در تمام کتب آسمانی ونوشته‌های تربیتی گفته اند که تربیت برای هر انسان، به منزلهٔ روح برای بدن است. و انسان بدون آراسته بودن به زیور تربیت، موجودی خواهد بود که کسی از آسیبش در امان نخواهد ماند. بدون تربیت، صفحهٔ حیات منشا آثار شوم و منبع ظلم و تجاوزمی باشد. به حق باید گفت که هیچ پدیده‌ای در برنامهٔ حیات، همچون تربیت از اهمیت و عظمت بر خوردار نیست. باید حقوق هر انسان رعایت گردد. کسی حق تجاوزبه حقوق دیگری را ندارد. این روند از ضمیر مزین به تربیت مایه می‌گیرد. آیا می‌توان باور کرد که بدون آراسته بودن به نور تربیت، امکان رعایت حقوق دیگران وجود داشته باشد؟ ظلم‌ها و بیدادگری‌هاییکه اکنون بشر از بنی نوع خود متحمل می‌شود، می‌توان باورکرد که جز محصول عدم تربیت انسان بوده است؟ اگر همه افراد در محبس آراسته به زیور تربیت شوند، از ظلم و تجاوز خبری نخواهد بود؟ مگر محصول عالی تربیت جز عدل، داد، قسط، کرامت، عشق و محبت چیزی دیگری است؟ تربیت، حکمت عملی عمیقی است که عمق زندگی را دگرگون می‌سازد و مراتب گوناگونی دارد. با تربیت می‌توان افراد را طبق دلخواه خود بار آورد و در نتیجه اجتماعی را دگر گون ساخت.

تربیت تزکیهٔ بالفعل، مستقیم و عملی است. همچنان، آموزش تزکیهٔ انسانی از طریق فکر را تربیت گویند. یعنی آموزش تزکیهٔ نظری وغیر مستقیم می‌باشد. تزکیهٔ غیر مستقیم از طریق اصلاح فکر، به رشد انسانی کمک می‌کند. از این جهت تربیت صفت خداوند واقع شده و اورا «رب العلمین» می‌گویند، یعنی تربیت کنندهٔ جهانیان که بدون واسطه در جان انسان‌ها و جامعهٔ بشری اثرگذار است. تربیت با همه ارزشی که دارد، اگر برای تأمین عدالت نباشد، راهی به جایی نخواهد برد. برای تزکیهٔ شرایط ذیل ارائه شده است:

اهداف تربیت مشخص باشد.

مربی باید، فرد مورد تربیت را درست بشناسد: یعنی از ویژگی‌ها و رموز نفسانی و شرایط زندگی فرد مورد تربیت آگاهی داشته باشد.

مربی باید با برنامه بوده، اوضاع و شرایط

ضـروری را فراهـم کنـد؛ زیـرا اگردراصـلاح و تربیـت، شـرایط اساسـی لازم بـرای تربیـت فراهم نشـود یـا کمـی و کاسـتی در جهـت اصـلاح و تربیـت وجـود داشـته باشـد، سـعی مربـی بـی ثمـر بـوده وانتظـار بی‌نتیجـه خواهـد بـود. ایـن کار بـرای آن اسـت کـه درکنـار کارکـرد تنبیهـی و اصلاحـی حبـس و مجـازات، بایـد شـرایط بـرای بـرون رفـت از وضـع ارتـکاب جـرم در محبـس فراهـم شـود.

۲. ساز و کارهای اصلاح و تربیت محبوسین:

سـاز وکارهـا و اسـباب اصـلاح و تربیـت مجـرم در محبـس بـه سـه دسـته ذیـل تقسـیم می‌شـود کـه برخـی از آن بـه معلمـان، مدیـران، طبیبـان و زنـدان بانـان مربـوط بـوده، برخـی دیگـر بـه محبوسـین و برخـی هـم بیـن محبـوس واداره مشـترک مـی باشـد.

الف – مراقبت های صحی:

صحـت در زمـرۀ بـزرگ تریـن نعمت‌هـای الهـی اسـت؛ چنـان کـه از صحت به سـرمایه و سـعادت تعبیـر گردیـده و در ردیـف نعمـت هـای دسـت اول قـرار داده شـده اسـت. از امـام صـادق(رح) چنیـن روایـت شـده اسـت: «پنـج خصلـت اسـت کـه هرکـس فاقـد یکـی از آن‌هـا باشـد، همـواره شـادیش ناقـص، خـردش زایـل و قلبـش مشـغول خواهـد بـود. صحـت، امنیـت، وسـعت روزی، مونـس موافـق و راحـت کـه جامـع همـه ایـن خصلت‌هاسـت.» مـراد از مونـس موافـق همسـر، فرزنـد و شـریک نیـک اسـت. در روایت فـوق صحـت و تندرسـتی در صـدر نعمت‌هایـی بـزرگ قـرار گرفتـه اسـت. در روایـت دیگـر تنهـا صحـت مایـۀ سـعادت دانسـته شـده اسـت، بـرای اینکـه اگـر صحـت نباشـد، انسـان بـه چیزهـای دیگـر کمترفکـر می‌کنـد وبـه همـان انـدازه در تحـول شـخصیت انسـان تأثیرگـذار اسـت.

بسـیاری از جرایـم، از بیماری‌هـای جسـمانی و روانـی پدیـد می‌آیـد و بـا بهبـود یافتـن بیمـاری، انگیـزۀ جـرم از بیـن مـی‌رود؛ چـون عوامـل اساسـی جـرم و جنایـت بیمـاری، نـاداری، نادانی ، اسـتبداد و امثـال آن اسـت. از همیـن جهـت، وقتـی حالـت محبـس بـه نفـع جامعـه تغییـر نمایـد و تسـهیلات صحـی در محبـس فراهـم باشـد بـرای مجرمیـن کمـک خواهـد کـرد. درغیر ایـن صـورت عامـل جـرم یـا شـدید ترمی‌شـود یـا محبـوس بـا همـان حالـت قبلـی بـدون اینکـه هـدف محبـس بـر آورده شـود، دوبـاره بـه جامعـه تقدیـم خواهـد شـد کـه در ایـن صـورت فلسـفۀ محبـس بـا ایـن همـه دسـتگاه عریـض و طویـل محبـس و محبـس بانـان و مصـارف گـزاف، جـز دور وتسلسـل باطـل چیـزی دیگـری نخواهـد بـود. لـذا ایجـاب می‌کنـد درمحبس‌هاییکـه سـرویس صحـی و بیمارسـتان وجـود نـدارد، باید در قسـمت تجهیـز آن از حیـث پرسـونل صحـی و مراقبـت معالجـه یـی، اقـدام لازم بـه عمـل آیـد و بیمارانیکـه بـه مراقبت‌هـای صحـی نیـاز دارنـد بـه بیمارسـتان محبـس منتقـل شـده و بسـتر شـوند.

طبیبان مؤظف در بیمارستان محبس با تجربه و آراسته به اخلاق خدمت گذاری بوده و به محبوس به دید یک بیمار بنگرند، نه به عنوان یک محبوس؛ زیرا بی تجربگی معالج، خطری به حال محبوس دارد و نداشتن اخلاق خدمت گذاری، خطراتی. البته غذای مناسب توأم با دوای مناسب در حفظ صحت، اصلاح محبسی و برچیدن عامل اصلی جرم(بیماری) مجرمان مؤثر خواهد بود.

ب - تعلیم وآموزش:

دومین راه اصلاح وبهسازی فرد و جامعه، آموزش است. آموزش یکی از اهداف بعثت انبیا الهی است. پیامبران از این طریق انسان‌ها را به خیر و صلاح فرا خوانده اند. آموزش تزکیه و پاکی را در پی داشته و نعمت بزرگی است که به واسطه آن خداوند(ج) بر مومنان منت نهاده است؛ چنانکه در آیهٔ(١٦٤) سورهِٔ آل عمران می‌فرماید: ترجمه(همانا خدا برمومنان منت نهاد که پیامبری از خودشان درمیان آنان بر انگیخت تا آیات او را برای شان بخواند و پاکشان گرداند و کتاب و حکمت به آنان بیاموزد. همانا پیش از آن در گمراهی آشکار بودند. تربیه، تعلیم و تزکیه از نعمت‌های بزرگ خداوند بر انسان‌هاست؛ تا جاییکه مصئونیت حیات در گرو این ارزش‌ها میباشد. با تربیه استعدادها بروز داده می‌شود، با تعلیم آبیاری گردیده وبه صلابت می‌رسد و با تزکیه موانع سرراه رشد و توسعهٔ ارزش‌ها در عرصهٔ وجود آدمی برداشته می‌شود. هرسه گزینه جنبهٔ بازدارندگی و اصلاحی دارد. در طبیعت انسان خداوند ارزش‌ها و فضایل گران بهایی به ودیعت نهاده است؛ همچون استعداد پذیرش، خیرخواهی، عدالت ورزی وغیره که با رشد آن انسان می‌تواند از پستی‌ها و رذایل رهایی یابد وبه کمالات بالایی نایل آید. با تعلیم می‌تواند زیبایی ارزش‌ها و استعدادهای وجود خود را دریافته وپالایش دهد وبه ثمر برساند واز باطل خود را دور نگهدارد. نقل است که سقراط با هوش و ذکاوت سرشار میان مردم به قیافه حکم می کرد. روزی شکل خودش را نقاشی کرده نزد او آوردند تا دربارهٔ خودش ازروی قیافه شناسی ابرازنظر کند؛ وقتی به تابلوی نقاشی شدهٔ خودش دید، گفت: این شخص هوس باز بوده و به زنان تمایل دارد و... گفتند: آقا! این تصویر خود شماست! جواب داد: می‌دانم این تصویر من است و این گونه تمایلات در من وجود دارد، ولی علم و حکمت مرا از این تمایلات بازداشته است. محبوسین، به علت جرم شان صرف از آزادی محروم شده اند، اما می‌توانند از دیگر نعمت‌های زندگی بهره مند شوند. درقسمت بهره مندی از مواهب حیات از دیگران فرقی ندارند. در قوانین موضوعه نیز تعلیم و تربیت برای بهبود و اصلاح مجرمین و محبوسین، پیشبینی و تأکید شده است. افزون برتأکید قانون اساسی برآموزش وپرورش همه اتباع کشور،

قوانین جزایی، یکی از اهداف مجازات را اصلاح و تربیت مجدد مجرمین دانسته و به تبع آن، قانون محابس و توقیف خانه‌ها، یکی از راه‌های اصلاح و بهسازی آموزش محبوسین را چنین پیشبینی کرده است: «ادارات محابس وتوقیف خانه‌ها مکلف اند کتابخانه‌های مجهز را تأسیس و زمینهٔ مطالعه، عبادت، کار، تعلیم و تربیه، آموزش حرفه‌ای، فعالیت‌های تفریحی و فرهنگی و سایر سهولت‌های لازم را برای محبوسین و اشخاص تحت توقیف فراهم نمایند.» یکی از شیوه‌های آموزش دادن در محابس استخدام اشخاص مسلکی، با حکمت و با تجربه گماشته شوند تا به محبوسین آموزش دهند یا کسانی را از میان محبوسین که عالم باشند، با تعیین دست مزد بگمارند یا از بیرون، تعداد معلمانی را استخدام کنند که با فرهنگ اخلاق و تزکیه آشنایی داشته و بر تزکیه و پاکی ظاهر و باطن محبوسین اثر گذارباشند. در آخر باید خاطر نشان کرد که آموزش، اگر به تخلق به اخلاق الهی و انسانی منجر شود، فضایل اخلاقی بزرگی در دنیا و آخرت در پی خواهد داشت؛ در غیر این صورت، اگر توأم با تقوا نباشد، وسیله یی برای زندگی دنیا خواهد بود. با وجود این اگر تمامی فضایل، انسان را به عدالت ورزی رهنمایی نکند و برمبنای آن از مظالم دوری صورت نگیرد، سودی نخواهد داشت. کانت که فیلسوف برابری وآزادی است، در آخرین تحلیل خود از فلسفهٔ حیات می‌گوید: اگرعدالت نباشد، زندگی به زحمتش نمی‌ارزد.

ج - تزکیه و تهذیب:

تزکیه به معنای پاکی، پاکسازی، نمو و رشد آمده است. البته پاکی و تصفیهٔ جسم و جان، معنای حقیقی و مطابقی تزکیه و رشد و نمو بوده معنای لازمی آن به شمار می‌رود. تردیدی نیست که تزکیه و تهذیب مایهٔ رشد و ترقی انسان در مدارج کمال انسانی می‌شود. تقوا به معنای پرهیزکاری و نتیجهٔ تزکیهٔ جسم و جان است و حقیقت آن، خود نگهداری از محرمات و تزیین روح و جان به ارزش های انسانی و تخلق به اخلاق الهی است. حقیقی ترین علم که انسان از طریق تزکیه و تهذیب به دست می‌آورد، علم خدا شناسی است؛ از این طریق، انسان راه درست ومستقیم را تشخیص داده و به رستگاری و سعادت ابدی می‌رسد. خدا شناسی از خود شناسی جدا نیست. انسان از خود شناسی به خدا شناسی می‌رسد و از خدا شناسی به خود شناسی. این دو معرفت، لازم وملزوم یکدیگرند و یکی در دیگری تأثیر متقابل دارد. دلیل این تلازم آن است که وقتی انسان از خود می‌پرسد: از کجا آمده است(چیستی پیدایش)؟ پاسخ این پرسش را در می‌یابد: از خاک آفریده شده است. اصل انسان از خاک است: (کُلکُم لآدم وآدم مِن تراب) ترجمه: همه شما از آدم به وجود آمده اید و آدم از خاک آفریده

شده است. وقتی انسان پی می‌برد که از خاک آفریده شده است، پی خواهد برد که خاصیت خاک، فروتنی است و انسان باید در همه حال، متواضع و مطیع قوانین بوده و همواره به اصلاح حال خویش توجه داشته باشد.

بشر با دستیابی به دانش می‌تواند به اهداف و ارزش‌های بزرگ انسانی مانند آزادی، امنیت، آگاهی ورفاه دست یابد. تزکیه و تهذیب، ارزش ابتدایی است که جامعهٔ بشری باید به آن برسد تا از طریق آن به ارزش‌های میانی وغایی پیش ارائه شده دست یابد. تاکنون راه‌هایی را برای بهبود وضع انسان بیان نمودیم که در خود انسان وجود دارد و هرانسانی از خودش برای اصلاح خود می‌تواند کمک بگیرد. زیرا استعداد خودسازی وهر استعداد دیگر قبل از همه باید در وجود خود انسان جستجو شود. انسان برمبنای استعدادها و نیروهای خود، باید از خود برای اصلاح خود استمداد جوید.

د - کار آموزی:

یکی دیگر از راهکارهای پیشگیری از فکر مجرمانه و ارتکاب جرایم، کار است. کار بدون شک منجر به مصئونیت و اصلاح و تربیت خواهد شد. کار همان گونه که در بیرون از محبس خاصیت پیشگیری کننده دارد، در درون محبس نیز می‌توان از آن برای جلوگیری از افکار و خیالات پوچ و واهی محبوسین استفاده کرد. انسان‌های بیکار اولین چیزیکه برای شان پیش می‌آید، افکار واهی و خیالات پوچ و بیهوده است که بیشتر منجر به گناه می‌شود. از این جهت نفس بی کاری، جدا از اینکه انسان در قید محبس باشد، بحرانی است که معضله‌های دیگری به دنبال دارد. از جمله می‌توان معضلهٔ تأمین مخارج زندگی را یاد کرد که خود می‌تواند، زمینه ساز جرایم باشد. ازاین جهت کار در تعلیمات اسلامی ستوده شده است. اللـه متعال کار را یکی از وظایف و اهداف آفرینش انسان قلمداد نموده در آیه ٦١ سورهٔ هود می‌فرماید: ترجمه: (او تعالی شما را از زمین پدید آورده و آبادی آن را از شما خواست. پس از او آمرزش بخواهید آنگاه به درگاه او توبه کنید که پرورد گار نزدیک و اجابت کننده است). اینکه توبه و آمرزش و اصلاح طلبی را پس از اعمار و آبادانی زمین، مطرح می‌کند، دلیل این است که کار یکی از راه‌های اصلاح و بهبود وضع انسان در روی زمین است و بلکه منت خداوند بر مخلوق می‌باشد. به این دلیل کار وفعالیت وعمارت زمین و ترقی و تکامل و آبادی جهان، در عین اینکه بجا آوردن فرمان الهی است، یکی از اهداف آفرینش انسان وعبادت خداوند به شمارمی‌رود ونقش عمده یی در پیشگیری از جرایم و اصلاح و تربیت دارد. عبادت، خدمت وهر مشغلهٔ مفید، خصوصیت بازدارندگی دارد. از این جهت درقوانین موضوعه نیز یکی از راه‌های بیرون رفت و جلوگیری از جرایم پیش

بینی شده است. قانون محابس و توقیف خانه‌ها در مورد کار حرفه یی در مادۀ سی وسوم مقرر می‌دارد:

«۱- اداره محبس می‌تواند فعالیت‌های صنعتی و زراعتی محبس مربوط را از طریق تصدی‌های دولتی و شرکت‌های خصوصی تنظیم نماید. ساعات کار و رخصتی‌ها مطابق قانون کار عیار می‌گردد.

۲- محبوسین زراعت پیشه، هنرپیشه و صنعت کار از سایرکارهای معمولی معاف بوده و می‌توانند مطابق حرفه وشغل کارهای مربوط را انجام دهند.

۳- محبوسین حق دارند در تعامل کار حق‌الزحمه دریافت نمایند، مقدار آن از طرف شورای محبس تعیین می‌گردد. قانون اجراآت جزایی دربارۀ کار محبوس در بیرون از محبس می‌گوید: «شخصیکه مدت حبس محکوم بهای وی الی سه سال باشد، می‌تواند عوض تنفیذ مجازات حبس، از وزیر عدلیه تقاضا نماید تا در خارج از محبس، به انجام خدمات اجتماعی گماشته شود. «بدیل حبس دررابطه به محکومین ذیل تطبیق می‌گردد: «

۱. محکوم به حبس متعلم یا محصل یا معلم یا استاد بوده یا متکفل طفل یا شیخ فانی یازنی باشد. که شغل در بیرون منزل نداشته باشد.

۲. سلوک محکوم به حبس در گذشته خوب بوده و از طرف یک شخص با اعتبار تصدیق گردد.

۳. در صورت منظوری بدیل حبس، محکوم علیه جهت انجام خدمات اجتماعی، به یکی از مؤسسات ارائه کنندۀ خدمات اجتماعی معرفی می‌گردد.

۴. محکوم علیه مکلف است در زمان اشتغال به کار، احکام قوانین و مقرارت مرجع استحصال کنندۀ خدمت را رعایت کند. (ق،اآ،ج، ماده ۳۲۵). در رابطه به کار در داخل محبس که بیشتر روی سخن به آن است، قانون محابس و توقیف خانه‌ها می‌گوید: «ادارات محابس وتوقیف خانه‌ها مکلف اند، کتاب خانه های مجهز را تأسیس و زمینۀ مطالعه، عبادت، کار، تعلیم و تربیه، آموزش حرفه‌ای، فعالیت‌های تفریحی و فرهنگی و سایر سهولت‌های لازم را برای محبوسین و اشخاص تحت توقیف فراهم نمایند.» (ق، م،و، ت، درماده ۲۷). کاریکه به حال محبوسین مفید و مؤثر باشد و زندگی او را بهبود بخشد، کاری بامزد است. این شیوه نیز درقانون پیش بینی شده است. قانون اجراآت جزایی در مادۀ ۳۲۶ می‌گوید (محکوم تعهد نماید که کار سپرده شده را در وقت معین آن به حسن صورت با دریافت سی درصد اصل مزد مربوط انجام دهد و شرایط مندرج فقرۀ ۴ ماده ۳۲۵ این قانون را رعایت می‌نماید. قانون محابس وتوقیف خانه‌ها» از میان گزینه‌های اصلاح و تربیت در محابس دو گزینه فوق یعنی آموزش و کار نقش بیشتر دارد» یکی تعلیم و دیگرکار. تعلیم، هم

خاصیت بازدارندگی دارد و هم خاصیت ایجاد تحول و تغییر. چنان که ظاهر است انسان با تعلیم تحول می‌یابد و شخصیت دوباره کمایی می‌کند؛ چون با تعلیم فکر تحول پیدا می‌کند و چون فکر تغییر کرد، دیگر اعضای بدن تابع آن است.

ویژگی ها و مزایای کار در محابس:

الف - مشغول شدن محبوسین به کار مطابق ذوق و سلیقهٔ خودشان، فکر آنان را از اندیشه‌های باطل و مجرمانه دور نگه داشته و سلامتی جسمی و روحی شان را تضمین خواهد کرد.

ب - محبوسین در نتیجهٔ کار مهارت‌هایی به دست می‌آورند که بعد از رهایی با استفاده از آن زندگی آبرومندی را پیشه خواهند کرد.

ج - محبوسین می‌توانند به وسیلهٔ دست مزد کارهم احتیاجات خود را در داخل محبس رفع کنند، هم قسمتی از آن را به خانواده‌های خود کمک کنند و باقیماندهٔ آن را به آیندهٔ خود ذخیره کنند.

د - مصروفیت محبوسین به کار، زمینهٔ بی بندوباری، نا امنی و فرار را تقلیل بخشیده و به منسوبین ادارهٔ محابس کمک می‌کند تا درجهت اهداف محابس حرکت کنند.

٥ - همنشین صالح: یکی دیگر ازراه‌های اصلاح انسان، اشتراک در مجالس صالحان است. بسیاری از انسان‌ها از نشست و برخاست با انسان‌های بد، راه خطا و زیانبار را اختیار می‌کنند. همنشینان، همواره بر همنشین خود تأثیردارند. محبوسین وقتی از حالت اولی خود جدا می‌شوند که درکنار شان افراد صالح باشد. این کار با فراهم آوری کتاب خانه‌های مجهز امکان پذیر خواهد بود تا محبوسین بتوانند از مطالعه برخوردارشده و از اساتید و حلقهٔ درس، استفاده کنند. تأثیر همنشین درشریعت نیزتأیید شده است؛ چنانچه که پیامبر(ص) می‌فرماید: ترجمه: هرنوزاد برفطرت پاک تولد می‌شود، سپس پدر و مادر و محیطیکه درآن زندگی می‌کند، او را به سوی یهودیت، نصرانیت و مجوسیت می‌کشاند.(البخاری، ۱٤۲۲،ص ۱۰۰). بنابر این، یکی از مهم ترین عاملی که نقش مؤثردر اصلاح و افساد انسان دارد، جو وفضای محابس است.

و - وضع عادلانهٔ محابس و رفتار انسانی زندان بانان: منظور از وضع عادلانهٔ محابس، برخورد عادلانه مسئولین محابس با محبوسین است. این امر وقتی متصور خواهد بود که انسان‌های خوب، تعلیم یافته، آگاه با چالش‌های محبس، حکمت‌ها وفلسفه‌های آن به حیث کارمند، وجود داشته باشند و آگاهانه و حکیمانه با محبوسین رفتار نمایند، به مثابهٔ طبیب حاذق که می‌داند چگونه با بیماری برخورد کند. اولین عاملی‌که بالای انسان تأثیر مثبت می‌گذارد، اخلاق نیکو و رفتار حکیمانه است. سپس پاسخگویی به نیازهای مادی و روزمرهٔ محبوسین است.

احسان چه قولی و چه عملی، درحالات عادی، انسان‌ها را به سوی خود می‌کشاند؛ چنان که گفته‌اند:(الانسان عبدالاحسان) یعنی انسان در گرو احسان است. این امر در رابطه به محبوسین بیشتر صادق است تا مردمان عادی، سبب تأثر پذیری و اصلاح وی خواهد شد. نخستین درسی که محبوسین از محبس باید بگیرند، احسان، عدل و نیکی کردن به دیگران است، ولی نه از خود؛ بلکه حقوقی را که مردم در واقع مستحق اند، برای شان عطا کردن یا حقوق نقض شده را به مالکان شان برگردانیدن. محبوسین حق دارند که اصلاح شوند و درحق آن‌ها عدالت رعایت گردد. احسان چیزی ازعطای مادی یا معنوی نثار کسی کردن است. احسان تأثیر بزرگی در روح احسان شونده دارد. و این کار برای محبوسین مفیدتر تمام می‌شود تا مردم عادی. درس دیگر، می‌تواند برابری و مساوات باشد. در فضای محابس، با همه باید یکسان برخورد صورت گیرد و محبوسین به گونهٔ یکسان ازخدمات و سهولت‌ها برخوردار باشند. فضایی تبعیض و خشونت، محبوسین را به راهی می‌برد که از آن آمده بود و حرفه‌ای تر بار خواهد آمد.

مسئولین محابس، باید اصلاحاتی را در رابطه به محابس و محبوسین در دست داشته باشند و باز پروری و تربیت یافتگی را به جامعه تقدیم نمایند. این روند فوایدی را دربردارد. از جمله می‌توان ازجلب باورمندی مردم به حکومت یاد کرد؛ چراکه حکومت با ارائهٔ این خدمت بزرگ با تحمل هزینهٔ گزاف و فعالیت‌های خستگی ناپذیر، بسیاری از مجرمین را اصلاح نموده و به جامعه تقدیم می‌کند. یکی از زیان‌های بی توجهی به اصلاح محابس ومحبوسین این است که چرخهٔ ارتکاب جرایم و رفتن به محبس و رها شدن ازآن در دوران است: از یک طرف محکومین وارد محبس میشوند. و از طرف دیگر محبوسین بدون اصلاح بیرون می‌آیند. این دورباطل، باعث افزایش جمعیت محبوسین، تحمل هزینه‌های گزاف و در ادامه مایهٔ افزایش فساد در جامعه خواهد شد. در محبس همان طوری که قبلاً اشاره شد، همه حالات زندگی عادی باید رعایت شود. محبوس باید بتواند با بیرون از محبس، تماس داشته باشد. یا از طریق ملاقات یا به وسیلهٔ نامه، درغم و شادی اقارب و خویشاوندان خود تحت مقررات خاص شرکت کند. زمینهٔ وصول غذا و لباس متناسب و مصارف متعادل برای محبوس مهیا گردد. محبوس باید درجای قرار داشته باشد که مانند یک زندگی عادی وقت معینه را سپری نماید؛ اما متأسفانه در محابس کنونی‌که برخی محبس‌بانان و کارمندان محابس، نه تنها از این مزایای اخلاقی هدفمندانه، برخوردار نیستند؛ بلکه خودشان حقوق محبوسین را نقض نموده و برای تأمین عدالت جنایی، چیزی در سر ندارند. این روند منجر به نقض حقوق درمحابس

می‌شود که مایهٔ نا امیدی محبوس و بد تر شدن حال او نیز خواهد شد. روی هم رفته تراکم محبوسین و تماس با یکدیگر، زمینه فراگیری بسیاری از جرایم را مساعد می‌کند. عدم دسترسی به بهداشت، صحت و سهولت‌های زندگی عادی هنوز محبوسین را عقده مند نموده و حالات دیگری غیر از آنچه با خود آورده بودند، برآن می‌افزایند. در نتیجه نه تنها اصلاح حال نمی‌شوند؛ بلکه حرفه‌ای تر از قبل بار خواهند آمد.

ز - تفریح و سرگرمی:

یکی دیگری از راهکارهای بهبود وضع محابس تفریح و سرگرمی است. تفریح و سرگرمی مانند انواع ورزش‌ها چنانکه در بیرون از محبس از جرایم و افکار پوچ و واهی بازدارنده است، در محبس نیز بازدارندگی خود را بیشتراز بیرون دارد.

ح - الگو گیری و اقتدا:

الگوگیری از بزرگان یکی دیگر از روش‌های اصلاح و تربیت برای کسانی است که کمتر می‌توانند از تعلیم، تزکیه و تهذیب استفاده کنند. الگو گیری به این معنی که انسان خود را به شخصیکه دارای خصال وسجایای نیک است، رسانیده و از آن پیروی کند. خداوند دربارهٔ حضرت ابراهیم(ع) در سورهٔ ممتحنه می‌فرماید: ترجمه: (همانا ابراهیم الگویی نیکو برای شماست). از این نظر، مسلمانان در بسیاری از رفتارهایشان مانند حج و قربانی، به حضرت ابراهیم(ع) اقتدا می‌کنند. درباره پیامبر اسلام نیز آمده است. ترجمه: (همانا رسول خدا الگوی نیکو برای شماست) {احزاب، آیهٔ ۲۱}. بر اساس آیات فوق باید در تمامی امور شخصی، خانوادگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی وغیره از پیامبر بزرگ الگو گرفت. سلسلهٔ الگو گیری و اقتداء در امت اکنون نیز ادامه دارد و هرفرد می‌تواند در رفتارها و گفتارهای نیک از اشخاص بالاتر از خود الگو گیری و اقتداء نماید.

ط - محبت ورزی به جامعه:

محبت به سرور ولذت ناشی از جذب شدن به کمال و جمال محبوب و نعمت‌های الهی و ارزش‌های جامعه اطلاق می‌گردد. وقتی انسان به همنوع خود یا جامعه محبت می ورزد، کمال، جمال یا ارزش‌ها ونعمت‌هایی جذب می‌شود که در جامعه وجود دارد. محبت به ارزش‌های والای جامعه، انسان را به آن سو می‌کشاند و از گیر ماندن در جرایم و اعمال بی ارزش می‌رهاند. محبت ورزی به ارزش‌ها نقش بسزایی در اصلاح جامعه دارد. ازاین رو علمای روان شناسی و اخلاق یکی از راه‌های اصلاح جامعه را توجه به ارزش‌های والای انسانی و اجتماعی می‌دانند. محبت در انقلاب و تکامل پدیده‌ها نقش و نیروی تحول دهنده دارد. علامه طباطبایی در رابطه به نقش محبت در تکامل ارزش‌ها و پدیده‌ها می‌گوید؛ هرقدر فرهنگ محبت و دوست

داشتن در اجتماع رایج شود، به همان اندازه، خشونت ها، جرایم، جنایات وجنگ‌ها کم خواهد شد. محبت از مبانی اصلاح و تربیت است. باید تمام راه هاییکه برای اصلاح ارایه شد، ریشه در محبت اجتماعی داشته باشد. برای برخی، محبت داشتن نسبت به اجتماع، آشنا به نظرنمی‌رسد؛ درحالیکه قرآنکریم مملو از محبت اجتماعی است. نمونهٔ آن عدل، احسان، خیرخواهی و امثال آن است. خداوند می‌فرماید: ترجمه: (اگرداوری می کنی، پس به عدالت درمیان شان حکم کن که خداوند داد گران را دوست می‌دارد). (المایده، آیه ٤٢). آیه مبارکه به اشاره می‌گوید که برقراری قسط وعدل، سبب محبت اجتماعی می‌شود. وقتی قسط و عدل موجب محبت خداوند(ج) می‌گردد، سبب محبت مخلوق نیز می‌شود. اگر اصلاح و تربیت در محبت اجتماعی ریشه نداشته باشد، نمی‌تواند اصلاحات ایجاد کند؛ چراکه اصلاح نتیجهٔ قطعی تکامل است. در این حال فقط عمل بیروح و جان خواهد بود و جز صرف هزینه و تلاش بی ثمر نخواهد بود. درهرکس اندیشهٔ عدالت ورزی وجود داشته باشد، لاجرم به اجتماع محبت دارد، چراکه محبت اجتماعی، در دل عدالت نهفته و بدون آن تحقق نمی‌یابد. پس اصلاح و تربیت، ریشه در محبت اجتماعی داشته و محبت اجتماعی از فکرعادلانه ناشی می‌باشد.

ی - رحمت به خلق خدا:

«رحمت» درلغت به معنای مهربانی ومهرورزی آمده است. دراصطلاح عبارت است از نرم دل شدن نسبت به مخلوق خدا تا آنجا که منجر به بخشش و احسان گردد. ابوهریره، صحابی جلیل القدر از پیامبر(ص) چنین روایت می‌کند. ترجمه: (به تحقیق خداوند را صدباب رحمت است، از آنجمله یک نوع رحمت خود را نازل کرده و بین جن، انس، چهارپایان و حشرات تقسیم نموده است که به واسطهٔ آن با یکدیگر ابراز و اشباع عطوفت و مرحمت می‌کنند. به واسطهٔ آن پرنده‌ها بر چوچه‌های خود همدردی می‌کنند و نود و نه نوع دیگر آن را نزد خود نگه داشته و در روزقیامت آن را درمورد بندگان به کار میبرد). (المسلم، ج٤:ص ۲۱۰۸).

بنابر این رحمت از جمله مبانی اصلاح و تربیت به شمار می‌رود. هر کاریکه ریشه در رحمت داشته باشد و از آن سرچشمه گیرد، ثمر بخش خواهد بود. فرق رحمت با محبت این است که محبت وسیلهٔ خیر رسانی و رحمت وسیلهٔ دفع شر است. از این نظر، خداوند به بندگان خود آموخته که کارهای خویش را با نام»رحمان» و»رحیم» آغاز کنند. در حدیث وارد شده است که هرکاریکه با نام خدای رحمان و رحیم شروع نشود، ناقص و بی ثمراست. اگر اصلاح و تربیت در رحمت ریشه نداشته باشد و با مهربانی آغاز نشود یا با آن ادامه نیابد، سودی نخواهد داشت و به نتیجه‌ای نخواهد رسید. مجازات و محبس

نیز باید بر اساس لطف، رحمت، فضل و احسان بنا شود تا به اصلاح محبوسین منجر گردد. گروهی فکر می‌کنند مجازات فقط عقوبت و عذاب است؛ درحالیکه درد عصیان، نافرمانی و جرم در قدم نخست با تربیت و تعلیم، تزکیه و توبه درمان می‌شود. اگر چنین راه هایی کارگر نیافتاد، جامعه، ناگزیر به عقوبت و مجازات روی خواهد آورد. آن هم نوعی رحمت است که دست ظالمی گرفته می‌شود تا برخود یا دیگری ظلم نکند. برخی از روش‌های اصلاحی مانند درمان است. مانند آنچه درحقوق جزا و جرم شناسی آمده است. سلب آزادی یا محبوس کردن مجرمان با رویکرد اصلاحی و بهره مندی محابس از وضعیت و امکانات مناسب آموزشی، بهداشتی، درمانی و رفاهی به مکانی اثر گذار برای اصلاح و تربیت تبدیل می‌شود. در گذشته، تنها شیوه تنبیهی وجود داشت و کار اجباری، شکنجه و محبس انفرادی برای اصلاح مجرمان، روش‌هایی عادی تلقی می‌شد. امروزه محبس، بدیل حبس و محدودیت‌های دیگر یا محرومیت‌های اجتماعی، روش‌های اصلاحی مجازات است و جریمۀ نقدی، جبران خسارات و گذشت و مصالحه، شیوه‌های ترمیمی مجازات به شمار می‌رود. تلاش شود تا اجرای همۀ اینها نیز با ویژگی‌های روانی و جسمانی هر مجرم تناسب داشته باشد تا در نهایت، سبب اصلاح و سازگاری دوبارۀ وی با جامعه شود.

نتیجه گیری: از مطالعه متون فوق به این نتایج دست می‌یابیم: اصلاح و تربیتی که در شریعت اسلام و قوانین افغانستان ریشه دارد، از اهداف بعثت انبیای الهی و قوانین بشری بوده و اهمیت فراوانی دارد. از اینرو به آن توصیه اکید صورت گرفته است. اصلاح و تربیت راه‌هایی دارد. برای این که دستگاه عدلی و قضایی در امر تربیت و باز پروری مجرمان موفق شود، باید شرایط اصلاح و تربیت را فراهم کند تا اصلاح و تربیت مجرمین بستر مناسبی باشد برای اصلاح جامعه. کسانیکه با عدل و احسان و لطف و اخلاق با مردم رفتار می‌نمایند، در حقیقت با ایشان محبت دارند؛ چراکه محبت اجتماعی، ریشه درعدالت اجتماعی دارد. محبوسین در محبس نیازمند کار و آموزش بوده بخصوص جوانانیکه مرتکب جرم می‌شوند ونظم را در جامعه مختل می‌کنند باید از طرف دولت زمینه‌های کاری وتحصیلی برای شان مهیا گردد. و باید با آنان با حسن اخلاق رفتار صورت گیرد و به نیازهای شان بیشتر توجه شود. اصلاح و تربیت باید از رحمت و احسان مایه گرفته باشد تا بتواند مجرمین و محبوسین را از وضعیتی که در آن گرفتار اند، رهایی بخشد. اگر مسؤولان محابس با مواصفاتی که بیان گردید، ارادۀ اصلاح و تربیت و تأمین عدالت را داشته باشند، خداوند(ج) جامعۀ افغانستان را به اصلاح ذات البینی نایل خواهد رسانید.

هنر کتیبه نگاری

محمدصدیق میر

کتاب و کلک همه کاتبان نمونه شود
چو کلک او بنگارد کتیبه های کتاب
«معزی»

پس از استخراج خطوط شش گانه اسلامی، (نسخ، ثلث، رقاع، توقیع، محقق، تعلیق) هنر کتیبه نگاری و کتیبه نویسی در سرزمین های اسلامی از جمله افغانستان، در مساجد، عبادتگاه ها، آرامگاه ها، برکه ها، و خانقاه ها که محل تجمع و ذکر صوفیان بوده رونق یافت.

هنر کتیبه نگاری را به وضوح میتوان در اکثر ولایت های افغانستان از جمله قندهار، هرات، مزار شریف، کابل پایتخت افغانستان، جلال آباد، غزنین (غزنی) ، سمنگان و شماری از شهر ها و ولایت دیگر کشور در عمارت های با ارزش دینی و تاریخی به مشاهده نشست و لذت برد. در مقال حاضر به شرح این هنر اصیل در یکی از ولایات تاریخی افغانستان پرداخته، گوشه های از زیبائی و نفاست آن را واکاوی خواهیم نمود:

کتیبه نوشته ای که بر سر در و روی دیوار ابنیه (کاخها، مساجد، اماکن متبرکه و غیره) یا بر بدنه کوه بخطوط مختلف نویسند. فرهنگ معین.

کتیبه نوشته ای که بر بالای در یا دیوار عمارت روی سنگ یا کاشی نقش شده باشد. فرهنگ عمید.

کتیبه نگاری یکی از هنرهای ملموس و ماندگاری است که بر بسیاری از معابد و اماکن شخصی و عمومی، مزارات، عمارات، مقابر و دیوار مساجد و غیره به خط جلی نسخ یا نستعلیق و یا به خط کوفی و دیگر اماکن معتبر بگونه بسیار ظریف و گیرایی

توسط شماری از هنرمندان با فضل و چیره دست، عمدتاً کاشی، کار و نقش میشود. هنر کتیبه نگاری از دیر باز در بلدۀ فاضله هرات باستانی رواج داشته و تا اکنون از رونق بسیار بالای بهره مند است. و گروهی از هنرمندان کتیبه نگار، در یک کار مشترک اقدام به هنر آفرینی در این ساحه وسیع هنری می نمایند. از کتیبه های گازرگاه شریف گرفته تا کتیبه های آب انبار ها، کتیبه باغ و آرامگاه مولانا حسین واعظ کاشفی که قبلا، کتیبه ای داشته و به مرور زمان ریخته بود اما در این اواخر توسط استاد عبدالجلیل توانا به آن کتیبه نفیس بالای کاشی های نفیس کار شده است، کتیبه امام فخر الدین رازی، کتیبه های مزار سلطان میر عبدالواحد شهید معروف به سلطان آقا که هم دارای کتیبه های قدیمی است و هم کتیبه های عالی توسط استاد توانا برای آن کار شده است، کتیبه مزار خواجه علی موفق بغدادی که تازه توسط استاد هنرمند عبدالجلیل توانا کار شده است، کتیبه های مزار شاهزاده عبدالله و شاهزاده قاسم که کتیبه هایش بر می گردد به زمان درخشان آل کرت و سلسله منور تیموریان هرات، و دهها و صدها بنا و عمارت که دارای کتیبه های تاریخی و جدید اند، میباشد.

یکی از هنرمندان معروف و کتیبه نگار چیره دست سید روح الله میرک هروی از کتیبه نگاران و خوشنویسان معروف دارالسلطنه هرات باستانی بود، که امور خطاطی و کتیبه نگاری مسجد جامع بزرگ را با استادی تمام و مهارت کامل انجام داد.

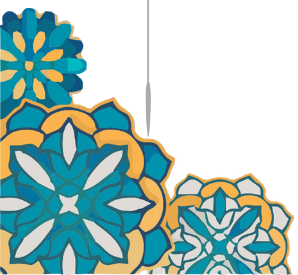
میر آقا حسینی و استاد محمد علی عطار که از سال ۱۳۲۰ ش از دیگر کتیبه نگاران زبردست و لایق بودند که کتیبه هایشان بر بالای تاق ها و رواق های مسجد جامع بزرگ با ظرافت و استادی تام کار شده است، و همین اکنون کتیبه های نفیس شان هر بیننده و نماز گزار را مجذوب خویش می سازد و در بسا از بخشهای مسجد رخ نمائی می‌کند.

کتیبه نگار معاصر استاد عبدالجلیل توانا هروی است، که به روایتی به نگارش انواع خطوط تسلط کامل داشته و در زمره موفق ترین خوشنویسان معاصر کشور، علی الخصوص بلدۀ فاضله هرات باستانی است.

کتیبه های کار شدۀ این استاد هنرمند و فاضل در سر ایوان ها و تاقهای مسجد جامع بزرگ چون ماه درخشان میدرخشند.

کلانترین ایوان که در سمت غرب صحن

مسجد قرار دارد، دارای کتیبه‌ای است که به خط کوفی بنائی مزین شده و با نفاست و زیبایی هرچه تمامتر بنا یافته است. در این ایوان بزرگ و با شکوه، دو عدد کتیبه تاریخی در دو بازوی راست و چپ قسمت اخیر آن نصب شده که توسط دفتر تیکای ترکیه در هرات، به منظور حفاظت بیشتر قاب شیشه ای گردیده است.

کتیبه‌ای که در سمت راست ایوان قرار دارد، فرمان عفو مالیات است و مربوط میگردد به زمان شاه عدالت گستر خاقان منصور سلطان حسین بایقرا و بخط ثلث عادی و برجسته حکاکی شده است. کتیبه سمت چپ مربوط به ترکیه عثمانی است که بعضی از اشیای متبرک رسول خدا حضرت محمد مصطفی (ص) را به این مسجد بزرگ برسم تحفه اهداء نموده اند.

کتیبه دیگری هم در نماز خانه سمت جنوبغربی وجود دارد، و بنام کتیبه فرمان عفو مالیات سلطان ابوسعید گرگان معروف است. این کتیبه بالای سنگ رخام سفید و بخط ثلث عالی عبدالله طباخ خوشنویس معروف زمان تیموریان تحریر گردیده است. این کتیبه نفیس و زیبا بر دیوار غربی شبستان دست چپ ایوان مقصوره نصب گردیده و کار فرخشاد سروانی میباشد.

کتیبه های دیگری که در شبستان سمت شمال یا نماز خانه زمستانی وجود دارند به خط کوفی بنایی میباشد.

شبستان سمت جنوب صحن مسجد که پیرامون آن (سمت غرب، شرق و جنوب) کتیبه گچبری شده با تاریخ چند صده ای وجود دارد، دارای یک محراب گچی میباشد. بخشهای کمی از این کتیبه برجسته کچی، پاشیده و نیاز به توجه و مرمت دارد.

کتیبه نگاران معروفی که اثار گرانسنگ شان در مسجد جامع بزرگ هرات علاوه از روح الله میرک هروی نستعلیق نگار، وجود دارد استاد محمد علی عطار هروی مشهور به آخند عطار خوشنویس ثلث، استاد عبدالله هروی نستعلیق نویس، استاد میرآقا حسینی نستعلیق نویس، استاد عبدالجلیل توانا هروی خوشنویس ثلث، کوفی و نستعلیق و دیگر بزرگواران که شاید از قید قلم مانده باشند، میباشند. کتیبه های این هنرمندان فاضل همان سان که خاطرنشان ساختیم به انواع خطوط اسلامی از جمله نستعلیق، ثلث، کوفی معقلی (بنائی)، کوفی قرن ششم زمان غوریان، کوفی قرن هشتم و نهم زمان میرزایان تیموری، کوفی قفل و نسخ مزین و آراسته میباشند که اسباب آرایش و تزیین هر چه نکوتر مسجد را فراهم آورده است.

افغانستان؛
مهد میراث‌های فرهنگی

کشور عزیز ما افغانستان، با تاریخ بیش از ۵ هزار سال، از جمله قدیمی ترین مناطق برای زیست انسان محسوب میگردد.

این زیست انسانی در محیط کشور ما، از زمان برپایی تمدن آریایی در بلخ باستانی بیشتر خودش را نشان داد و میراث های گرانبهای فرهنگی را از دوره های مختلف طی ۵ هزار سال، از خود بر جای گذاشت.

میراث‌های فرهنگی ملموس و غیرملموسی که امروزه برای مردم افغانستان به میراث مانده اند، در حقیقت بیانگر تاریخ زنده از زندگی انسان بر روی زمین اند و برای همه انسان ها، با ارزش می باشند.

در این جای شکی نیست که جوامع انسانی به منظور ادامه حیات باعزت و مسالمت آمیز خویش، فطرتاً نیازمند بازبینی و نگاهِ عمیق به گذشته‌ی خود است و در عین زمان، فعال‌بودن در زمان حال نیز از نیازهای اساسی محسوب میگردد.

آن چیزی که بر هویت بخشی برای افراد جوامع انسانی میتواند نقش کلیدی بازی کند، داشته‌های ملموس و غیرملموس فرهنگی است که با استفاه از آن، مردم می‌توانند تفاوت‌های خویش را نسبت به یکدیگر ببینند و حتی میزان رشد و ترقی خود را بسنجند.

براساس نوشته های تاریخی، افغانستان از گذشته‌های دور همواره یکی از مهمترین حوزه‌های تمدنی در جنوب آسیا و جهان بوده و در طول تاریخ، مفاخر زیاد تاریخی و هویتی در نقاط مختلف این کشور وجود داشته که از نظر باستان‌شناسی می‌تواند نقش کلیدی را در سطح جهان ایفا کند.

با رشد صنعت گردشگری در جهان امروزی، میراث‌های فرهنگی ملموس و غیرملموس در تمام کشورهای جهان، در حال حاضر به عنوان مهم‌ترین جاذبه ها برای رشد

اقتصادی از طریق صنعت گردشگری پنداشته می‌شود. بسیاری از کشورها در حال حاضر در دنیا به دلیل رشد صنعت گردشگری توانسته اند درآمد خوبی کسب کنند و جای مهمی برای گردشگران جهانی باشند.

اما خود میراث‌های فرهنگی ملموس و غیرملموس در هر جامعه، به عنوان عنصر مهم در زنده نگهداشتن تاریخ کشورها، میتوانند بازیگر اصلی میدان باشند، طوری که تمام جوامع با برجسته‌کردن ارزش های فرهنگی به ارث رسیده به آنان از گذشته، در میان سایر جوامع احساس عزت و شکوه می‌کنند، چنان مردم ما با تاریخ کهن و تمدن قدیمی آریایی شان، امروزه جایگاهی در تاریخ جهان دارند.

به دلیل این که میراث های فرهنگی از اهمیت زیادی برای جوامع انسانی برخوردار اند، نیاز است که هر فرد در جامعه، در قبال ارزش های فرهنگی ملموس و غیرملموس، احساس مسئولیت کند و تلاش نماید تا این ارزش ها، حفظ شوند و کوچکترین آسیب به آن ها وارد نشود.

در صورت وارد شدن ضرر به ارزش های تاریخی، این ارزش های تکرارنشدنی آسیب جبران ناپذیر خواهند خورد که دیگر قابل برگشت نیست.

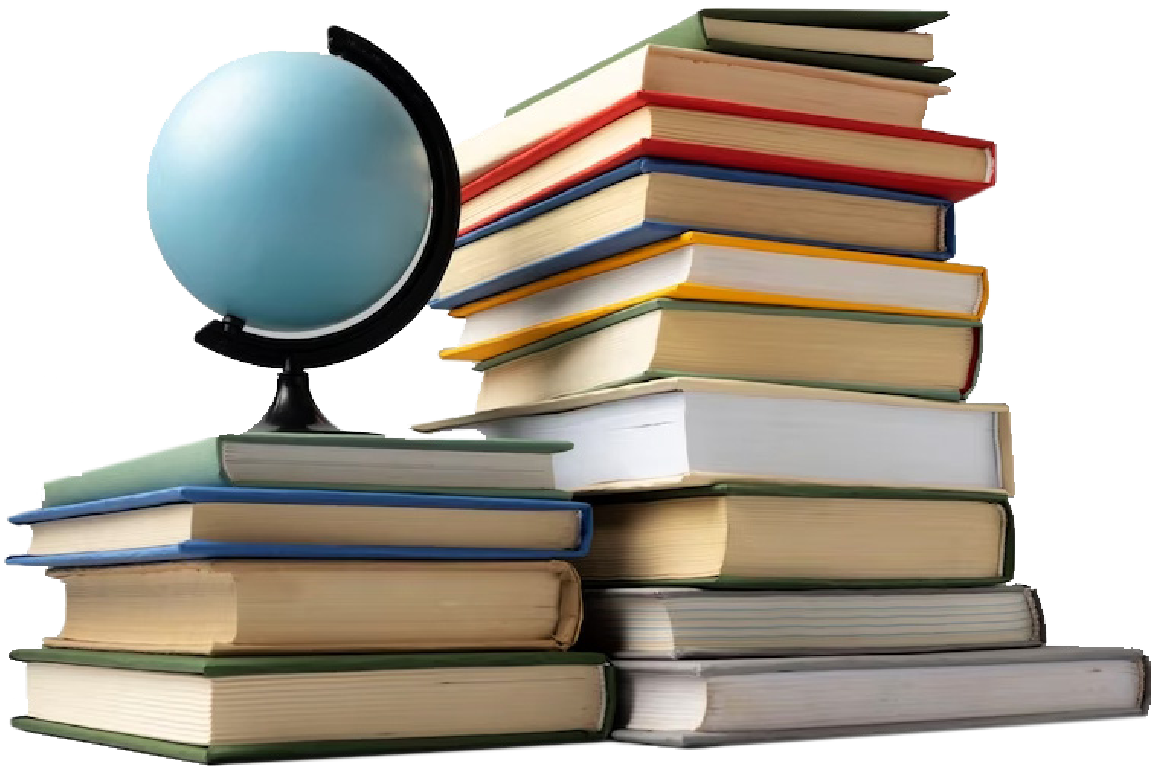
در کنار حکومت، اقشار مختلف مردم از جمله علما، بزرگان قومی، وکلای گذر، ارباب ها، کمیته های جوانان و هر فرد بانفوذ در جامعه، باید بخاطر حمایت از ارزش های فرهنگی ملموس و غیرملموس کار کنند و محیطی را مهیا نماید که کسی جراأت ضرر رسانی به ارزش های فرهنگی را نداشته باشد.

در کنار حکومت و ملت، رسانه ها در جوامع تاریخی مانند افغانستان مسئولیت خطیری به عهده دارند و آن این است که در راستای اطلاع رسانی درباره اهمیت ارزش های تاریخی ملموس و غیرملموس، تلاش نمایند. ممکن است مردم درباره ارزش های تاریخی و فرهنگی شان معلومات نداشته باشند و حتی این بی خبری باعث شود که افرادی، بخاطر منافع شخصی شان، دست به تخریب و از بین بردن ارزش های تاریخی - فرهنگی بزنند. به این خاطر است که مسئولیت اطلاع رسانی هم به عهده رسانه ها است و هم به عهده علمای کرام که از طریق منابر و مساجد، برای مردم اطلاع رسانی کنند.

همه ما، باید دست به دست هم بدهیم و کشور عزیز خود را که یکی از کشورهای با موقعیت منحصر به فرد است، و از تاریخ و ارزش های گران بها و کم‌نظیر برخوردار است، حفاظت و حراست نماییم و اجازه ندهیم که سهل انگاری و بی توجهی نسل امروز، باعث از بین رفتن یک آبده تاریخی یا اثر باستانی و یا کدام ارزش دیگر ملموس و غیرملموس کشور عزیز و باستانی ما افغانستان شود.

نویسنده: احمدالله مسلمیار

بخوانید، بدانید

معلومات دینی

نـام هـای قـرآن مجیـد بـه دو صـورت خـاص و وصفـی بیـان شـده اسـت

قـرآن، فرقـان، تنزیـل، ذکـر و کتـاب، نـام هـای خـاص قـرآن مبیـن گفتـه شـده انـد

برهـان، نـور، روشـنگر، شـفا، هـدی، موعظـه و رحمـت، از جملـه نـام هـای وصفـی قـرآن کریـم انـد.

احـکام ابـلاغ شـده بـه مـردم از سـوی آن حضـرت صلـی اللـه علیـه و سـلم بـه صـورت عمـوم بـه سـه دسـته تقسـیم می‌شـود:

۱: وحی جلی (قرآن کریم)

۲: وحـی خفـی (سـنت پیامبـر صلـی اللـه علیـه و سـلم)

۳: اجتهاد آن حضرت صلی الله علیه و سلم

احـکام مشـروع (احکامـی کـه اللـه جـل جلالـه بـرای رهنمایـی بنـدگان اش بیـان کـرده)، بـه دو نـوع انـد:

عزیمـت (احکامـی کـه بـه حالـت عـادی و بدون ارتبـاط و تعلـق بـه امـر دیگـری، مشـروع گردیـده

ا ند)

رخصت (به معنی سهولت و آسانی است)

عزیمت به چهار نوع است:

۱. فرض
۲. واجب
۳. سنت
٤. نفل

رخصت به چهار نوع است:

۱. رخصت ضروری
۲. رخصت جائز
۳. رخصت ناسخ
٤. رخصت ساقط شده

معلومات عمومی

۱. کره زمین، جزء ۹ کره‌ای است که به دور آفتاب می چرخند
۲. آفتاب، گلوله آتشین بزرگی است که در وسط نظام شمسی قرار دارد
۳. در هر لیتر آب دریا، ۲۵ گرام نمک وجود دارد
٤. بیش از ۲ هزار نوع مواد معدنی وجود دارند اما فقط ۱۰۰ تای آن عادی و به مقدار زیاد پیدا می شوند
۵. هایدروجن و هیلیوم، سبک تر از هوا استند
٦. بلخ در شمال افغانستان، مرکز تمدن آریایی بوده است
۷. آسیا، پنج برابر بزرگتر از اروپا است
۸. بزرگترین قله جهان در کوه های همالیا در وسط آسیا، قرار دارد
۹. بزرگترین آبشار جهان، آبشار آنژل در ونزویلا است
۱۰. افریقا، سومین قاره بزرگ جهان، از خط استوا در شمال و جنوب به یک اندازه فاصله دارد
۱۱. نخستین سفینه فضایی که به کره ماه فرود آمد، لونا ۹ شوروی بود
۱۲. بازی های المپیک به سال ۷۷٦ ق. م. در یونان و در منطقه ای بنام المپیا شروع شد
۱۳. در بدن انسان ۲۰٦ تکه استخوان وجود دارد
۱٤. تلسکوپ در سال ۱٦۰۹ میلادی توسط گالیله ایتالیایی اختراع شد
۱۵. طیاره در سال ۱۹۰۳ میلادی توسط برادران رایت آمریکایی اختراع گردید
۱٦. تلفن در سال ۱۸۷٦ میلادی توسط گراهام بل آمریکایی اختراع شد
۱۷. الکل توسط محمد زکریای رازی در قرن ٤ هجری کشف شد
۱۸. ابوعلی سینای بلخی در سن ۲۱ سالگی شروع به تالیف کتب مختلف نمود

فرمان ها و اعلامیه های امارت اسلامی افغانستان

فرمان عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله در رابطه به رشد تجارت و صنایع

بر اساس فرمان خاص عالیقدر امیرالمؤمنین شیخ القرآن و الحدیث مولوی هبة الله اخندزاده حفظه الله زعیم امارت اسلامی افغانستان، با توجه به موقعیت جغرافیایی و اهمیت اقتصادی کشور و با درنظرداشت تحولات اخیر اقتصادی و سیاسی در منطقه و همچنان معیاری سازی تجارت، افزایش صادرات و به هدف ایجاد مناسبات دوامدار و پایدار با کشورهای همسایه و منطقه و به همین ترتیب حمایت و رشد سکتور خصوصی و تولیدات داخلی، مراتب آتی منظور شده است:

(۱) وزارت ها و ادارات مربوطه امارتی ملکف اند که با توجه به مصالح تجارتی و اقتصادی کشور، سهولت های لازم را برای تجارت در بنادر، نقاط عبوری و شاهراه ها فراهم نمایند.

(۲) مسئولین و کارمندان وزارت ها و ادارات امارتی در مرکز و ولایات مکلف اند که در مطابقت با اسناد تقنینی نافذهٔ کشور، با فعالان سکتور خصوصی برخورد نیک نمایند و در اجراات مربوطه از تعلل و تاخیر جلوگیری کنند.

(۳) وزارت ها و ادارات امارتی مکلف اند که به هدف رشد صنایع داخلی و خودکفایی کشور، در صورت امکان از تولیدات داخلی استفاده نمایند.

امیرالمؤمنین شیخ القرآن والحدیث مولوی هبة الله اخندزاده حفظه الله

۶/۲/۱۴۴۵ هـ ق

۳۱/۵/۱۴۰۲ هـ ش ۲۲/۸/۲۰۲۳ م

اعلامیه امارت اسلامی به مناسبت دومین سالگرد فتح کابل

دو سال قبل، به تاریخ ۷ ماه محرم که مصادف با ۲۴ اسد می باشد، نیروهای مجاهد امارت اسلامی بعد از تصرف ۳۳ ولایت، شهر کابل را نیز فتح کردند.

فرارسیدن دومین سالگرد پیروزی کابل را به

همـه ملـت مؤمـن و مجاهـد تبریـک می‌گوییـم و از اللـه متعـال بـرای آنـان توفیـق ادای شـکر بـرای پیـروزی جهـاد و ایـن فتـح عظیم را اسـتدعا داریـم.

پیـروزی جهـاد بیسـت سـالهٔ ملـت مؤمن‌مـا، در مقابـل اشـغال و فتـح سرتاسـری، آن حقیقتـی اسـت کـه نـه تنهـا ملـت افغـان، بلکـه بـه همـهٔ امـت اسـلامی احسـاس افتخـار، فتـح و سـربلندی می‌دهـد و یقیـن آنـان را نسـبت بـه نصـرت الهـی محکم‌تـر می‌نمایـد.

افغـان هـا در طـول تاریـخ، بـرای دیـن، کشـور و آزادی خـود قربانی‌هـای بزرگـی داده‌انـد، کـه در نتیجـهٔ قربانی‌هـای بـزرگ و جان‌فدایی‌هـای آنهـا، اقامـه یـک نظـام کامـلا اسـلامی کـه آرزوی ملـت مجاهدمـا بـوده، الحمدللـه تحقـق یافـت.

امـارت اسـلامی بـه عنـوان نماینـده واقعـی ملـت مجاهـد خـود، توانسـت بـا نصـرت اللـه متعـال و حمایـت ملـت مجاهـد، یـک مسـیر بـزرگ و صعـب را بـا موفقیـت بـه پایـان برسـاند و زمینـه را بـرای اقامـه و اسـتحکام یـک نظـام کامـلا اسـلامی مسـاعد نمایـد.

اکنـون کـه الحمدللـه امنیـت سرتاسـری در کشـور تامیـن شـده و تمامـی قلمـروی کشـور، تحـت یـک قیـادت و رهبـری اداره می‌شـود، نظـام اسـلامی حاکـم اسـت، همـه مسـائل از زاویـه شـریعت مطـرح می‌شـود، این‌هـا نتیجـهٔ قربانی‌هـای ملت‌مـا و حاصـل جان‌فدایی‌هـای مجاهدیـن مـی باشـد.

فتـح کابـل بـار دیگـر ثابـت کـرد کـه، هیـچ کـس نمی‌توانـد توسـط قـدرت بیگانـگان، ملـت پرافتخـار و مجاهـد افغـان را تابـع خـود کـرده بقـای خـود را تضمیـن کنـد.

همچنیـن ایـن روز واضـح کـرد کـه، اینجـا همـهٔ تلاش‌هـای اشـغال‌گران محکـوم بـه شکسـت اسـت و هیـچ نیـروی متجـاوزی نمی‌توانـد بـه زور اسـلحه و توطئـهٔ خـود، ارادهٔ ملـت مجاهـد افغـان را شکسـته و نظـام دست‌نشـاندهٔ خـود را بـر آنـان تحمیـل کنـد.

بـزرگان امـارت اسـلامی متعهـد هسـتند کـه تـا زنـده هسـتند، در چـوکات شـریعت اسـلامی خدمـت ملـت خـود را بکننـد، بـرای آبـادی و ثبـات کشـور کار نماینـد و اجـازه ندهنـد کـه کـدام متجـاوزی اسـتقلال و آزادی کشـور را تهدیـد کنـد. انشـاءالله وماذالـك علـی اللـه بعزیـز.

امارت اسلامی افغانستان

۲۸/۱/۱۴۴۵ هـ ق

۲۴/۵/۱۴۰۲ هـ ش_ ۱۵/۸/۲۰۲۳م

اعلامیه امارت اسلامی افغانستان به مناسبت ۱۰۴ مین سالروز استرداد استقلال کشور از استعمار انگلیس

بـه تاریـخ ۲۳ ذوالقعـده سـال ۱۳۳۷ هجـری قمـری ،مصـادف بـا ۲۸ اسـد سـال ۱۲۹۸ هجری شمسـیی،مردم مجاهـد و غیرتـی افغانسـتان نیروهـای اشـغالگر ابـر قـدرت قـرن نوزدهـم را بـه نصـرت اللـه جـل جلالـه و برکـت قربانـی

های بی مثال مالی و جانی از سرزمین پاک خویش بیرون راندند و استقلال خویش را بدست آوردند.

لشکر اشغالگران انگلیس دو مرتبه قبل از این نیز به نصرت الله جل جلاله شکست خورده بودند و این سومین شکست شان بود که از آن پس پای امپراتوری مستکبر بریتانیا محکم نگردید و در جهان گلیم ظلم آنها از سایر مستعمرات آن نیز جمع شد و از هم پاشیده شدن این امپراتوری جهانی به نام ملت مجاهد افغان ثبت گردید.

جای شکر و افتخار است که روز استرداد استقلال کشور را در حالی تجلیل می‌کنیم که چهار روز قبل از امروز (۲۸ اسد)، روز شکست استعمار امریکا را تجلیل نمودیم.

ملت مجاهد افغانستان این را برای خود افتخار بزرگ میداند که در یک صده به گونه ی پی در پی سه امپراتوری را تحت قیادت علمای مجاهد خویش به کمک الله تعالی از کشور خویش رانده است.

به نصرت الله تعالی شکست استعمار انگلیس به دست افغان ها و پس از آن شکست قشون سرخ و تجزیه اتحاد شوروی و بعداً شکست نیروهای امریکایی و ناتو نشان داد که افغانستان کشور تسخیر ناپذیر است، مردم آن مسلمانان قوی، متحد و عاشق استقلال هستند.

مردم مؤمن افغانستان همیشه مظلوم مانده اند و هرگز قصد آسیب رساندن به کشورها و ملت های دیگر را نداشته و ندارند، اما متأسفانه ابرقدرت ها به حقوق و آزادی های آنان تجاوز و ظلم کرده که نتیجه ای نداشته است و برعکس متجاوزان را به یاری خداوند متعال از اعمال شان پشیمان کرده اند.

امارت اسلامی افغانستان روز پر افتخار استقلال را به ملت مجاهد و مومن خویش تبریک می گوید و علاوه بر این، خاطرنشان می‌کند که امارت اسلامی متعهد به پاسداری از ارزش های دینی، عقیده، اندیشه و فرهنگ خویش است که با قربانی های بی مثال اسلاف مجاهد ما بدست آمده است و به هیچ کسی اجازه نمی دهد که غرور و ارزش های ما را دست کم بگیرد و بالای آن خدعه و نیرنگ نماید.

امارت اسلامی بعنوان یک نظام مستقل و مشروع به روابط سالم با کشورهای منطقه و جهان بر اساس شریعت اسلامی معتقد است و همانگونه که هرگز قصد ظلم و آسیب رساندن به کسی را نداشته، از دیگران نیز آرزو دارد که این چنین پالیسی را اختیار نمایند که در آن خیر و فلاح همه نهفته است.

امارت اسلامی افغانستان

۱۴۴۵/۲/۳هـ ق

۱۴۰۲/۵/۲۸هـ ش ـ ۱۹/۸/۲۰۲۳ م

اظهارات سخنگوی ا.ا.ا. در پیوند گزارش به شورای امنیت ملل متحد در رابطه به داعش

اخیراً از سوی دو مقام عالی رتبه مبارزه با تروریزم در شورای امنیت سازمان ملل متحد به سفرا در خصوص تهدیدات داعش به جهان و افغانستان معلومات ارائه کرده اند که در آن ادعای موجودیت بیست گروه در کشور ما، گسترش اسلحه و افزایش توانمندی های عملیاتی داعش یکبار دیگر تکرار شده است.

امارت اسلامی افغانستان یکبار دیگر این اتهامات بی اساس را رد می‌کند و در حالیکه در اینگونه مسایل خواهان تعامل شفاف می باشد، خاطرنشان می‌سازد که در دو سال گذشته نیروهای امنیتی افغان بر ضد اسلحه غیرقانونی و داعش به صدها عملیات مستقل را انجام داده که در نتیجه آن هم اسلحه و مهمات بدست آمده و هم توانایی عملیاتی داعش از بین برده شده است.

هر کسی که این چنین ادعای بی اساس می‌کند، یا معلومات اندک دارد و یا با این گونه تبلیغات به داعش سرکوب شده روحیه می‌دهد و یا هم بی ثباتی را در منطقه دامن می‌زند.

اینکه در یک سال گذشته فعالیت های داعش در افغانستان به صفر تقرب کرده است ولی باز هم یک سازمان بین‌المللی این چنین پروپاگند منفی و بدون سند را منتشر می‌سازد و نمی‌تواند این موضوع را اثبات نماید، حیثیت سازمان متذکره را زیر سوال می برد.

در عین حال ما با این موافق هستیم که تحریمات یکجانبه بالای افغانستان از سوی سازمان ملل و سایر طرف ها و مسدود شدن دارایی ها، عامل اصلی وضعیت دشوار بشری است که بر زندگی مردم عادی افغان تأثیر نامطلوب گذاشته که ما به خاطر ثبات منطقه، خواهان تغییر فوری این وضعیت می باشیم.

ذبیح الله مجاهد سخنگوی امارت اسلامی

۱۰/۲/۱۴۴۵ه ق

۴/۶/۱۴۰۲ه ش - ۲۰۲۳/۸/۶م

قطعنامه گردهمایی علمای کرام و متنفذین ولایت کابل

بسم الله الرحمن الرحیم

۱ــ مردم و علمای کرام و متنفذین ولایت کابل، امارت اسلامی افغانستان را ثمره قربانی ها و زحمات فراوان مردم مجاهد افغانستان میداند و حمایت آنرا وجیبه شرعی و ملی می داند.

۲ــ علمای کرام و متنفذین از امارت اسلامی میخواهد که در تعامل با جهان با درنظرداشت شریعت اسلامی، استقلالیت، حیثیت افغانستان و مصالح ملی و به تقاضای عصر حاضر از عملکرد لازمی کار گیرند و از جامعه جهانی میخواهند که با نظام حاکم افغانستان و با درنظرداشت واقعیت های عینی برخورد مسئولانه و تعامل نمایند تا

اینکه در میان طرفین زمینه تفاهم و تعامل کامل رسمی برقرار گردد.

۳ــ امارت اسلامی افغانستان سیاست خارجی اقتصادمحور خویش را با همسایه ها و منطقه توسعه دهند تا در صادرات و واردات وطن سهولت ها بیشتر شود و برای محصولات افغانی بازاریابی صورت گیرد.

۴ــ شرکت کنندگان مجلس از تجار و سرمایه‌گذاران میخواهند سرمایه‌گذاری در کشور را افزایش داده تا زمینه کار برای هموطنان ایجاد گردد.

۵ــ شرکت کنندگان مجلس از امارت اسلامی افغانستان میخواهند در استخراج معادن و از شهرها در ساخت و ساز تعمیرات در قوانین و بوروکراسی آن سهولت ایجاد نماید. موانع شغلی از بین برده شود و فرصت کاری برای هموطنان مساعد گردد.

۶ــ اشتراک کنندگان مجلس بنا بر ضرورت های علوم دینی و عصری و بخاطر تقویت مراکز تعلیمی در کشور تأکید دارند و از امارت اسلامی افغانستان میخواهند که با درنظرداشت ارزش های اسلامی و عنعنات افغانی توجه نموده و درین راستا اقدامات جدی نمایند.

۷ــ اشتراک کنندگان مجلس، مبارزه با مواد مخدر، جمع آوری معتادین، رسیدگی به مشکلات گدایان، جلوگیری از آن نوع برنامه ها و عنعنات که باعث گمراهی جامعه می‌گردد، از عملکرد مدبرانه و مشفقانه امارت اسلامی سپاس‌گزاری نموده و در جامعه از برنامه های اصلاحی به شکل تدریجی و نرم و در راستای تطبیق آن توجه بیشتر امارت اسلامی را میخواهند.

۸ــ اشتراک کنندگان مجلس از تمام ادارات نظامی و ملکی امارت اسلامی افغانستان میخواهند که در مقابل فساد به مانند قبل متحد باقی بمانند و اجازه ندهند که فاصله بین امارت اسلامی و مردم ایجاد گردد و در راستای حفظ بیت‌المال توجه جدی بیشتر نمایند.

۹ــ اشتراک کنندگان مجلس از امنیت سرتاسری و ثبات در کشور اظهار خرسندی می نمایند و از ادارات امنیتی و دفاعی می خواهند که برای تأمین امنیت کشور و حفظ سرحدات توجه خاص و جدی نمایند و اجازه ندهند که امنیت و ثبات بدست آمده را گروه های مخرب و مغرض به چالش بکشد.

۱۰ــ اشتراک کنندگان مجلس از جامعه جهانی جداً می خواهند که با امارت اسلامی همکاری اقتصادی نموده و در راستای رفع محدودیت های بانکی و آزادسازی پول های منجمد شده افغانستان اقدام جدی نمایند.

۱۱ــ ما اشتراک کنندگان مجلس از تمامی مسئولین امارت اسلامی جدی تقاضا می نماییم که تمام احکام و فرامین امیرالمؤمنین حفظه الله را در بخش های مربوطه عملی و تطبیق نمایند و با متخلفین برخورد جدی نمایند.

۱۲ــ ما اشتراک کنندگان مجلس یکبار دیگر بیعت خویش را با زعیم امارت اسلامی افغانستان عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله تجدید می‌کنیم. همچنان ما مردم مرکز و ولسوالی های کابل حمایت و پشتیبانی خویش را از امارت اسلامی اعلان می‌کنیم.

والسلام گردهمایی علمای کرام و متنفذین ولایت کابل

۱۴۴۵/۲/۱۴هـ ق

۱۴۰۲/۶/۸هـ ش ــ ۳۰/۸/۲۰۲۳ م

اعلامیه معاونیت اقتصادی ریاست الوزراء امارت اسلامی افغانستان در پیوند به گزارش اخیر بانک جهانی پیرامون وضعیت اقتصادی افغانستان!

در ارتباط به وضعیت اقتصادی افغانستان گزارشی در ۳۱ ام اگست ۲۰۲۳ میلادی منتشرکرده است که در آن به پیشرفت های انجام شده در عرصه وضعیت اقتصادی افغانستان اشاره شده است.

در گزارش آمده است که سطح انفلاسیون نسبت به ماه‌های گذشته کاهش یافته، در تولید مواد خوراکی افزایش بعمل آمده، ارزش پول افغانی در برابر اسعار خارجی افزایش قابل ملاحظه یافته است، در قیمت مواد خوراکی و غیر خوراکی کاهش بوجود آمده، در سیستم بانکی پیشرفت صورت گرفته و خصوصا برای شرکت‌های تجارتی تسهیلات فراهم و فرصت های کاری بیشتر شده، ضمن صادرات، سطح واردات و عواید ملی نیز ازدیاد یافته، معاش کارمندان دولتی به وقت معینه تادیه و خدمات با کیفیت برای مردم عرضه شده است»

معاونیت اقتصادی ریاست الوزرا، گزارش منتشره بانک جهانی پیرامون وضعیت اقتصادی افغانستان را تحسین کرده و می گوید که واقعیت‌های آمده در گزارش و پیشرفت‌ها یک واقعیت عینی بوده که از سوی بانک جهانی ارائه شده است.

امارت اسلامی به این باور است، که اگر جامعه جهانی به تعامل مثبت رو آورد، محدودیت ها را کنار بگذارد و سرمایه منجمد شده افغانستان را آزاد سازد. در این صورت افغانستان در پهلوی سایر عرصه‌ها در بخش اقتصادی نیز پیشرفت قابل ملاحظه‌ای خواهد کرد. به همین شکل امارت اسلامی افغانستان از تمامی سازمان‌های بین‌المللی می‌خواهد که در مورد افغانستان پیشرفت‌های را آشکار سازند که با گذشت هر روز در افغانستان به وجود میآید، با این حال جهان از وضعیت واقعی افغانستان و پیشرفت های انجام شده، آگاه خواهند شد. »

امارت اسلامی از بانک جهانی خواستار آن است تا آن پروژه‌های که از سوی این سازمان تمویل می‌شد و اکنون نیمه‌تمام باقیمانده اند، دوباره آغاز و آنرا تکمیل کند.

امارت اسلامی افغانستان

معاونیت اقتصادی ریاست الوزراء

نسیم تندرستی

برای تقویت بدن، چه کارها باید انجام داد؟

قدم بزنید

مدت‌هاست که گفته می‌شود ده هزار قدم پیاده‌روی در روز عدد جادویی است که برای تناسب اندام و سلامت به آن نیاز دارید، اما یک مطالعه جدید نشان می‌دهد که کمتر از پنج هزار قدم هم ممکن است برای دیدن فایده آن کافی باشد.

تجزیه و تحلیل یک بررسی بر روی بیش از دوصدو ۲۶ هزار نفر در سراسر جهان نشان داد که چهار هزار قدم برای شروع کاهش خطر مرگ زودرس به هر دلیل کافی است.

به گفته محققان، هرچه بیشتر این کار را انجام دهید، متوجه مزایای سلامتی بیشتری می‌شوید.

تیمی از پوهنتون طبی لودز در لهستان و پوهنحی طبی پوهنتون جان هاپکینز در ایالات متحده دریافتند که پیاده‌روی برای همه جنسیت‌ها و سنین صرف نظر از محل زندگی آنها، مفید است.

بر اساس داده‌های سازمان صحی جهانی، فعالیت بدنی ناکافی عامل سه میلیون و دوصد هزار مرگ در سال است یعنی چهارمین علت شایع مرگ در سراسر جهان.

اگرچه اضافه کردن پیاده‌روی منظم به زندگی‌تان ممکن است دشوار به نظر برسد، اما وقتی پای سلامتی در میان است، برداشتن

این قدم‌ها نتیجه عالی در پی دارد.

چگونه برنامه ای برای قدم زدن داشته باشیم؟ هنگام رفتن به کار، بازار و یا هر جایی، در عوض رفتن با سرویس یا موتر، قسمتی از راه را هر روز پیاده‌روی کنید. با دوستانتان در پارک یا مکان مناسب دیگری قدم بزنید.

به یاد داشته باشید که پیاده روی، مزایای زیادی برای بدن شما دارد که به برخی از آن ها، اشاره می‌شود.

قدم زدن، سیستم ایمنی بدن را تقویت می‌کند

قدم زدن، باعث بهبود التهاب‌های درونی می‌شود که برای همه‌چیز مفید است

قدم زدن، به سلامت روان ما کمک می‌کند

قدم زدن، خلاقیت را شکوفا می‌کند

قدم زدن، باعث توانایی و ترمیم مفاصل می شو د

قدم زدن، از مبتلا شدن به مشکلات قلبی، جلوگیری می نماید

قدم زدن، با کمک به بازگشایی رگ ها، نشاط و توانایی خلق می‌کند

به مدت طولانی، ننشینید

نشستن طولانی مدت نیز می‌تواند باعث انواع مشکلات کمر شود، ما این را در مورد افرادی که مشاغل اداری دارند، متوجه می‌شویم که پشت آنها دائماً در وضعیت فشرده‌ای قرار می‌گیرد که باعث می‌شود بعداً در ادامه زندگی‌شان مشکلات بسیار بیشتری برای آنها ایجاد شود.

به گفته کارشناسان صحی، کارهایی مانند ایستادن، حمل کردن اقلام خرید، شستن زمین، قدم زدن در حین صحبت کردن با تلفن، همه چیزهای کوچکی هستند که ما را فعال‌تر می‌کنند و به ما کمک می‌کنند تا کالری را به طور مؤثرتری بسوزانیم. اگر پشت میز کار می‌کنید، یادآوری‌های ساعتی برای بلند شدن و حرکت در اطراف خود تنظیم کنید.

فعالیت بدنی شدید در گرما را متوقف کنید

فعالیت بدنی به خودی خود دمای بدن را افزایش می‌دهد، اگر این فعالیت در هوای گرم باشد، افزایش دمای بدن شدیدتر است و در صورت عدم توجه به کاهش دمای بدن می‌تواند منجر به گرمازدگی شود.

پوشیدن لباس اضافی و گرم و کم‌آبی بدن، گرما زده گی را تقویت می‌کنند. زمانی که میزان آب بدن کمتر از مقدار مورد نیاز باشد، بدن با کم آبی مواجه می‌شود. در این حالت عملکرد تمام اندام‌های داخلی با مشکل مواجه خواهد شد. کم آبی ناشی از گرما یکی از مهمترین دلایل مرگ و میر در

تابستان است.

مهمترین روش‌های جلوگیری از گرمازدگی می تواند شامل موارد زیر باشد:

نوشیدن آب کافی

استفاده از لباس‌های روشن و نخی

استفاده از کفش‌های رو باز

خارج شدن از خانه و یا دفتر کاری در ساعت‌های خنک روز

قرار گرفتن در سایه

محدوکردن فعالیت بدنی در گرما

شستن صورت، پاها و دست ها با آب سرد

حمام کردن با آب سرد

اگر یک کودک به گرمازدگی مبتلا شد، چی کاری باید انجام داد؟

درمان گرمازدگی در کودکان را می توان با انجام اعمال زیر انجام داد:

هرچه سریع‌تر کودک خود را خنک کنید و لباسش را در آورید

از مایعات خنک اما نه چندان سرد برای کودک استفاده کنید

استفاده از پنکه و آب گرم هم برای رفع گرما موثر است

چند نکته مهم درباره گرمازدگی

هنگام گرمازدگی از گرفتن دوش با آب یخ به جهت ایجاد شوک، از قرار گرفتن در معرض باد مستقیم کولر به دلیل ایجاد عفونت‌های تنفسی و از نوشیدن سریع مایعات بسیار سرد به جهت به هم خوردن وضعیت سیستم ایمنی و گوارشی بدن خودداری کنید.

با استفاده از حوله خنک در بدن فرد گرمازده، وی را به حالت طبیعی بازگردانید. میوه هایی مانند آلبالو، خیار و هندوانه نقش به سزایی در تنظیم درجه حرارت بدن دارند.

از آنجا که فرد گرمازده اشتهای زیادی برای خوردن آب سرد و یخ دارد، باید وی را تشویق کرد تا به تدریج و آهسته مایعات را بنوشد تا معده وی دچار تحریک و درد نشود.

گرمازدگی یا هایپرترمی یک بیماری شایع تابستانه است که در اثر قرار گرفتن طولانی مدت در دمای بالا رخ می‌دهد. علائم گرمازدگی عبارتند از: سردرد، سرگیجه و ضعف که در شرایط خاص ممکن است منجر به بیهوشی، نارسایی اندام‌ها و در نهایت مرگ شود. یک نکته برای درمان گرمازدگی، سرد کردن بدن با کمک آب، قرار گرفتن در هوای خنک یا استفاده از کمپرس یخ است.

آفتاب‌سوختگی ناشی از اشعه ماوراء بنفش (UV) آفتاب است که به سلول‌های پوست آسیب می‌رساند.

بدن تان را در برابر سرماخورده گی، مقاوم سازید

اکنون که فصل بهار و تابستان را سپری کردیم، در فصل خزان و تغییرات آب و هوا، ویروس سرماخورده گی در حال آمدن است و باید برای مقابله با آن، از حالا اقدام کنید. وقتی به سرماخورده گی مبتلا شدید، منتظر بمانید تا ویروس‌ها تصمیم بگیرند از بدنتان خارج شوند.

اما، بهترین کار، وقایه در برابر این ویروس است که از همان آغاز نگذارید این ویروس به بدنتان راه یابد.

خوشبختانه، کارهایی که باید برای پیشگیری از سرماخوردگی انجام دهید، خیلی دشوار نیست و ما برخی از آن ها را به شما در این جا، آورده ایم. فقط نیاز است تا با تقویت سیستم ایمنی بدن، از سرماخوردگی پیشگیری کنید.

اولین خط دفاعی در پیشگیری از سرماخوردگی انتخاب شیوه زندگی سالم است. پیروی از برخی دستورالعمل‌ها، می‌تواند به تقویت سیستم ایمنی بدن کمک نماید.

از رژیم غذایی سرشار از میوه و سبزیجات استفاده کنید

به طور منظم ورزش کنید

وزن سالم را حفظ کنید

ویتامین D مصرف کنید (ماهی، گوشت گاو، زرده‌ی تخم مرغ، شیر، آب پرتقال غنی شده، پنیر، و قارچ از مهم‌ترین منابع ویتامین D به شمار می‌روند)

دست‌هایتان را به طور مرتب بشویید و آنها را از چشم، بینی و دهان خود دور نگه دارید

تلفن همراه خود را ضدعفونی کنید

زمانی را به استراحت اختصاص دهید (به اندازه کافی یعنی هشت ساعت، بخوابید)

به یاد داشته باشید که وقایه و پیشگیری بهتر از درمان است. با این حال اگر بیمار شدید نگران نشوید. زیرا اغلب افراد سالانه یک یا دو بار به سرماخوردگی مبتلا می‌شوند. پس فقط بکوشید با مراقبت کافی از خود، دوره بیماری را کاهش دهید.

نگاهـی بـه زنده‌گـی مولانـا حسـین واعـظ کاشـفی و اثـر مشـهور انـوار سـهیلی (کلیلـه و دمنـه) آن

ملاحسـین واعـظ کاشـفی یکـی از نویسـندگان تاثیرگـذار و پرتالیـف دوران تیموریـان بـه شـمار می‌رود کـه بـه واسـطه نـگارش آثـار متعـدد بـه ویـژه نـگارش مقتـل روضـه الشـهدا، جواهـر التفسـیر، اخـلاق محسـنی، انـوار سـهیلی و مواهـب علیـه نـام خـود را جاودانـه سـاخت.

کمال‌الدیـن حسـین بـن علـی سـبزواری مشـهور بـه حسـین واعـظ کاشـفی در سـبزوار دیـده بـه جهـان گشـود. در خصـوص تاریخ ولادت وی، مؤلفـان و نویسـندگان ایـن دوره سـکوت اختیـار کـرده انـد. امـا بـا توجـه بـه مطلبـی کـه در بیشـتر منابـع آمـده اسـت، مـی تـوان تاریـخ ولادت وی را در حـدود ۸۳۵ تـا ۸۴۰ هجـری در نظـر گرفـت. وی علـوم دینـی، ریاضـی و خوش‌نویسـی را در زادگاه خـود آموخـت. سـپس بـه عرفـان روی آورد و بعـد از آن واعـظ شـد و شـعر نیـز می‌گفـت، مجالـس وعـظ و سـخنرانی‌های وی در آن دوره شـهرت داشـت و در واقـع کاشـفی بـه دلیـل اینکـه بـه وعـظ و نصیحـت مـردم می‌پرداخـت بـه واعـظ مشـهور شـد و معاصـران وی از جایـگاه او نـزد مـردم و همچنیـن حاکمـان وقـت سـخن گفته‌انـد. در حقیقـت کاشـفی، در علـوم مختلـف از قبیـل، تفسـیر، حدیـث، فـن خطابـه، انشـا، ریاضیـات، علـوم غریبـه، نجـوم و... مهـارت بـه سـزایی را کسـب کرده‌بـود .

کاشـفی کـه در دوره تیموریـان بـه شـهرت رسـید در ابتـدا مـورد حمایـت سـلطان حسـین بایقـرا و دیگـر درباریـان قـرار گرفـت به‌ویـژه از جانـب علی‌شـیر نوایـی، ادیـب و سیاسـت‌مدار برجسـته عهـد تیموریـان کـه بسـیاری از آثـار کاشـفی نیـز بـه او تقدیـم شـده اسـت. سـلطان حسـین، خانقاهـی بـه نـام دارالسیاده در سـر چهـار سـوق (بـازار مرکـزی) شـهر هـرات بنـا کـرد و کاشـفی را بـه عنـوان شـیخ خانقـاه برگماشـت. کاشـفی به‌طـور مرتـب در مراکـز حسـاس حکومتـی و فرهنگـی هـرات، بـه اقامـه وعـظ می‌پرداخـت.

از مهـم تریـن آثـار ایـن نویسـنده پـرکار مـی تـوان بـه مقتـل روضـه الشـهدا ، اخـلاق محسـنی، اسـرار قاسـمی، انـوار سـهیلی، بدایـع الافـکار فـی صنایـع الاشـعار، تحفـه الصلـوة، تحفـه العلیـه، جامـع السـتین، جواهـر التفسـیر، تحفـه الامیر(عـروس)، رسـاله العلویـه، رسـالهء حاتمیـه، رسـاله دراوراد اُدعیـه، رسـاله در علـم اعـداد، روضـه الشـهدا، فتـوت نامـهء سـلطانی، لبـاب معنـوی فـی انتخـاب مثنـوی (لـب لبـاب)، مختصـر الجواهـر، مخـزن الانشـا، مراصـد الاسـنی فـی اسـما الحسـنی و مواهـب علیـه یـا تفسـیر حسـینی اشـاره کـرد.

بـه بـاور فرهنگیـان، از وی در جهـان بـه حیـث بزرگتریـن مفسـر قرانکریـم یـاد میشـود.

در ایـن جـا، تنهـا به انوار سـهیلی یـا کلیلـه و دمنه ی مولانـا حسـین واعظ کاشـفی بـه گونـه مفصل، مطالبـی جمـع آوری و خدمـت خواننـدگان گرامی مجلـه حقیقـت، تقدیم شـده اسـت.

انـوار سـهیلی یـا کلیلـه و دمنـه‌ی مولانـا حسـین واعـظ کاشـفی در شـمار معروف‌تریـن و مهم‌تریـن آثـار ادبـی، اخلاقـی و تربیتـی زبـان فارسـی دری بـه حسـاب مـی آیـد.

در واقـع، اصـل ایـن کتـاب بنابـر مشـهورترین روایـات تاریخـی تألیـف «بیـد پـای» دانشـمند برهمـی هنـدی اسـت کـه در حـدود بیـش از بیسـت و دو قـرن پیـش از ایـن بـرای (دابشـلیم) پادشـاه مقتـدر هنـدی نوشـته و منبـع اصلـی ایـن کتـاب، پَنچَـه تَنتَـرَه، بـه زبـان سانسـکریت زبـان قدیـم هنـد بـوده، در پنـج بـاب، امـروز در دسـت اسـت.

«کلیلـه و دمنـه‌ی بهرامشـاهی» یـا «کلیلـه‌ی ابوالمعالـی» ترجمـه‌ی معـروف اسـت کـه بـه وسـیله‌ی ابوالمعالـی نصراللـه بـن محمـد ابـن عبدالحمیـد منشـی - دانشـمند و ادیـب نامـی سـده‌ی ششـم هجـری، در عصـر ابوالمظفـر بهرامشـاهی غزنـوی از روی متـن عربـی ابـن مقفـع بـه عمـل آمـده، کـه در حـال حاضـر موجـود اسـت و بارهـا بـه طبـع رسـیده اسـت. ایـن کتـاب هم‌چنیـن بـه زبان‌هـای لاتینـی،

یونانی و غیره برگردانیده‌اند. کلیله و دمنه در زمان نصر بن احمد سامانی (۳۰۱ - ۳۳۱ هـ.ق) از عربی به فارسی دری ترجمه شد، امّا این ترجمه نیز امروز در دست نیست و همین ترجمه‌ی منثور بوده است که رودکی در سال ۳۲۰ هـ.ق آن را به نظم کشیده و ابیات معدودی از آن به‌جا مانده است. پس از آن در سده‌ی ششم هجری ابوالمعالی نصرالله منشی ترجمه‌ی عربی ابن مقفّع را به فارسی ترجمه کرد و این ترجمه تا به امروز مشهور است. پس از او نیز این کتاب چندین بار به صورت‌های مختلف و با نام‌های گوناگون انشا شد، از جمله داستان‌های بیدپای و انوار سهیلی؛ و مولانا حسین واعظ کاشفی، انوار سهیلی را از روی همین ترجمه‌ی ابوالمعالی نصرالله منشی نوشته است.

مولانا حسین واعظ کاشفی، انوار سهیلی را برای امیر شیخ احمد سهیلی از امرای دربار سلطان حسین بایقرا از روی کتاب کلیله و دمنه‌ی ابوالمعالی انشاء کرده است، و چون کلیله‌ی ابوالمعالی در عین فصاحت و بلاغتی که دارد و ضرب‌المثل است مشحون از امثال و اشعار عربی است، واعظ کاشفی قصدش این بوده که به جای امثال و اشعار عربی و برخی از کلمات و عبارات مغلق کلیله‌ی بهرامشاهی اشعار و امثال فارسی دری و اصطلاحات ساده‌تر را بگنجاند تا مطالعه‌ی کتاب برای ابناء زمان آسان‌تر و نزدیک‌تر به فهم و ذوق عمومی باشد و با این‌که یک‌باره انشاء کتاب ساده و عاری از عبارات مشکل و متکلف نشده امّا به واسطه‌ی اشتمال آن بر بسیاری از اشعار خوب و امثال و حکم متداول در زبان فارسی دری همواره مورد توجّه و مطلوب طبع اهل مطالعه بوده و در محاذات کلیله و دمنه‌ی بهرامشاهی شهرت فراوانی کسب کرده است.

کتاب کلیله و دمنه تقریباً به بیش‌ترین زبان‌های عالم ترجمه شده و در برخی از السنه چندین ترجمه‌ی مختلف نیز به چاپ رسیده، به‌خصوص در زبان عربی و فارسی دری بارها به نظم آورده شده که بعضی از آن منظومه‌ها از میان رفته و بعضی دیگر موجود می‌باشد. کتاب انوار سهیلی قدیم‌ترین چاپ‌های آن مانند بعضی از کتب تاریخی و اخلاقی و ادبی فارسی دری در هند انجام یافته و سپس در کشورهای دیگر به طبع رسیده است.

هم‌چنین به روایتی، کلیله و دمنه در عهد مغول به زبان مغولی نیز ترجمه گردیده است. کلیله و دمنه، هم در زمان ساسانیان

و هم در دوران اسلامی، محبوبیّت خاص داشت و ادبای مسلمان مطالعه‌ی آن را به علت اشتمال بر آداب و اخلاق همراه با لطیفه‌ها و داستان‌های تاریخی و خیالی و دستور عمل حکومت و کشورداری، خصوصاً به فرمان‌روایان توصیه می‌کردند و کتب ادب عربی مشحون از نقل قول‌ها از این کتاب است.

انوار سهیلی مشتمل بر دیباچه و چهارده باب است برین وجه که مفصل بیان می‌گردد:

باب اول: در اجتناب نمودن از قول ساعی و نمام

باب دوم: در سزا یافتن بدکاران و شئامت عاقبت کار ایشان

باب سوم: در منافع موافقت دوستان و فواید معاضدت ایشان

باب چهارم: در بیان ملاحظه کردن احوال دشمنان و ایمن نبودن از مکر ایشان

باب پنجم: در مضرت غفلت ورزیدن و از دست دادن مطلوب

باب ششم: در آفت تعجیل و ضرر شتاب‌زدگی در کارها

باب هفتم: در حزم و تدبیر و از بلای اعدأ به حیله خلاص یافتن

باب هشتم: در احتراز کردن از ارباب حقد و اعتماد ننمودن بر تملق ایشان

باب نهم: در فضیلت عفو که ملوک و اهل اقتدار را بهترین صفت است

باب دهم: در بیان جزای اعمال به طریق مکافات

باب یازدهم: در مضرت افزون طلبیدن و از کار خود بازماندن

باب دوازدهم: در فضیلت حلم و وقار و سکون و ثبات خصوصاً پادشاهان را

باب سیزدهم: در اجتناب نمودن ملوک از اقوال اهل غدر و خیانت

باب چهاردهم: در عدم التفات به انقلاب زمان و بنا نهادن کار بر قضا و قدر.

انوار سهیلی در هندوستان و مملکت عثمانی به زودی بسیار معروف و مشهور شده و مورد نظر ادباء و نویسندگان آن دو کشور نیز واقع گردید. در زمان اکبرشاه (پادشاه مغولی هند) شیخ ابوالفضل مبارک پسر شیخ خضر که از معاریف و مشاهیر علمای هند بود و در علوم عقلیه و نقلیه مهارت و استادی داشت بر آن شد که انوار سهیلی را به طرز ساده‌تری بپردازد. لیکن این مقصود حاصل نشد و هم آن کتاب نشر نگردید و نتوانست جانشین انوار سهیلی شود.

انوار سهیلی در دربار عثمانی خواهان بسیار پیدا کرد و هر کس که توشه‌ای از ادب داشت به خواندن این کتاب اشتیاق تمام حاصل نمود. در زمان سلطان سلیمان قانونی (۱۵۲۰ - ۱۵۶۶ میلادی) پادشاه عثمانی یکی از دانشمندان آن مملکت به‌نام علی بن صالح رومی معروف به علی چلپی و ملقب به عبدالواسع عیسی (استاد فقه در مدرسه‌ی ادرنه) انوار سهیلی را به ترکی ترجمه کرد و

آوازه و شهرتش به اروپا رسید تا آن‌جا که ترجمه‌ی ترکی انوار سهیلی به زبان فرانسه و اسپانیانی نقل شد.

از کتاب انوار سهیلی مولانا حسین واعظ کاشفی نسخه‌های متعددی وجود دارد. از جمله: نسخه‌ای از انوار سهیلی از مولانا کمال‌الدین حسین واعظ کاشفی به شمارهٔ مسلسل ۱۶۱ در آرشیف ملی کابل نگه‌داری می‌شود.

نسخه‌ای دیگر از انوار سهیلی (کلیله و دمنه) مولانا حسین واعظ کاشفی به شمارهٔ مسلسل ۱۶۲ در آرشیف ملی کابل نگه‌داری می‌شود.

نسخه‌هایی دیگر از انوار سهیلی (کلیله و دمنه) مولانا حسین واعظ کاشفی در قونیه ترکیه، کتابخانه های ایران، موزهٔ ملی پاکستان - کراچی، کتاب‌خانهٔ رضا رام‌پور هند، کتاب‌خانهٔ پوهنتون لس آنجلس آمریکا در انستیتوی آثار خطی تاجیکستان، در انستیتو نسخ خطّی آکادمی علوم جمهوری آذربایجان، در کتاب‌خانه‌ی ولی‌الدین افندی (استانبول) ترکیه، در انستیتوت دست‌نویس‌های شرقیِ فرهنگستان علوم روسیه - سن‌پترزبورگ و دیگر موزیم ها و کتاب خانه های مناطق مختلف جهان نگهداری می‌شود.

مولانا حسین واعظ کاشفی به تاریخ ۹۱۰ هجری رحلت می نماید و محل دفن وی در خیابان هرات در قسمت شمالی مناره های هرات و در نزدیکی قبر مولانا عبدالرحمن جامی میباشد.

آرامگاه ملا حسین واعظ کاشفی سالها در کنار خیابان هرات شرق خیابان امام فخر رازی به صورت ویرانه در بین اراضی به نظر میرسید که اطراف آرامگاه را با گل دیوار نموده بودند در سال ۱۳۹۸ هجری شمسی به امر سردار سلیمان خان نائب الحکومه هرات در زمان امیر حبیب الله خان دیوار گلی را برداشته و به خشت پخته و گچ محجر نمود و دو عدد لوح سنگ شکسته از زیر خاک پیدا شد و بالای آرامگاه نصب شد، در سال ۱۳۲۴ هجری شمسی به اثر پیشنهاد زنده یاد استاد فکری سلجوقی به امر عبدالله خان ملکیار ایوانی بزرگ به سمت غرب آرامگاه آن بزرگوار ساخته شد و تخت مزار دوباره ترمیم گردید همچنان باغ عالی در اطراف آرامگاه طرح گردید که درختان سرو و ناژو و درختان مثمر زیادی در آن موجود بود، آرامگاه و بنای غربی آرامگاه ملا حسین واعظ کاشفی و باغ آن در جریان جنگ های داخلی ویران گردید و بعدا توسط آمریت حفظ آبدات تاریخی هرات ترمیم گردید و در سال ۱۳۹۹ هجری شمسی ایوان، آرامگاه و صحن باغ با خشت پخته و تزئین کاری بخش های آن با کاشی سنتی هرات به سبک معماری دورهٔ تیموری مرمت گردید این باغ به بارگاه حدود چهار و نیم جریب زمین را احتوا می‌کند.

منابع: بخش فرهنگی دارالعلوم عالی هرات و تحقیقات استاد کامگار

مناجات

الهی! هر چند که ما گنه‌کاریم، تو غفاری.
هر چند که ما زشت‌کاریم، تو ستاری.
ملکا! گنج فضل، تو داری.
بی‌نظیر و بی‌یاری.
سزد که جفاهای ما در گذاری
الهی! راهم نمای به خود!
و باز رهان مرا از بند خود!
ای رساننده!
به خود برسانم که: کس نرسید به خود!
الهی! یاد تو عیش است و مهر تو سور است
شناخت تو ملک است و یافت تو سرور
محبت تو روح روح است و قرب تو نور
جویندهٔ تو کشتهٔ با جان است و یافت تو رستخیز بی‌صور
ای یادگار جهان‌ها،
و یاد داشتهٔ دل‌ها،
و یاد کردهٔ زبان‌ها!
به فضل خود ما را یاد کن
و به یاد لطفی ما را شاد کن
الهی! دانی که نه به خود به این روزم!
و نه به کفایت خویش شمع هدایت میافروزم،
از من چه آید؟
و از کرد من چه گشاید؟
طاعت من به توفیق تو،
خدمت من به هدایت تو،
توبهٔ من به رعایت تو،
شکر من به انعام تو،
ذکر من به الهام تو،
همه تویی!
من که ام؟
اگر فضل تو نباشد،
من بر چه ام؟

پیرهرات

«وطن، استقلال، آزادی»

«ملتی آزاد با عزم متین»

ملت ما، ملت افغان زمین
ملتی آزاده با عزم متین
ملتی که بَردگی هرگز نکرد
زین سبب تاریخ او پُر اَز نبَرد
ملتی روشن ضمیر از نور دین
حرّیت با اصل و بنیادش عجین
آمدند افرنگ و شرقیّان ز دُور
در پی اِغفال این ملت به زور
لیک گشتند روبرو با کوه غم
ملتی محکم چو سدی لاجَرَم
باز گشتند با سری افکنده خم
ملت افغان نشد تسخیر غم
زین زمین روئید گل از لاله ها
خون سرخ پاک افغان‌ها بَها
مکر استعمار شد اینجا هبا
مِی‌نگر تو شاهد است تاریخ ما
هر که آمد تا زِ ما گیرد اجیر
بردگانی خودفروش و بی‌ضمیر
منهزم شد، داعیِ صلح و گذشت
سربِسر شد لاشه ها در کوه و دشت
ملت ما، ملتی سر بر کف است
جملگی در خط پیکار هم‌صف است
نور اسلام است چراغ این حیات
حُرّیت، تردیدِ لات و هم مَنات
ای «مهاجر» تا که افغان زنده است
دین اسلام و جهاد پاینده است

مهاجر

«افغانستان زیبا»

وطن ای نکو نامت افغانستان
هوایت خوش و منظرت دلستان
روان بخش دلهاست بوم و برت
سر الفت ما و خاك درت
هوایت به هر طبع شد سازگار
که داری به هر گل زمین لاله زار
زبس دارد از گردش دهر یاد
لقب یافت بلخ توام البلاد
به عالم بلند است نام هرات
می علم و عرفان به جام هرات
بدخشانت از لعل شد سرخرو
بود معدن لاجورد اندرو
چه خوش فیض جاریست با هیرمند
که تازه است از او مزرع کشتمند
ثمر خیز از بس بود قندهار
خجل ساوه را میکند از انار
گرشك و فراه تو معمور باد
زخاکت پراگنده گی دور باد
سخن ساز کردم چو از غزنه ات
سپهر برین می‌شود فتنه ات
زمین و فضای کابل پر گلت
جهان مست و شیداست چون بلبلت
فلك در کمین گزندت مباد
تزلزل به کاخ بلندت مباد
ز خدمتگزاری اولاد تو
عمارت فزاید به بنیاد تو

قاری عبدالله

وطن دوستی

هـر کـس کـه دل بـه عشـق وطـن کـرد مبتـلا
ایمـان و عقـل و دیـن نشـود هیـچ از او جـدا
حـب وطـن به خاک و گل و چوب و سنگ نیست
زیـرا بـه خـاک و سـنگ قـرار و درنـگ نیسـت
حـب وطـن بـه میـوه و گلـزار و بـاغ نیسـت
حـب وطـن بـه کـوه و بـه صحـرا و راغ نیسـت
حـب وطـن بـه شـهر و بـه انهـار و مزرعـه
نبـود، چـرا کـه پـر شـده دنیـا بـه ایـن همـه
حـب وطـن معانـی دیگـر بـود ورا
کـز حـب خـاک و سـنگ و درخـت آمـده جـدا
چـون جملـهٔ حـواس مـن از جملـهٔ وجـود
کـرده اسـت بـا تـو رابطـه از جملـه تـار و پـود
پـس عشـق تـو چـه سـان ز سـر مـن بـدر شـود؟
بـا شـیر انـدرون شـد و بـا جـان بـدر شـود
شـد سـالها کـه داغ جدایـی و فرقتـت
مـی سـوخت همچـو شـمع دل و جـان عاشـقت

محمود طرزی

داستان کوتاه

«زمان، تنها سرمایه‌ای غیر قابل برگشت»

نویسنده: نسرین علیزاده

احمد، جوانی ۲۲ ساله از نسل امروز است که گاهی فکر می‌کند: کاش زندگی مثل بازی های کامپیوتری می بود که وقتی مرحله ای را می باختی، می توانستی آن را دوباره بازی کنی.

او به این تجربه دست یافته، تنها تاوانی که بعد از شکست در مرحله ای از بازی های کمپیوتری میدهی، این است که باید دوباره آن را از اول شروع کنی. اینبار اما، تو خوب میدانی چگونه از آن مرحله بگذری چون یک یا چند بار آن را بازی کردی و قلقش را بلد شدی.

وی دریافته که دنیای واقعی هرگز این طور (مانند بازی های کمپیوتری) نیست، ما با عمر، زندگی و احساس مان تاوان انتخاب ها و کارهای اشتباه مان را پس میدهیم. وقتی در یک بازی حس می‌کنیم نزدیک است ببازیم، آن را متوقف می‌کنیم تا بدانیم چگونه باید عمل کنیم. اما در زندگی، گاهی هیچ فرصت دوباره ای در کار نیست. نمی‌شود هر جا که خواستی دکمه توقف را بزنی تا فرصت بیشتر فکرکردن به تو بدهد. ما قلم های متحرکی هستیم که هر روز داریم زندگی مان را می نویسیم و تجربه می‌کنیم. اگر جایی را غلط بنویسیم، حتی اگر از قلم پاککن هم استفاده کنیم، باز هم جایش می ماند. احمد گاهی با خود می گوید: اگر میشد زندگی را باری دیگر از اول تجربه کرد، خوب می دانستیم چه کاری به نفع ما هست و چگونه می توانیم لحظه های شادتری داشته باشیم و کارهایی که دوست داریم و میدانیم درست هستند را انجام دهیم. اما خوب زندگی این طور نیست. هر روز، هر لحظه و هر اتفاق را فقط یکبار می توان تجربه کرد، فقط و فقط یک بار. باید خیلی قوی باشیم تا بتوانیم خودمان محافظ همیشگی خود در مقابل یاس و دلتنگی باشیم. نباید گذاشت ناامیدی مثل خوره بیفتد به جان لحظه هایمان.

اگر امروز را با دلتنگی برای گذشته بگذرانیم زمانی که امروز مان تبدیل به دیروز شد، آن وقت برای همین امروز مان دلتنگ خواهیم شد. او در یادداشت های خود، همیشه این طوری نوشته کرده است: داشتن استرس زیاد بخاطر آینده، توقع زیادی داشتن از خود و نبخشیدن خودمان بخاطر اشتباهاتی که در گذشته داشته ایم، می تواند مرگ تدریجی روح مان را رقم بزند. ما مسلمان هستیم و توکل به خدا داریم و این مورد برای ما کافی است، زیرا الله متعال چنین گفته است. جایی، احمد در کتابچه خاطرات خود نوشته بود: و زندگی، یک بازی نیست که وقتی به آخرش رسیدیم و باختیم، دوباره بازی کنیم

تا باری دیگر بهتر زندگی کنیم. خوب است که برای رسیدن به اهداف مان چندین راه را امتحان کنیم و از موانع زیادی عبور کنیم، ولی گاهی با وجود همه تلاش هایمان، چیزی که می خواهیم را بدست نمی آوریم. اینجاست که توکل و اعتماد به حکمت خدا می تواند به قلبمان آرامش بدهد و باعث می‌شود نگذاریم آن شکست و ناکامی به روح و جسم مان آسیب بزنند. گاهی زندگی هیچ سختی یی ندارد و این خودمان هستیم که با فکرها و اندیشه هایمان زندگی را برای خود سخت و مشکل می‌کنیم. اگر حالا می توانستیم به گذشته بر گردیم، شاید به آن خود چند سال پیش مان می گفتیم: زندگی را سخت نگیر، از مسیری که برای رسیدن به هدف هایت طی می‌کنی هم لذت ببر چون زندگی یعنی همین و هم این که اول خودت را اولویت زندگی ات قرار بده و بعد برنامه و کارهایت را، چون آنها قرار است به عنوان یک وسیله به تو کمک کنند به شادی و آرامش برسی، نه این که شادی و آرامش خودت را فدای رسیدن به اهدافت کنی.

شاید ترس از اشتباه کردن در بازی زندگی هست که باعث می‌شود زندگی را خیلی خیلی برای خودمان سخت کنیم. ترس مثل افسردگی خیلی قدرتمند است و می تواند ذهن و جسم یک فرد را مختل کند. ترس از این که مورد تحسین افراد دور و برمان قرار نگیریم، باعث می‌شود زنده باشیم اما زندگی نکنیم. شاید هم فراموش می‌کنیم که انسانی در دنیا کامل نیست و هرکسی عیب و نقص های خودش را دارد. همین طور ممکن است دلیل ترس مان این باشد که از یاد می‌بریم که از ما فقط یک نسخه وجود دارد، درست مثل اثر انگشت مان و قرار نیست مثل کسی دیگر باشیم. خیلی خوب هست که رفتارهای خوب بقیه را یاد بگیریم و هر روز خودمان را رشد دهیم اما نباید این کار از ما یک مقلد بسازد، مثل پرنده ای که از شکل پرواز پرنده ای دیگر خوشش می آید و بعد از تلاش خیلی زیاد، ناامید شده و خودش را همان گونه که خلق شده می پذیرد اما می‌بینیم خیلی دیر شده، او حالا شیوه پرواز کردن خودش را هم فراموش کرده. مداد رنگی ها هر کدام یک رنگ دارند اما برای زیبا شدن نقاشی مان به همه شان نیاز داریم. هیچ رنگی بالاتر. مهم تر از رنگی دیگر نیست.

احمد بااستفاده از زندگی و تجربه اش، برای ما پندها دارد. می گوید که قدر زمان و عمر خود را بدانید، قبل از این که دیر شود، قبل از این که دیگر جوانی در کار نباشد، قبل از این که فرصت ها را از دست بدهیم، قبل از این که مرگ به سراغ ما بیاید. شکر کنیم، صادق باشیم، صدقه بدهیم، به روی همنوعان ما لبخند بزنیم، نیازمندی فردی را برآورده کنیم و امید به سعادت در دنیا و آخرت داشته باشیم.

افغانستان عزیز

زادگاهم بلخِ باستان همچنان باستانی ام
میهنم را دوست دارم چون که من بامیانی ام
کابل و هرات و لوگر مهدِ علم و دانش است
تا رسی نیمروز و فاریاب تو بدان بغلانی ام
غزنی و تخار و زابل مردمانِ یک چمن
من ز هلمند یا فراه همچون که یک لغمانی ام
آن سمنگان و بدخشان جای یاقوت و عقیق
از ولایت سرپل یا که نورستانی ام
پکتیا و پکتیکا مردانِ شجاع و دلیر
خوست و دایکندی و وردک یا که من پروانی ام
من ندارم هیچ تفاوت بین این کندز و غور
کاپیسا و بادغیسی ام یا که ارزگانی ام
کندهار و ننگرهاری یا که پنجشیر و کنر
هیچ تفاوت نیست بر من چون که من جوزجانی ام
این ولایت های زیبا بر دلِ (نسیم) عزیز
چون که هر جا باشم اما تو بدان افغانی ام

نسیم مبارز

تاثیر تقوا بر زنده‌گی انسان‌ها

تقوا به معنای پرهیزکاری از اعمال ناپسند، ترس از خدای متعال و انجام اعمال پسندیده بخاطر خوشنودی الله جل جلاله است. ما مسلمانان عقیده و باور داریم که خدای متعال همه اعمال ما را می‌بینند و در هر جای، همراه ما است. چنین عقیده‌ای در برخی دیگر از ادیان از جمله ادیان آسمانی وجود دارد و خیلی از انسان‌ها بر این که خدای متعال همیشه همراه شان است و آنان را می‌بینند و کمک شان می‌کند، باور دارند. با این مقدمه، می‌توان تاثیر تقوا بر زنده‌گی انسان‌ها را برشمرد. شکی نیست که انسان اعمال اش را یا بخاطر کسب منفعت یا ترس از ضرر انجام می‌دهد و یا ترک می‌کند. هر فرد بخاطر خوشی و رضایت دیگر افراد جامعه و کسب منفعت مادی و معنوی برای خود، روزانه دست به کار می‌شود.

با این وصف، اگر در انجام اعمال خود، تقوا را پیشه کنیم و بخاطر خدای متعال که همیشه و در همه جا با ما است و ما را می‌بینند، از انجام اعمال ناجایز خود داری کنیم، شک نکنید که جامعه ما به سمت ترقی پیش خواهد رفت و زنده‌گی مرفه‌تر برای همه مهیا خواهد شد. اعمال ناجایز برای همه ما واضح و تعریف شده است که در آموزه‌های دین مبین اسلام و فرهنگ حاکم در جامعه ما بیان شده اند.

دروغ، خیانت، دزدی، فساد اخلاقی و اداری، فریب، غیبت، منافقت و مواردی از این قبیل، در دین ما و فرهنگ ما ناجایز و از جمله اعمال ناپسند اند و در مقابل، راستی، صداقت، مهربانی، شفقت و مواردی از این قبیل، جزء اعمال پسندیده محسوب می‌شوند.

حالا فکر کنید که در یک جامعه اعمال ناپسند در بین مردم مروج است، به نظر تان، این جامعه چه مسیری را در پیش دارد؟ آیا به آسوده‌گی و سعادت خواهد رسید؟

حال بیاندیشید که اعمال پسندیده در یک جامعه مروج است و از سوی همه انجام می‌گیرد، این جامعه چه مسیری را خواهد پیمود؟ شکی نیست که اولی جز به سوی بدبختی به سمت دیگری نخواهد رفت و دومی مسیرش به سعادت و ترقی پایان خواهد پذیرفت، چنان که ما مردم افغانستان این گفته را خوب درک کرده ایم و تجربه نموده ایم.

حکومت‌ها در جوامع امروزی در تلاش اند که کسی جرمی را انجام ندهد، کسی اعمال ناپسند را پیشه نکند تا از ایجاد هرج و مرج در جامعه جلوگیری شده و سهولت‌ها در زنده‌گی شهروندان تامین گردد. این دقیقا همان تقوا است که دین ما بر پیش گرفتن آن و عملی کردنش، ما را فرامی‌خواند.

اگر ما به الله جل جلاله ایمان داریم باید بخاطر خوشنودی او تعالی از اعمال ناجایز و ناپسند خود داری کنیم و اعمالی را پیش بگیریم که او تعالی از ما خواسته است.

تقوا تنها به اعمال شرعی چون نماز، روزه، زکات و حج خلاصه نمی‌شود و مختص ساختنش به این اعمال، درست نیست. تقوا همه جوانب زنده‌گی را در برمی‌گیرد و همان است که جامعه را به ترقی و سعادت می‌رساند. شک نکنید که اگر افراد جامعه تقوا را پیشه کنند، آن جامعه خود به خود، مسیر ترقی را به پیش می‌گیرد، حتی اگر قوه اجرائیه و حکومتی هم در میان نباشد.

Haqiqat

Scientific, Cultural & Jihadi magazine

شکر نعمات الهی را

با اندازه مصرف کردن آن بجای آوریم

ارتباط با ما

 haqiqat_mag@yahoo.com

 T.me/haqiqatmagazine

 @HaqiqatMagazine

 ۰۰۹۳-۷۹۹۷۰۰۴۰۴